Esther Vilar

ÇOKEŞLİLİK

Erkeklerin Birçok Kadına Hakkı

Çeviren: Sevgi Tamgüç

GÖÇEBE YAYINLARI

Esther Vilar

Esther Vilar, 1935'te Arjantin'de Buenos Aires'te doğdu. Buenos Aires'te, Münih'te tıp, psikoloji ve sosyoloji eğitimi gördü. 1963'ten sonra pratisyen doktorluğu bıraktı ve o günden beri yalnızca yazarlıkla uğraşmaktadır. Siyasal deneme yazıları, kadın ve erkeğin durumuna ilişkin çeşitli yapıtları, romanları (Rosita'nın derisi), tiyatro oyunu (Meleklerin terbiyesi) vb. bulunmaktadır. Yapıtları birçok dile çevrilmiştir.

Göçebe: 29
Araştırma Dizisi

Esther Vilar
ÇOKEŞLİLİK
Erkeklerin Birçok Kadına Hakkı
Le sexe polygame
Le droit de l'homme à plusieurs femmes

Çeviren: Sevgi Tamgüç

ISBN 975-8143-05-0

© *Yayın hakları saklıdır.*
1. Basım, İstanbul, 1998

Yayına Hazırlayan ve Kapak Tasarımı: Yaşar Selçuk
Ön Kapak Resmi: Francis Picabia'nın *Catax* adlı çalışması
Arka Kapak Resmi: Paul Delvoux'nun tablosu

Zafer Matbaası - İstanbul
Tel: (0212) 512 16 88
Mayıs 1998

GÖÇEBE YAYINLARI

Bahariye Caddesi, 37/41 Kadıköy 81310 İstanbul
Tel/Faks: (0.216) 337 72 75

Esther Vilar

ÇOKEŞLİLİK

Erkeklerin Birçok Kadına Hakkı

Çeviren: Sevgi Tamgüç

GÖÇEBE YAYINLARI

Art arda çokeşlilik 64
Ara ara çokeşlilik 68
Sembolik çokeşlilik 71
Namusluluk taslayan yalnızca erkektir 73

4. Kadınla erkek arasındaki sevgi tek eşli, tekelci ve sadıktır 79
Aşk nedir 81
Aşk nasıldır 83
Aşk sürebilir mi? 85

5. Halk babalarına, halk çocukları 93
Gazeteciler halk babası rolünü oynuyorlar 95
İstemeyerek halk babası olanlar 97
İsteyerek halk babası olanlar 99
Düşünme yeteneksizliğiyle halk babası olanlar 103
Halk çocukları 106

6. Erkek, çokeşliliğinin kurbanıdır 113
Çokeşli erkek yalnızca erkekleri aldatır 115
Kadın özgecilik istemektedir 117

Kadınla erkek arasında iki tür sevgi mi vardır?

1

"Gerçek" sevgi

Aşağıdaki sahnenin geçtiği bir film senaryosunu gözümüzün önüne getirelim:

Güneş, deniz, ıssız bir kumsal, bir kadın ve bir erkek

Erkek– Sevgilim, hiç konuşmuyorsun. Neyin var?
Kadın– Hiç.
Erkek– Söyle lütfen
Kadın– Sana nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum.
Erkek– Neyi nasıl söyleyeceğini bilemiyorsun?
(Bir anlık sessizlik)
Kadın– Senden ayrılmak istiyordum.
Erkek– Başka birini mi buldun?
Kadın– Evet.
Erkek– Onu sevdiğine emin misin?
Kadın– Evet
Erkek– Benden daha mı çok seviyorsun?
Kadın– Onsuz yaşayamam.
Erkek– (Kolunu kadının omzuna atar) Harika!
Kadın– Ne dedin?
Erkek– "Harika" dedim. Hemen ona git.
Kadın– Seviniyor musun?
Erkek– Neden olmasın?
Kadın– Demek artık beni sevmiyorsun?
Erkek– Tam tersine.
Kadın– Beni seviyor musun?
Erkek– Seni seviyorum, senin mutlu olmanı istiyorum. Benden başka türlü bir tavır bekler miydin?

Senaryoyu inceleyen prodüktör okumasında buraya kadar gelmişse, işte o zaman, yazarla konuşmak ve onun aklını kaçırıp kaçırmadığını öğrenmek için telefona sarılır. Tabii canım, prodüktör, özellikle, bir aşk sahnesi istemiştir. Oysa bu hiç de aşk sahnesi

olmamıştır, hiç. *Gerçek* bir aşk sahnesinde, erkek, en azından kadının kafasını kırar, ardından otomobile atlar ve rakibinin ağzını burnunu dağıtmak üzere müthiş bir lastik cayırtısıyla yola koyulurdu.

Ama yazar böyle bir değişikliği istemeye istemeye kabul eder: "karısını gerçekten seven bir erkek başka türlü davranamaz", yanıtını verir. Gerçek aşk, öncelikle çıkar gözetmeyen aşktır.

Prodüktör diretir; tartışmayı sürdürürse, bundan, bir kadınla erkek arasında değişik iki tür aşk olduğu sonucu çıkacaktır: bağışlayan bir *aşk* ve öc alan bir *aşk,* biri kendini adayan, ötekiyse elde etmeye doymayan, veren ve alan...

Bu doğru olabilir mi? Kadınla erkek arasında özünde çelişen iki sevgi biçimi olabilir mi? Yoksa bu iki sevgiden bir gerçek olan tek sevgi, diğeri de sözde sevgi midir?

Her yetişkinin yaşamında en az bir kez -adeta- denediği, kuşaklarca psikiyatristin derinlemesine açınsadığı ve yazarların, kompozitörlerin, diğer sanatçıların her zaman yeğlediği tema olarak kalan bir olgu konusunda böyle bir anlayışsızlık nasıl olası oluyor?

Peki ama nedir *sevgi?*

Koruma nesneleri ve cinsel partnerler

Sevgiden söz etmek gerekiyorsa, baştan başlamak gerekir; özel yaşamımızı ve çevremizi saran yaşamı, birkaç sözle bazı temel ilkelere indirgememiz gerekir. Burada ya da başka gezegende canlı bir nesneyle karşılaşırsak, bu nesnenin, sonunda, ölü maddeden itibaren yaşam doğurmayla son bulacak yasalara boyun eğdiğini düşünmemiz gerekir. Bu yasalar olmaksızın hiç bir olası yaşam olmazdı. Ve yaşamın genel ilkesi *değişiklikse* -Darwin'in *değişim* ve *seçme* adını verdiği-, o zaman buna ölümü, ortadan kalkmayı da katmalıyız: yoksa değişime gerekli olan madde çok geçmeden bozulurdu.

Canlı yaratık en azından "yaşamın" üç "temel ilkesine" uymalıdır:

1. Yaşamda ayakta kalmak (Koruma)

2. Devam edebilmek için ölmeden önce yaşamı aktarma (üreme)

3. Yaşamı aktardığı canlının, kendisi yapamadığı sürece, yaşamını sağlamak (besleme içgüdüsü) uymalıdır.

Canlı yaratık olan insan da bu üç buyruğa: koruma, üreme, beslenme içgüdüsüne bağlıdır. Yoksa varolmaz.

Koruma içgüdüsü bir ölçüde *toplumsal olmayandır*, çabası doğrudan doğruya bireyin kendisini hedef alır. Oysa bunun tam tersine *üreme* ve *besleme içgüdüsü* -bunları doyuma ulaştırmak için başkalarına ihtiyacımız olduğuna göre- *toplumsal mekanizmalardır.*

Gerçekten de koşullardan birinde *cinsel partnerlere*, ötekindeyse *koruma nesnelerine* ihtiyacımız vardır.

Bu iki toplumsal içgüdüde sevginin biyolojik temelini görmeye çalışacağız, çünkü sevgi bunların en yoğun ve en kalıcı gerçekleşmesidir; cinsel partnerimiz ya da kendi çocuklarımız için duyduğumuz duygusal bağdır. Kadın ya da erkek, bir sevgiliye sahip olmak, mutlu olmak demektir. O sevgili sayesinde cinsel ihtiyacımızı olabildiğince sık gideririz ve ona "Seni seviyorum" deriz. Bu ilişki tükenirse bir "aşk acısının" kurbanı olmaktan yakınırız. Bu durum bizde, onun yerini alacak birini bulma süresince sürer.

Korumamızın nesnesine sahip olmak, açıkça onu korumayı gerektirmektedir; biz onun için yaşamımızı tehlikeye atarız, onun yalnızca iyiliğini isteriz ve ona sevgimizi adarız. Onu yitirmek, mutsuz olmak demektir. O zaman, yeryüzündeki en değerli şeyimizi yitirdiğimizi söyleriz.

Dolayısıyla, "cinsel partner ya da korunan" olarak nesnesine

verdiğimiz anlam ne olursa olsun: sevgi sözcüğünü her zaman kullanırız. Oysa o sırada, anlam özünde, temelinde farklıdır. Korunma isteğini uyandırmak için bir cinsel partnerden, ya da korunandan istediğimizden farklı olan bazı önkoşulları yerine getirmek gerekir. Yani karşımızdaki, gidermek istediğimiz biyolojik ihtiyaç tipini belirler. Bu nitelikler ona adayacağımız sevgi tipine karar verir.

Bu nitelikler nelerdir?

"Koruma nesnesi"nden ne anlıyoruz?

Koruma içgüdüsünü harekete geçirmek için üç önkoşulu yerine getirmek gerekir: sizi koruyacak kişiden *fiziksel bakımdan daha aşağı düzeyde* olmak, yine aynı şekilde zekaca daha düşük düzeyde olmak, ona benzer olmak.

İlk iki bağıntının gerekliliğini göstermeye hiç gerek yok; fizik yönünden ve zekaca daha üstün, ya da bizden daha güçlü birini korumak istemek saçma olurdu. Kuşaklar arasındaki fark, korunanla koruyan arasındaki zorunlu farkların en iyisidir. Anne ve babayla küçük yaştaki çocuklar arasındaki bu mekanizma kesintiye uğramadan işler.

Benzemeninse vazgeçilmez olduğunu belirtmek kolaydır. Koruyanın, korunan için duyduğu sevgi, düşünülebileceken etkili ve en basit nedene: özdeşleştirmeye dayanır. Koruduğum kişide kendimi tanımalıyım, dolayısıyla o, olabildiğince bana benzemelidir. Birilerini, yalnızca kendinizden daha zayıf olduğu için korumak isterseniz daha çok benzeyen başkaları, örneğin, kendi türünüzün üyeleri bundan zararlı çıkabilir. Zira "grup egoizmi" tüm toplumsal mekanizmaların en basiti, en etkilisi, en "yasalı" dır; herkes en başta kendisiyle ve kendi yakınlarıyla uğraşır. Yalnızca hayvanlar bu şekilde, toplumsal yasama ve ideoloji olmaksızın yaşamayı başarırlar.

Oysa, ayrıntılı olarak gözlemlenebilen hayvanlarda, koruma

içgüdüsü, benzemenin derecesine göre değişiklik göstermektedir. Hayvanlarda, anne, kendine benzemeyen bir yavru dünyaya getirirse, onu acımasızca bir yana atar. Zorunlu olarak yalnızca dış görünüşte değil, koku gibi, daha az önemli bir benzerlik de söz konusu olabilir -en azından insan açısından. Benzerlik, kısmen de olabilir- bu zorunlu olarak böyledir- ama etkili olduğu yerde bir ölüm-kalım sorunu olur. Yuvadan düşen yavru kuşu çıplak elle yuvaya koymamak gerektiğini bütün çoçuklar bilir; değişen kokusu yüzünden annesi yavru kuşu yuvadan aşağı atacaktır. Bir anne hayvanın kendisinin olmayan bir yavruyu kabul etmesi istenirse, belli bir benzerlik yaratma amacıyla bir takım entrikalar çevirmek gerekir. Yalnız o zaman anne bu davetsiz misafirin ihtiyaçlarını karşılamaya hazır olacaktır.

İnsan da en yakınının ihtiyaçlarını, benzerlik ilkesine göre karşılar. Anne, yeni doğanla bu özdeşleştirmeye daha çabuk uyum sağlar; onun varlığını aylardır hissediyordur, o ondan çıkmıştır, o odur. Baba tarafından yalnızca akıl konuşur; başlangıçta babanın çocuğa karşı kayıtsızlığı oldukça büyüktür. Bu bebeğin "tıpkı onun modeli" olduğu ona her ne kadar sürekli söylense de, bunu kabul ettirmek zordur. Baba bu benzerliği ancak daha sonra kabul eder: o andan itibaren çocuğunu *sevmeye* başlar.

Kadının, erkekte olmayan dolaysız özdeşleşme yeteneği iki ebeveynden en çok fedakârlığı annenin yapabildiğine inandırmaktadır. Anne, çocuğunu koruma nesnesi olarak görmekte bir an bile tereddüt etmediği için -ki ondaki besleme içgüdüsünün anlık müdahelesi buradan kaynaklanmaktadır -analık sevgisinin babalık sevgisinden daha güçlü olduğuna inanılmaktadır. Gerçekteyse, yalnızca biyolojik nedenlere bağlı, eşit güçteki iki duygunun ortaya çıkışında küçük bir fark sözkonusudur.

Bir baba çocuğunu, annenin sevdiği kadar sevebilir; besleme içgüdüsü, erkekte, hiçbir şekilde kadınınkinden zayıf kalmaz; bu

bazı ilkel kültürlerde rollerin değiş tokuşunun yeterince ortaya koyduğu ve çağdaş sosyolojik deneylerin sonucunun doğruladığı bir olgudur.

Yakınını sevmek ya da özgecilik

"İnsan, hayvandan başka bir şey değil " değildir. İnsan yalnızca içgüdülerine boyun eğmez; onları tanımlayabilir, onların tümüyle bilincinde olabilir ve onlarla arasına bir mesafe koyabilir, yine aynı şekilde onları değiştirebilir ya da genelleştirebilir. Örneğin, benzeme ilkesini genişletebilir ve korunmaya ihtiyaç duyan başka yaşam biçimlerinde kendini bulabilir. Aklı onu, deri rengi kendisininkinden farklı insanların onun eşiti olduğuna ikna edebilir. Ve bu durum ("Siyahlar da insandır", "Beyazlar da aynı şekilde insandır") gibi içgüdüsünün saçma buyruğuna karşıdır. Tıpkı beden ve zeka özürlülerinin tam sağlıklı insanlarla eşit olduğunu kabul ettiği gibi. Besleme içgüdüsünün ancak insanda olabilen bu "insanlaştırılması" insanda *"en yakınına duyulan sevgi"* biçimini alır. *En yakınına duyulan sevgi* ya da *özgecilik* zekayla geliştirilmiş bu içgüdüden başka bir şey değildir.

Dolayısıyla içgüdü, en yakınına duyulan sevginin tam gerçekleşmesini sağlayamaz. Koruduğumuz nesnede "biyolojik" benzerlik eksiktir. Bu nedenle onun korunması kendiliğinden oluşmaz. Benzerliğe dayalı içgüdüde değişim sağlamak için çok kez büyük inanç gücü ve aynı zamanda da büyük bir kendine hakimiyet gerekir. Bu yüzden, en yakınına duyulan sevgi ya da özgecilik bir erdem olarak değerlendirilir.

Bizim Hıristiyan ülkelerde bile, İsa'nın vaazettiği besleme içgüdüsünün motivasyonu hâlâ uygulamaya sokulamamıştır. İsa'nın doktrini -kendini en yakınında tanımak ve uygun şekilde hareket etmek- biyolojik nitelikli benzerliğin yerine zihinsel nitelikli bir benzerliği koymuştur; tümüyle "doğal" önkoşullara karşı çıkarak,

marksistlerin benzerlik ilkesinde aşağı yukarı olduğu gibi, bunları bir "kötülük" gibi mahkum etmiştir. Bu değerler çoğu kez erişilmez oluşuyla "üstündür": çünkü bir şeyin değeri az bulunurluğuyla belirlenmektedir.

Genel kural olarak, biz bu -eksik diye tanımlayacağımız- koruma nesneleriyle ancak para, miras, daha az yalnızlık, toplumsal saygınlık, cennet lüksü içinde sonsuz yaşam vaadi gibi maddi ya da manevi bedellere karşılık ilgileniriz.

Bu eksik koruma nesneleri arasında, özellikle hastaları, ihtiyaç sahiplerini, başkalarının çocuklarını ve kadınları sayarız. Erkeğin eksik koruma nesnesi olarak kadını, başlıbaşına bir bölümde ele alacağız.

Cinsel partner denince ne anlıyoruz

Koruma nesnesi olmak için önkoşulun, en iyi şekilde, kuşaklar arasındaki farkla anlatılan, olabildiğince büyük zihinsel ve bedensel aşağı düzeyliliğinin eşlik ettiği, koruyucuyla -olabildiğince büyük- benzerlik olduğunu söyledik. *Bir cinsel partnerden istenen ön koşullar bunun tamı tamına tersinedir.* Bu koşullar, iki partnerin, özellikle cinsel (sözcüğün en geniş anlamıyla fiziksel) olan herşeyde -olabildiğince büyük ama kutuplaşmış- zıtlığına bağlıdır. Ve yine sözcüğün en geniş anlamıyla özellikle cinsel ve fiziksel olmayan herşeyde -olabildiğince büyük- bir benzerliğe bağlıdır.

Ben'le karşı cinsten herhangi biri arasındaki kontrastı vurgulayan bütün belirgin özellikler, "birbirimizi anlamamız" koşuluyla, yani tam anlamıyla cinsel olmayan her şeyde birbirimize benzememiz koşulunda, onun cinsel partneri olma şansımı arttırır. Cinsel nitelikli kontrastlar, bütün karşı cinsle ya da bu cinsin belli bir kişisiyle ilintili olmasına göre az çok genel ya da bireysel olabilir. Sık sakallı, göğsü kıllı, omuzları geniş, kalçaları dar, kasları gelişmiş erkekler genellikle ötekilere yeğlenirler. Erkeklerse, yalnızca cin-

sel eylem söz konusu olduğu zaman, genellikle, kadife tenli, iri göğüslü ve geniş kalçalı kadınları yeğlerler. Cinsel ilişki, bireysel kutuplaşma oranında ideal olma eğilimindedir. Sarışınların esmerlere, mavi gözlerin koyu renkli gözlere oranla çekiciliği -ya da bunun tersi- rastlantı değildir. Ve herkes, olabildiğince usta bir tarzla karşı cinsle ya da karşı cinsten herhangi biriyle kontrastını vurgulamak için elinden geleni yapmaktadır. Kontrast bulunmadığında, en azından benzeri oluşturulmaya çalışılır; örneğin kol kaslarını geliştirerek, kauçuk göğüsler takarak, saçları çok kısa keserek ya da beline kadar uzatarak vb.

"Tam erkekçe" ya da "tam kadınca" denilen davranış biçimlerinin kökeni burada yatar: her zaman söz konusu olan; tam anlamıyla cinsel niteliklerin bilinçli ya da bilinçsiz bir öykünümüdür. Sık sık ya da çok az gülümsemek, az ya da çok konuşmak, yürürken kalçalarını kıvırmak ya da kıvırmamak... Yapmacık olsa da, modaya boyun eğişiyle ve gerektiği anda bundan kurtulunmasıyla kendini gösterse de, insanoğlunu "daha erkeksi" ya da "daha kadınsı" kılan işte budur. İlk filmlerdeki kadınlar, Truffaut'dakinden ya da Godard'dakinden farklı "kadınsı" kadınlardı. Günümüzde, yılların vampı gibi davranan bir kadın, daha kadınsı değil daha gülünç gözükür.

Biyoloji yasası alabildiğine zıt kalıtımsal öğelerin karışımını gerektirir. Bunu bilmezlikten gelmek isteyen ya da atlatmak isteyen kişinin, aşırı kadınsı ya da erkeksi hiçbir belirgin özellik göstermeyen ve bununla donanmak istemeyen kişinin, bir başkasının cinsel içgüdüsünü uyarma şansı, yani üreme şansı azdır.

Bütün diğer alanlardaki benzeşmenin tam anlamıyla cinsel alandaki kutuplaşmaya uygun düştüğünü daha önce söylemiştik. Doğal olarak, birçok koşulda erkeğin fizik gücü, kadınınkinden biraz daha üstün olacaktır ve bu, karşılıklı çekim yaratan tam anlamıyla cinsel bir niteliktir. Ama bu fark çok büyük olmaya başlar

başlamaz -kadın çok zayıf olursa ya da bu fark artık tam anlamıyla cinsel bir öğe olarak değerlendirilmeyecek şekilde zayıflığı oynarsa- tehlike oluşturur: daha güçlünün koruma içgüdüsü cinsel içgüdüyü engelleyebilir. Erkek, partnerinin canını yakmaktan korkar, ona karşı şefkat, ilgi dolu olur, onu "gözetir". Bedensel zayıflığa zeka düzeyinin de düşüklüğü eklenirse, daha güçlü ve daha zeki olan kişi, karşısındakine, giderek daha çok korumasının bir nesnesi gözüyle bakar. Cinsel eylem -normal olarak bir tür beden bedenelik- o zaman, ancak, daha güçlünün büyük ölçüde üstünlüğü sayesinde olur ki bu da eylemin özünü safdışı eder. Dolayısıyla kafaca eşitlik kadınla erkeğin fiziksel kontrastının ötesinde, karşılıklı aşkın önkoşuludur.

Tam anlamıyla cinsel olmayan alanda, benzeşmenin iyi bir güvencesi *kuşaklar arasındaki denkliktir.* Kuşak sözcüğünden bir bireyin doğumuyla ilk yavrusunun doğumun ayıran yılları anlıyoruz; dolayısıyla bir insan kuşağı yirmi yirmibeş yıl olmaktadır. Her koşulda, cinsellik, yetişkinlerin işidir ama partnerlerin yaş farkı yirmi beşten fazlaysa ve biri ötekinin büyükannesinin kuşağından ya da büyükbabasının kuşağındansa, doyurucu bir cinsel ilişki şansı her iki taraf için de görece zayıftır. Kuşkusuz bir insanın özel dinamizminin, bir süre için bu biyolojik sınırın üzerinde köprü kurduğu olaylar vardır ama bu istisna kaideyi bozmaz. Genç kadınlarla, aralarında bir kuşaktan fazla fark olan erkekler arasında varolan ilişkilerin sık görülürlüğü bunun tersinin kanıtı değildir, çünkü bunlar her zaman aynı önkoşullara dayanmaktadır: yirmibeş yıl daha yaşlı olan erkeğin rahatlığı ya da toplumsal saygınlığı. Gerçekten de, son derece çekici genç kadınları çok daha yaşlı erkeklerin kollarına atan bir biyolojik mekanizma söz konusu olsaydı, aynı şekilde, zengin genç kızların, her şeyden yoksun, yaşlı emeklileri eş olarak aldığı da görülürdü.

Mantık aşkı?

Bir insan, besleme içgüdüsünü nasıl motive edebilir ve onu özgeciliğe dönüştürebilirse, cinsel içgüdüsünü de aynı şekilde motive edebilir. Hayvanın tersine, insan, dinsel ya da kültürel zorunluluklar nedeniyle, yargıların kaygusuyla ya da belli bir avntaj amacıyla -evlilik gibi- bu tür davranışlardan geçici olarak ya da sonsuza dek vazgeçebilir. Cinsel içgüdüsünü bütünüyle bastırmak yerine, onun yerine başka bir şeyi geçirerek ya da yerini değiştirerek onu dönüştürebilir. Örneğin şu ya da bu özellikleri nedeniyle "x" e cinsel arzu duyduğunu ama onu elde etmenin olanaksız olduğunu anlar. Buna karşılık işte "y". Cinsel içgüdünün bu tip rasyonelleştirilmesini "mantık aşkı" olarak adlandıracağız, bu, bir "üst kavram"a bağlanır.

En yakınına duyulan sevgi nesnesi, nasıl her zaman eksik koruma nesnesiyse, aklı başında sevginin nesnesi de olsa olsa *eksik bir cinsel partner* olabilir; yani, ister yeterince belirgin olmayan fiziksel kontras (erkekliğin ya da kadınlığın yetersizliği) ister psişik benzerliğin yetersizliği olsun (aşırı aptallık ya da akıllılık) yetersiz biri söz konusu olacaktır. Para, daha az yalnızlık, toplumsal yalnızlık, ortak koruma nesneleri dünyaya getirmek (çocuk) vb... bazı avantajlar ya da bir ödünleme, bir karşılık görülmedikçe, eksik bir partnere, ancak eksiksiz partner erişilmez olduğu sürece arzu duyulur.

Aklı başında aşkın ya da mantık aşkının en uç biçimleri arasında, genelevlere gitmeyi, kendi kendine doyumu, pornografiyi, röntgenciliği de sayalım. Bu durumda gerçek sevginin soyutlanması öyle bir noktaya getirilmiştir ki basit bir menipülasyon tümüyle onun yerini alabilir.

Bütün içgüdüler yönetilebilir

Özetleyelim: koruma nesnemizin belirgin özellikleri, cinsel partnerimizin belirgin özellikleriyle tam tamına zıttır. Korunan ve koruyan görünüşte birbirine benzerler, cinsel partnerlerse fiziksel açıdan farklıdır, zıtlık gösterir; korunan, beden ve zeka açısından, koruyandan daha aşağı düzeydedir, cinsel partnerler eşittir. Cinsel partnerin ve korunanın her noktada çelişen, tümüyle aykırı özellikleri aynı şekilde aykırı olan iki duyguyu koşullandırır. Bu duyguların kendi arasında ortak, ama sonuçları ağır bir tek noktası vardır: onları tanımlayan sözcük: sevgidir.

En baştaki örneğimize, "gerçek" sevgi konusunda, film prodüktörüyle yazar arsındaki tartışmaya dönelim. Yazara göre erkeğin gerçek sevgisi, eşini, savaşmadan, rakibine bırakmakla kendini göstermektedir, çünkü -diye belirtir- onun gözünde, eşinin mutluluğu kendisininkinden daha önemlidir. Şimdi biliyoruz: bu sevgidir ve gerçek sevgidir ama en yakına duyulan sevgidir, özgeciliktir. Oysa özgeciliğin bir erkekle bir kadını birleştiren sevgiyle hiçbir ilişkisi yoktur. En yakınına duyulan sevginin içerdiği duygular: özveri, adama düşüncesi, hoşgörü yalnızca korunan nesneye karşı duyulan sevgi tipini ortaya çıkarır. Bu, bir erkeğin zavallı cici bir yetime duyduğu duygu türüdür. Ne var ki burada, "yetim", bir kadın olduğu için -erkekler iyi Samarialı rolünü oynadıkları zaman bu, sık sık görülür- özgeciliğin karakteristik çizgileri ortaya kolaylıkla çıkarılmaktadır.

Senaryo yazarının burada temsil ettiği düşünce, neden bize bu kadar "mantıklı" geliyor? Özgecilikle, cinsel sevgi neden bu denli sık karıştırılıyor? Neden, insanların çoğu, karşılıklı olmasıyla, gerekli, katışıksız cinsel sevgiyi daha aşağı görürken, özgeciliği, iki partnerin ilişkisinde bile en önemli şey gibi görüyor? Yine, cinsel partnerlerine, toplumsal olayda duyduklarının aynısını: özveri, kendini adama, hoş görü duygusunu duymadıkları zaman bu insan-

ların vicdanları neden rahatsız oluyor ve partnerlerini cinsel açıdan severken, "onu gerçekten sevmediklerini" neden belli bir utanç duygusuyla itiraf ediyorlar?

Şunu saptamıştık: içgüdülerimizi izlediğimiz sürece, herşey, kesinlikle karmaşıklaşmadan olup bitiyor: korunacak nesneler (çocuklarımız) ve cinsel nesneler (partnerlerimiz) oluyor. Ama insan, hayvan değildir. Hayvanın aksine insan, içgüdülerini tanıyabilir ve onları aklına tabi kılabilir. İsterse, eksik koruma nesnelerini olduğu şekliyle koruyabilir ve eksik cinsel partnerlerle birleşebilir. Ve yine, isterse, koruma nesnesine cinsel nesne, cinsel partnerine de korunacak nesne gibi davranabilir.

Kadınla erkek arasındaki sevgi, en yakına duyulan sıradan sevgi şeklinde saptırılırsa, bir şeyin ya da birinin, bozulmamış doğal bir ilkeyi yapay bir şekilde yozlaştırmış olması gerekir.

Dedektiflik yapalım: Cinayetin kime yaradığını kendimize soralım.

İnsanlara özgü duyguların böyle, makina gibi çalıştırılıp yönetilmesini iyi bir sonuca vardırma gücüne kim sahiptir?

Sevgi ve iktidar

2

İktidardan ne anlıyoruz?

Nesnesinin, bireyin kendisi olduğu muhafaza içgüdüsünün tersine, üreme ve besleme içgüdüleri, nesnesinin başkaları olduğu toplumsal içgüdülerdir, bu da bunların bizi başkalarına ve başkalarını bize bağımlı kıldığı anlamına gelir. *Dolayısıyla cinsel içgüdü ve besleme içgüdüsü, insanlar üstündeki iktidarımızın olduğu gibi, onların gözünde de bağımsızlığımızın anahtarıdır.*

Bir başka insan *üzerinde iktidar uygulamak*, onun, bizim içgüdülerimizin nesnesi olmaksızın, toplumsal içgüdülerinin nesnesi olmamız demektir. *Başkasına bağımlı olmak*, karşımızdaki, bize bedelini ödemeksizin, bizim, toplumsal içgüdülerimizin doyumunu onun üstünde yoğunlaştırmamız demektir. Birini bu toplumsal içgüdülerin yalnızca birinden ya da ikisinden faydalanarak iktidarımız altında tutuşumuza göre, onun üstünde *kısmen* ya da *mutlak* iktidar uygularız. Burada biyolojik nedenli bir iktidar söz konusudur. Psikolojik nitelikli nedenlerin koşullandırdığı iktidardan daha ilerde söz edeceğiz.

Diyelim ki iki insan var; hangisinin diğeri üstünde iktidar kurduğunu anlamak için, diğerinin cinsel içgüdüsünü ya da besleme içgüdüsünü hangisinin kullandığını kendimize sormamız yeterlidir. Bu durum topluluklar: sınıflar, ırklar, dinsel cemaatler, kuşaklar, cinsler için de aynıdır. En elverişli hareket noktasını elinde tutan, kendisi bir yükümlülük almadan başkalarının toplumsal içgüdülerini kendi üstünde yoğunlaştırabilen, iktidarı tartışmasız uygular.

Cinsel içgüdü ve besleme içgüdüsü en önemli iki toplumsal içgüdü olduğu için, iktidarı elinde bulundurma sorusu baştan aşağı seks ya da kuşak terimleriyle sorgulanamaz. Bu alanda gerçek iktidar, korunan nesnelerce ya da cinsel nesnelerce uygulanır ("iktidar siyasası" anlamında, cinsel partner de bir nesne olur.). Güçlü olarak gösterdiğimiz başka ne varsa, tümü şiddete yani, fizik gücüne dayanır. Aradaki fark *şiddet yoluyla üzerimde egemenlik kuran in-*

sana kendime rağmen hizmet ediyorum'la, tanımladığımız şekliyle üzerimdeki iktidar sahibi insana gönüllü hizmet ediyorum'dur.

Herhangi bir toplumsal sınıftan, bir başka ırktan, hangisi olursa olsun herhangi bir siyasal gruptan, benim cinsimden bir yetişkin, ancak şiddet kullanarak bana egemen olabilir, yani, yalnızca benden daha güçlüyse beni hizmetinde kullanabilir. Ama buna karşılık, cinsel içgüdümün ya da besleme içgüdümün ya da her ikisinin doyuma ulaştırılmasını ondan gönüllü olarak ya da zorla beklersem, o, hangi iktidara sahip olmayacaktır? O, bin kez daha güçsüz olsaydı, benden istediklerinin tümünü yapardım. Bu iktidar, gerçekten, mutlak egemenliktir. Şiddet ancak ikinci sırada yer alır ve etkililiği çok daha azdır.

İktidar kimin elindedir?

Besleme ve üreme içgüdüsü iktidarın yazgısını belirlediği için insanlarda üç potansiyel güç vardır:

a) Çocuk (korunan nesne), koruyucularının üstünde, yani onun gereksinmelerini gideren kadın ve erkek üstünde iktidarını uygular.

b) Erkek (cinsel nesne), onu cinsel yönden arzu eden kadınlar üstünde iktidarını uygular ama çocuklarının üstünde hiçbir iktidarı yoktur (Bunlar için ancak şiddete başvurur).

c) Kadın (cinsel nesne) onu arzulayan erkekler üstünde iktidarını uygular, ama çocuklarının üstünde hiçbir iktidarı yoktur. (Onlar için, o da ancak şiddete başvurur.)

Bu ana şemaya göre, kimse kimsenin üstünde mutlak bir iktidar kuramaz: Kadın ve erkek, cinsel içgüdüyle, birbirlerine, soluk bile aldırtmaz; çocuklarınsa, bu iki toplumsal içgüdüden yalnızca biri olan, beslenme içgüdüsünden yararlandıkları için, annelerinin babalarının üstünde ancak kısmi bir iktidarı vardır.

Ama, hayvanların aksine insan, içgüdülerini akla tabi kılabilir.

Yani kendi içgüdülerini ya da başkalarının içgüdülerinin yöneterek, kendisine, payına düşenden daha çok biyolojik iktidar elde etmeyi başarır. Bu alanda en önemli olanakları şunlardır:

a) Korunan bir nesne, koruyucusuna kendini cinsel bir partner gibi sunarak, onun üstündeki iktidar alanını genişletebilir.

b) Cinsel partnerlerden biri, kendini, ötekine, korunan nesne gibi sunarak, onun üstündeki iktidar alanını genişletebilir.

c) Cinsel partnerlerden biri, ötekine, isteyen konumuna sokmak için, kendi cinsel içgüdüsünü denetleyerek, onun üstünde iktidar alanını genişletebilir.

Rekabetin, insanda genel bir olgu olduğunu ve bunun sonucunda bu üç iktidar grubunun herbirinin, üreme ve besleme içgüdüsünü yöneterek -kendisinde ve başkasında- iktidar alanını genişletmeye çalıştığı ilkesinden yola çıkalım. Bu koşulda, bu üç gruptan -çocuk, erkek, kadın- hangisi, bunu uygulamak için en iyi koşullardan yararlanır?

Çocuk, kuramsal olarak, ancak, koruyucusuna, kendini cinsel partner gibi sunarak iktidar alanını genişletebilir. Cinsellik eyleminin, çocukluğun sona ermesini varsaydığı olgusuyla, bu gerçekleştirilemez. Dolayısıyla çocuk, koruyucularına, ancak onların besleme içgüdüsünden yararlanarak, egemen olabilir; iktidarı, biyolojik nedenlerle kısıtlanmış bulunmaktadır.

Erkek, kuramsal olarak, ancak, kadını, isteyen konumuna sokmak için, cinsel içgüdüsünü denetleyerek iktidar alanını genişletir. Kafa ve beden üstünlüğü nedeniyle, partnerinin besleme güdüsünden çok ender olarak yarar sağlayabilir. Dolayısıyla, erkeğin kadın üzerinde mutlak iktidar uygulaması yalnızca istisnai koşullarda olur.

Kadın, kuramsal olarak, erkeği, isteyen konumuna düşürmek için, cinsel içgüdüsünü denetleyerek iktidar alanını genişletir. Kafaca ve bedence alt düzeyde oluşu nedeniyle, erkeğin besleme iç-

güdüsünden ayrıca yararlanabilir. Dolayısıyla kendisini, hem korunacak nesne hem de cinsel partner olarak, hem aşağı düzeyde ama bununla birlikte karşıt kutup olarak sunma olasılığına tek sahiptir. *Üç iktidar grubu arasında, bir başka gruba, erkeğinkine tümüyle sahip olabilen yalnızca kadındır.*

Bütün insanlar, sürekli daha çok iktidar sağlamak için mücadele ettiklerine göre, kadınların bundan vazgeçtiklerini düşünmek saçma olurdu.

Daha zayıf olanın iktidarı

Korunacak bir nesnenin, koruyucusundan daha aşağıda ve ona benzer olması gerektiğini söylemiştik. Bir kadın korunan nesnenin ayrıcalıklarından yararlanmak istiyorsa iki önkoşula boyun eğmesi gerekir: birincisi, korumasını istediği erkekten daha zayıf ve daha aptal olması gerekir. Öyle değilse zayıf ve aptalmış gibi davranması gerekir. İkinci koşul olan fiziksel benzerliğe gelince, kadın bunu yerine getirme olanaksızlığıyla karşılaşır. O zaman, eksik *bir korunma nesnesi olarak,* çocuksu ve aldatıcı bir tavırla, seçtiği adama kendini sunar. Yani, erkeğin özgecilik, *en yakınına duyduğu sevgi* nesnesi olmaya çalışır.

İçgüdülerin bu yönetilmesinde kadının, karşılaştığı en büyük zorluk muhtemel koruyucusunda, bedensel zayıflık izlenimi uyandırmasıdır. Gerçekten de kadınların yapısı incelikten oldukça uzaktır: kocaman göğüsleri, geniş kalçaları ve dolgun kaba etleriyle, çoğu, resimli dergilerin incecik mankenlerinden çok Picasso'nun tablolarındaki kadınları andırırlar. Üstelik kadın, erkekten daha dirençlidir; istatistiklere göre, çocuk ölümlerinde erkek çocukların ölüm oranı, kızlarınkinden çok daha fazladır ve aybaşının, doğumun ve emzirmenin bedenine verdiği zararlara rağmen, uygarlaşmış toplumlarımızda, kadın, eşinden, ortalama beş, yedi yıl daha uzun yaşamaktadır.

Dolayısıyla kadının biyolojik aşağı düzeyliliği görecedir: bu durum onun kas yapısında görülebilir ama bunun dışında hiçbir yerde görülemez. Üstelik kadın diğer tüm alanlardaki üstünlüğünü alabildiğince küçümserken, bu anlamı belirsiz aşağı düzeyde oluşunun dev gibi abartısının içgüdülerinin yönetilmesine, eşlik etmesi gerekecektir.

Gerçekten de kadın, erkeğin yanında ağır bir nesneyi taşımaya, itmeye ya da kaldırmaya çalışmaz; bu, onun zayıflığını göstermeyi sağlayan tek fırsattır. Kadın, her fırsatta ağlar: ister istemez sinirlerinin çok zayıf olduğu düşünülür. Kadın kendisini dökümlü kumaşlar ardında gizlediği ve makyaj hilesi ona hastalıklı bir görünüş verdiği zaman, onun fiziksel çöküntünün eşiğinde olduğuna inanılır. Çok uzun bir zaman geçmeden, bu oyuna, yalandan bayılmalar da eklenir. Ve kadın, tercihen kendisini, ondan daha büyük ve daha yaşlı erkeklerle birlikte göstererek bu sahte nazeninliği daha da vurgular.

Dolayısıyla her şey, koruyanla korunan arasında başlangıçta var olan bu kas gücü farkının olabildiğince fazla abartılmasına bağlıdır. Karısının tüm bakımını sağlayan koca,karısının onunkinden daha üstün bir fiziksel dirençten ne denli yararlandığını hiç bir zaman bilmeyecektir. Bunu anladığında zaten ölmüş olacaktır: örneğin Amerikalı dul kadın,hiç bir iş yapmaması için onu besleyen kocadan ortalama onbir yıl sonra ölmektedir.

Daha aptal olanın iktidarı

Erkeğin besleme içgüdüsünü daha aptal olanın kendi çıkarına kullanma savaşında, kadının en büyük avantajı yine kafaca aşağı düzeyde oluşudur. Kas gücü farkı bir kadını, bir erkeğin koruma nesnesi yapmak için hiçbir zaman tek başına yetmez. Çabalarına karşın, kadın onun gözüne olsa olsa bir İsveçli'ye göre korunmaya ihtiyacı olan bir Hintli gibi görünecektir; buysa yetişkin bir insana

çocuğun yararlandığı ayrıcalıkları vermek için yeterli değildir. Kaslar açısından kocasından daha zayıf olan kadın ancak aynı derecede aptal göründüğü zaman onun üzerinde dayanılmaz bir çekiciliğe sahip olur. Kendine baktırmak isteyen kadın her şeyden önce akıllı olmamaya dikkat etmelidir. Raslantı bu ya, akıllıysa, bunu, en azından, erkeğin ona bakma isteğini resmen yasallaştırmadığı sürece, gizleyecektir.

Bir başka avntajsa: akıllılığın edinilmesinin zıddına,aptallığın elde edilmesinin, en ufak bir çabaya mal olmamasıdır. Aptal olunmaz, aptal kalınır. Bilimin son bilgilerine göre, zeka özürlü olmayan her kadının ve erkeğin -tıpkı zenginler ve yoksullar, siyahlar ve beyazlar gibi- eşit denebilecek zihinsel yeteneklerle doğduklarına kanıtlanmış gözüyle bakılmaktadır. Bu yetenekler kendi gelişimi içinde bir teşvik ya da her türlü rekabetin yokluğuyla bozulabilir. Teşvik yokluğu yoksulluğun bir sonucuysa da -toplumun en alt sınıflarında ayırdına varıldığı gibi- her türlü rekabet yokluğu lüksün sonucudur. Oysa, bunun özellikle, en çok, kadınlarda ayırdına varılmaktadır. Gerçekten de, bugün evlilik, bir kadın için hâlâ kocasının bakması anlamına gelmekte ve kadınların çoğu erinlik çağına gelmeden evlenmeye karar vermekte, öyle ki daha, işin başında yaşam mücadelesi dışında yer almaktadır: hiçbir şeyi bilmeye ihtiyaçları olmadığını bilerek, hiçbir şey öğrenmemektedirler.

Kuşkusuz, eski kadınlar bu zihinsel aşağı düzeyliği bugünkü kadınlardan daha kolaylıkla yapıyorlardı. Dışardaki işlerin çoğu büyük bir kas gücü gerektiriyordu, avcılıkla yaşanıyordu, anlaşmazlıklar kılıç gücüyle çözümleniyordu ve insan kendi evini kendi yapıyordu: böylelikle rekabetçi savaşı sürdürmeye erkeğin -kadının değil- gönderilmesi rahatlıkla anlaşılır, bu da erkeği, deneyim kazana kazana zekasını geliştirmeye zorluyordu. Kadın, birçok çocukla eve bağlı kalıyordu -çocuklarının doğumunu kontrol etme olanağına hiç bir şekilde sahip olmadığından yaşamının büyük bir

bölümünü hamilelikle geçiriyordu. Kadının ve erkeğin uğraş alanı hiçbir şekilde değiş tokuş edilebilir gibi değildi.

Ama, bu durum değişti. Sanayileşmiş ülkelerde, kadının olanaklarını aşacak kas gücünü gerektiren işler çok az görülmektedir; hamilelikler artık planlanabiliyor, hatta giderilebiliyor, aile daha da küçüldü; ana sütünün yerini tutan besinlerin ortaya çıkmasından bu yana, süt bebeğine gösterilmesi gereken özen kadın tarafından olduğu gibi erkek tarafından da sağlanabiliyor. Başka bir anlatımla: günümüzde her kadın çocuğunu ve kocasını besleyebilir -kocanın çocuğu ve karısı için yaptığı gibi- ve bu, yaşam mücadelesinde cinslerin eşitliğinin gerektirdiği bir çok yeteneği geliştirebilir. İstatistiklere göre kadının başarıyla sonuçlandıracağı iki üç hamilelik engel oluşturmayacaktır çünkü bu hamilelikler kadının besleyici eylemini yalnızca dört hafta kesintiye uğratacaktır ve bu da yaşamı içinde iki ya da üç kez olacaktır. Onun askerlik hizmetinden bağışık tutulmasını bile haklı göstermiyecektir; söylemek gerekirse, bunlar, kadınla erkeğin artık paylaşabilecekleri bütün iş alanlarıdır.

Dolayısıyla, bir kadın, partnerinden daha çok korunma ihtiyacına sahip olmak için, kafaca daha aşağı düzeyde olmak isterse, taktiğe başvurması gerekir. Kas yapısı daha güçlü olduğu gerekçesiyle, bir erkekten, her gün gidip masasının başına geçmesini kolaylıkla isteyemediğinden, çalışma masasında, kadının erkeğin yerini alabileceğinin düşünülemeyeceğini söyleyerek onu pohpohlar: Kadın oğluna; "Gerçek bir erkek, karısının ve çocuklarının bakımını sağlar" diye öğretir. Çocuklarının yetiştirilmesini erkek yapmadığından, kızlarına bunun tersini öğreterek öcünü alamaz. O denli ki, yarışma zihniyeti olmadığından, belli bir andan sonra kız çocukları erkek çocuklarından daha aptal olurlar.

Kadına evinin dışındaki işleri gerçekleştirmek, bunun sonucunda da zekasını geliştirmek için şimdiye değin yapılan tek girişimi feministlere borçluyuz: Feministler: "Gerçek bir kadın kendini

gerçekleştirmelidir. Bunu ancak, erkek gibi dışarda çalışarak yapabilir." demektedirler. Ama burada kadınların uygulayamayacakları kadar kaba bir strateji vardır. Kuşkusuz, kadınlar aptaldır ama feministlerin sandığı kadar da değildir. "Bir erkek gibi çalışmak" tüm ailenin ihtiyaçlarını *tek başına* sağlamak için çalışmak olurdu. Çünkü çocuk olduğu zaman çiftin iki üyesi aynı anda çalışamaz; *ya kadın ya erkek* çalışır. Kadınlar şimdiye değin çalışanın *kendileri* olmasından başarıyla sakındılar.; yarım yüzyıldır bütün meslekler kadınlara açık, oysa söylemek gerekirse, bir kadının *bütün yaşamını,* sağlığı yerinde olan kocasının ve bütün çocuklarının bakımını gönüllü olarak sağlayarak geçirdiği olayı görülmemiştir. Bugün çalışan kadın bunu ya kocası olmadığı için, ya da kocayı yeterli para kazanmadığı için ya da oyalanmak için ("insan görmek için") yapmaktadır. Yaşam savaşına gerçek anlamda çok az katıldığı için zihinsel açıdan aşağı düzeyliliği aynı kalmaktadır. Mesleği olan kadınların çoğu ast konumundaysa bu "erkekler tarafından ezildikleri" için değil, işe karşı duydukları tiksinti yüzündendir; yalnızca geçici olarak çalışmak istemekteler ve bu nedenle edinebilecekleri formasyonu bütünüyle ya da kısmen savsaklamaktadırlar. Bir mevkii öğrencilikle evlilik arasında bir basamak gibi gören kişiye, sorumluluk isteyen bu mevki can-ı gönülden verilemez. Bu, paraya ihtiyaçları olmadığından mesleki uğraşın bir oyalanma aracı olduğu kişiler için de geçerlidir. Hal böyle olunca, işi ciddi bir iş sayan erkek meslekdaşlara, doğal olarak, daha çok güven duyulmaktadır.

Çok az sayıda da olsa, gerçekten çalışmak isteyip de bu durumdan acı çekenler varsa, bu, erkeklerin değil, diğer bütün kadınların hatasıdır. Bir patron, mesleki görevini ciddiye alan ve ilk fırsatta herşeyi bırakıp gitmeyecek şu olağanüstü kadınlardan biriyle karşı karşıya olduğunu baştan nasıl bilebilir?

Geçmiş, her ne kadar kesinlikle geçip bitmişse de, kadının

"Göğüs -Vajina" tekeli bugün ona zihinsel düzeyini seçmesini sağlamaktadır; kadın aptaldır, çünkü öyle olmayı seçmiştir; erkek akıllıdır, çünkü öyle olması gerekir. Yaşamları için kadınlar kadar özgür karar verebilselerdi, erkeklerin tümü kadınlar kadar aptal kalırdı. Bu neden-sonuç ilintisinde yanılan ve aptallıkları yüzünden kadınlardan tiksinen erkekler var. Bu anlaşılabilir: yoksa, yalnızca kapasitelerini kullandıkları için üstün olduklarını ve bunun dışında, üstün olmadıklarını kabul etmeleri gerekirdi.

Kadın, canla başla çalıştığı dalaverede, aptal olmanın kendisi için bir aşağılanma olmadığı olgusundan yararlanır; çünkü isterse akıllı olabilecektir. Bunun kanıtı, zihinsel aşağı düzeydeliğini gizlemekle kalmayıp, bir de bununla övünmesindedir; doğal olarak, bu, erkeğin besleme içgüdüsünü kendi çıkarına kullanmak amacıyladır. Yalnızca, değer çizgileri, ayırdedici bir şekilde, erkeksi olan kadınlar, kıt akıllı gibi görülmelerini kaldıramazlar. Ama bunların sayıları çok az; gerçekten de düşünce tarzındaki bu değişiklik, anneyle babanın da eğitimine, yani, yaklaşık, en az on yıl kocasının ve çocuklarının geçimini sağlayan annenin bulunduğu ortama bağlıdır.

İdeal çift

Bir erkeğin koruma nesnesi olmak, bu erkeğin ihtiyaçlarınızı giderdiği anlamına gelir. Dolayısıyla bu, maddi güvenlik demektir. Bir erkeğin cinsel partneri olmak onun tarafından arzulanmak anlamına gelir. Bu, cinsel yönden tatmin olmak demektir. Çoğu kadınların kendilerinden daha yüksekte olan erkekleri seçtikleri olgusuna bakarsak, bunların cinsel zevkten çok maddi güvencelerine daha çok ödül verdikleri ve onların gözünde, kocalarında, yalnızca aşk yerine, "en yakınına duyulan sevgi" olarak adlandırdığımız duyguyu uyandırmanın daha önemli olduğu sonucunu çıkarabiliriz.

Kadınların tercihen kendilerinden daha güçlü ve daha iri yapılı erkeklerle birlikte olmaları raslantı sonucu olabilir, çünki gerçekten de erkeklerin çoğu kadınların çoğundan biraz daha güçlü ve iri yapılıdır. Yine kadınların tercihen kendilerinden daha bilgili erkeklerle birlikte olmaları da raslantı sonucu olabilir, çünki yaşamlarını sağlamak için mücadelede -ki bundan hemen hemen kadınların tümü bağışık tutulmuştur- erkekler daha çok bilgi sahibidirler. Ama kadınların kendilerinden daha yaşlı erkekleri yeğlemeleri raslantı değildir. Bir çifte ilişkin bütün bu: "kadın daha ufak tefektir, daha zayıftır, daha aptaldır, daha gençtir; erkek daha iri yarıdır, daha güçlüdür, daha akıllıdır, daha yaşlıdır "nitelemeleri her zaman aynı anlamda son derece net bir şekilde, ayrıldığı zaman, raslantıdan nasıl söz edilebilir?

Erkeğin her konuda kadından üstün olduğu *ideal çift* kadının yaratısıdır. İktidar sahibi olarak, kadınların da aynı şekilde seçim hakkı vardır. Fransızca atasözünün söylediği gibi "erkek önerir, kadın sahip olur". Kadın kendine üstün bir erkeği seçerek, sonsuzluğa dek maddi güvencesini sağlar. Aşağı konumda olan bir erkek onun ihtiyaçlarını o denli karşılayamayacaktır. Kadın ihtiyacı olmadığı izlenimini verse, belki de erkek, onun için ne olursa olsun yapmayı reddedecektir.

Kısa boylu ve zayıf yetişkin erkekler, bir kız arkadaş bulmanın kendileri için zor olduğunu erginlik çağından itibaren öğrenirler. Bir kez yetişkin oldukları zaman, aşağı konumda oluşlarının tam ve kesin doğrulamasına sahip olurlar. Çekici bir kadına sahip olmak istiyorlarsa hızla çok büyük bir meslek başarısı kazanmak zorundadırlar. Kısa boylu erkeklere has hırs ve dinamizmin nedeni belki de bu olabilir mi?

Orta derecede bir zekaya sahip olan ve meslek açısından başarısızlığa uğrayan erkekler kafa yapısı açısından ya da meslek açısından kendilerinden üstün olan bir kadını hiçbir zaman elde ed-

mezler. Bir kadın, evlendiği zaman, her zaman bir üst düzeydeki toplumsal basamağa yükselir; bir erkek, çoğu kez basamağından aşağı iner. Doktorlar hemşirelerle evlenirler; kadın doktorlar koca olarak başhekimleri alırlar, hiçbir zaman bir hastabakıcıyı almazlar. Müdürler sekreterleriyle evlenirler, daha yüksek bir mevkide bulunan kadın giriş bölümündeki görevliyle evlenmektense tek kalmayı yeğler. Çalışan bir genç kız kendi mevkiindeki genç bir adamla yetinmez. Uçak hostesi pilotla ya da işadamı olan bir yolcuyla evlenir, hiçbir zaman yer hizmetlisini almaz. Bir kadın mağazasının genç, şık tezgahtarı,erkek modası mağazasının tezgahtarı olan dengiyle "gezip dolaşmayı" düşünde bile görmez. "Bir ekeğin beni koruyabilmesi gerekir", parola budur, ve o, bunu ancak daha büyük, daha güçlü ve daha akıllı olduğundan yapabilir...eğer "onun için hayranlık duyuyorsam".

Kadınlar kendilerini bir erkeğe sundukları zaman çocuksuluğu oynarlar: çiftlerde ortalama yaş farkı değerlendirildiği zaman bu, gün gibi ortaya çıkar. Çünkü daha genç bir erkekle evlenmemeleri için hiçbir neden olmasa da kadınlar erkekten ortalama dört yaş daha küçük olmaktadırlar. Oysa biyolojik açıdan mantıklı olanı bunun tersidir: çeşitli ülkelere göre beş ya da yedi yıl daha uzun yaşayan kadınlar kendilerinden daha genç erkeklere bağlansalardı dokuz, onbir yıl yalnız kalmamış olurlardı. Masters ve Johnson'a göre kadınlar pratikte yaşamlarının sonuna kadar orgazm olabildiklerine göre -erkeklerin cinsel faaliyetleri altmış, yetmiş yaşına kadar sürerken- cinsel yaşamdan bu denli erken vazgeçmezlerdi. Bütün bunlar kadınları etkilemiyor. Bir sevgili değil, besleyen bir baba aradıkları için kendilerinden daha yaşlı erkekleri yeğliyorlar. Otuz yaşındaki bir erkek yirmi yaşındaki bir genç kızı, sevgili olarak lise olgunluk sınavını vermiş bir gençten daha iyi besleyebilir (burada "besleme" sözcüğünü en geniş anlamıyla kullanıyorum). En iyi koşulda, liseli genç, -besleyen babaya ek- sevgili olarak kul-

lanılacaktır. Yeter ki besleyici babanın bu konudan hiç haberi olmasın; yoksa çalışma isteğini kaybedebilir.

Oynadıkları çocuksuluk oyununun kadınlar için ne denli önemli olduğunu, otuz yaşlarına yaklaştıkları zaman yapay bir şekilde gençleşme alışkanlıklarından daha iyi hiçbir şey kanıtlamıyor. Bu durum öylesine yaygın ki, birçok ülkede doğum yılı sözkonusu olduğu zaman resmi belgede yapılan tahrifat için kadına koğuşturma bile açılmıyor. Bütün erkekler: bir kadına yaşını sormanın terbiyesizliğin kanıtı olduğunu bilir. Üstelik bu aptalcadır, kadın bu soruyu geçiştirecek ya da yalan yanıt verecektir. Cermen ve Anglosakson ülkelerinde birçok firma, kutlayabilmek için görevlilerinin doğum yılı listesini hazırlar. Görevliler için, listede ay ve günden başkası görülmez, doğum yılı yerine üç nokta konur...

Doğal olarak, bu başka tarzda da açıklanabilir. Feministler: "acımasz bir toplum, kadını bu tür manevralara zorlamaktadır" diyor. İyi ama neden erkeği değil de kadını?

Kendini çocuk olarak satmak isteyen bir kadın sonsuza dek sürecek bir gençliği korumak zorundadır. Kendini olmadığı kadar genç gösterdiği ve böylelikle erkeklere, "gençliğin bir kadının sahip olduğu en büyük nitelik olduğu" düşüncesini aşıladığı zaman toplumun acımasız bir buyruğuna hiçbir şekilde boyun eğmez; tam tersine, kendisinden daha yaşlı olan ya da yaşlı görünen ve toplumun yadsınmaz bir bölümünü oluşturan bütün kadınlara karşı acımasız bir ayrımcılık yapan kendisidir. Bu konunun üzerinde fazla durmayarak yalnızca cinsinin içtenlikten uzak olduğu ününü böylelikle doğruladığını belirtelim. Ama bu onu etkilememektedir. Erkeklerin, kadınları zekaca daha düşük ya da her zaman hile yapmaya hazır olarak görmeleri, onun için hemen hemen aynı kapıya çıkar. Tıpkı zeka gibi, içtenlik de değerler skalasında çok aşağı bir yerdedir. Onun için önemli olan tek şey güçsüz görünmektir, çünkü güçsüzlük erkeğin besleme, koruma içgüdüsünü hepsinden da-

ha çok yöneten bir niteliktir. Çünki kadınların onuru yoktur, üstelik buna ihtiyaç da hissetmezler.

Evlat edinme

İster istemez korunan gerçek çocukların aksine, kadınlar eksik koruma nesnesidirler. Erkek onları koruyorsa, bu, daha karmaşık bir bakış açısından dolayıdır: önce, erkeğin, kadının kendi başının çaresine bakamayacağının bilncine varması gerekir. Ama o andan başlayarak kadın diğer tüm eksik koruma nesneleriyle rekabete girer. Yetimler, hastalar, yaşlılar, zeka özürlüler, sokakta kalmış kedi köpek yavruları, yoksullar gerçekte ondan daha çok korunmaya muhtaç varlıklardır. Dolayısıyla, kadının karşısına çıkan en büyük sorun erkeği diğer koruma nesnelerinden başka yere baktırmak ve onun işlenmemiş besleme içgüdüsünü yalnızca kendisiyle doyuma ulaştırmasını sağlayacak şekilde hareket etmektir.

Bu, ilk başta göründüğü kadar zor değildir: insanların çoğunun para, toplumsal saygınlık, daha az yalnızlık, sonsuz yaşam gibi ödüller karşılığında özgecilik uyguladığını söylemiştik. Kendisine sağlanan koruma karşılığında, kadın ilginç bir bedel sunarsa, erkekte bulunan en yakınına duyulan sevgiyi sağlayabilir. Ve kadının yaptığı da budur. Eksik olan bütün koruma nesneleri içinde erkeğin ikinci toplumsal içgüdüsü olan cinsel içgüdüsünü doyuma ulaştırabilen yalnızca kadındır. Bu bedel, erkeğin gözünde olası diğer bütün ödüllendirmeleri ikinci plana iter.

Ama bir erkeğe kendini koruma nesnesi olarak, ki bu nesne eksiktir, sunan bir kadın cinsel açıdan hiçbir zaman eksiksiz bir partner olamaz, çünkü bu işlevi yerine getirecek kafa yapısına sahip değildir. Aslında, yine de, çok ender olarak eksiksiz bir cinsel partnerle -kadınsı görünüşlü ama onun kadar zeki bir kadın- karşılaştığında, bir erkeğin, başka çaresi yoktur. Erkek elleri boş olarak geri çekilmek istemiyorsa iki takliti: korunacak bir nesne olarak

bir çocuğun yerine çocuksu bir yetişkini ve cinsel sevgi yerine mantık aşkını kabullenmesi gerekir. En azından bir şeylere sahip olmak için, bir yarı çocuk-yarı kadın taklitle -kadın yarı koruma nesnesi ve yarı cinsel partner olduğuna göre- yetinir. Kendi kendine "Kuşkusuz düşlerimin aşkı değil" der, "ama yine de onunla yatabiliyorum, üstelik zavallıcık bensiz ne yapardı?". Çocuk rolünü oynamak için kadın erkeğe yeterince benzemez, ama yine de zihinsel ve bedensel yönden ona daha aşağı konumda görünür. Ve gerçek bir cinsel partner olmak için, fiziksel açıdan olabildiğince erkeğin zıddı olurken, yeterince akıllı olmaz.

Başka bir anlatımla, erkek, iki önemli toplumsal içgüdüsünün tümüyle doyurulmasından vazgeçmektense zaman zaman bedenine sahip olmasına izin veren yetişkin bir kişinin yanında babalık rolünü oynamayı yeğler. Gerçekten *eşi* olacak bir kadın bulma olanaksızlığı sonucunda, annesinin ve babasının ona sıradan bir *evlat edinme* nesnesi olarak sunduğu kadınlardan biriyle yetinmek zorunda kalır; görkemli bir tören sırasında olası tüm huzuru ona sağlamayı mahalde taahüt eder ve etiyle kemiğiyle gerçek babanın yerini alır. Muhtemelen, rahip ya da belediye başkanı "bu kadını" bir çocuğun yerine kabul etmesini isteseydi, bu, onu en ufak bir şekilde rahatsız etmeyecekti. İşin asıl önemli yanı elinde çiçek demetiyle beyazlar giymiş genç kızın hemen "evet" demesidir ve iş bitmiştir. Erkek, evlat edinme konusunda ne yaptığını çok iyi bilir: çocuk yeni babasını tanır, bundan böyle onun soyadını taşır ve onun parasıyla geçinir. Sözde babasının gerçek bir kadın aramaması için, zaman zaman sevgili rolünü de oynayacaktır. Gerçekten de, asıl birinci koruma nesnesi olan ilk çocuğun doğuşuyla, yapay kız çocuğun iktidarı kesinkes doğrulanır, çünki gerçek bir kadın lehine babayı yitirme rizikosu görece olarak zayıflar. Ve kadın, başlangıçta kendisine zoka görevi gören bu sevgili rolünden giderek daha çok vazgeçer. Ve, gün gelir ki, birlikte yattıkları bir zamanlar olduğunu, onlara yalnızca ortak çocukları hatırlatır.

Daha soğuk olanın iktidarı

Bir kadın, çocukluk rolünü sevgili rolüne yeğlediği zaman, bu ilk adım zorunlu olarak ikincisini de getirir: "çocuk", hiçbir koşulda çok fazla cinsel ilgi göstermemelidir, yoksa, tüm gerçeğe uygunluğunu yitirir ve bu, çocuk ayrıcalıklarının sonu olur. Kocasının yanında kacasının koruduğu nesne olma rolünü üstlenmek isteyen bir kadın cinsel içgüdü adına nesi varsa, kesinlikle denetlemelidir, cinselliğini belirlenmiş bir amaca, yani onun duygularını uyaran ve onu çıldırtan bir sevgili değil bir baba olan mükemmel bir adam amacına angaje etme durumunda olmalıdır. Ve erkeğin onu kabullenip benimseyeceği ana kadar ya da en azından onu kabullenme konusundaki isteğini açıkça belirttiği ana kadar erkeği reddedebilecek güçte olmalıdır. Erkeği cinsel partneri olarak görmek ve değerlendirmek kadının uyguladığı iktidarın sonu anlamına gelir. Kadının, bu erkeğin besleme içgüdüsüne sürekli bel bağlama isteği artık kalmaz; kadın, ona ilgi göstermekten, "saygı duymaktan" başka bir düşüncesi olmayan sevgiliyi ne yapsın? Cinsel içgüdüsünü normal akışına bırakarak, kadın da erkeğe, erkeğin ona bağlı olduğu kadar bağlı olacaktır.

"Aptal kalmak bir lükstür" demiştik ve bu hiçbir çabaya mal olmaz. Soğuk kalmaksa, tam tersine kendini çok büyük bir denetlemeyi gerektirir: kadının bunda bir kazanım gördüğü düşüncesinde olduğu çok açıktır.

Kadınla erkeğin, nasıl aynı cinsel yeteneklerle, aynı koruma içgüdüsüyle ve aynı besleme içgüdüsüyle dünyaya geliyorsa, cinsel açıdan etkin bir yaşam sürdürmek için aynı yetilerle doğdukları da kuşkusuzdur. Ama cinsel coşku koşullanır: din adamları ve rahipler bunun mükemmel bir örneğidir. Yine de din kadınları, buna erkek meslektaşlarından çok daha erken sürüklenmeye başlamaktadırlar, ve de dışlanmalar, rezaletler onlarda rahiplerde olduğundan çok daha az görülmektedir.

Kadınların geri kalan kısmının cinsel içgüdülerini tümüyle bastırmaya kesinlikle ihtiyaçları yoktur. Tam tersine , tam bir cinsel soğukluk rahatsız edici olurdu; korunan nesnenin yararlandığı ayrıcalıklara karşılık cinsel olanı değiş tokuş etme söz konusu olsa bile, bu, onları, cinsel olanı tümüyle reddetmeye zorlayabilirdi. Bu cinsel içgüdünün koşullandırılması cinsel soğukluğa ne denli kolay yol açardı, çeşitli toplumsal katmanlardan binlerce İtalyan kadının üzerinde yapılan ve yakın bir tarihte yayınlanan araştırma bunu gösterdi(*).Cinsellik konusunda tavırları sorulan yirmiyle elli yaş arasındakilerin yüzde otuzaltısı karı-koca ilişkisine hiç ilgi duymadıklarını ve bundan tümüyle vazgeçmeyi yeğleyeceklerini belirtti. Bu denli bir cinsel soğukluk, gereksiz, daha doğrusu rahatsız edicidir. Önemli olan, partnerden daha soğuk olmaktır, çünki cinsel içgüdüsüne en iyi hakim olan, sonuçta, iktidarı uygular.

Günümüzde kısmi bir cinsel soğukluğun hiçbir sakıncası yoktur. Eskiden, soğuk bir kadın orgazmdan yoksun bir şekilde yatağından kalkmak zorundaydı, günümüzdeyse partnerinin bu doyumsuzluğu telâfi etmesi gerekmektedir. Playboy çağında, bir erkek, iyi bir aşık olduğu izlenimini vermelidir, soğuk bir kadına yani onu arzulamayan bir kadına zevk vermek sözkonusu olduğu zaman bile bu izlenimi vermelidir. Bu işi nasıl kıvırmak gerektiğini ona öğreten binlerce piyasa işi rehber kitap vardır. Her ne kadar kadın mekanik bir uyarı aracılığıyla, kiminle olursa olsun -hatta tek başına da- zevk almayı başarabilse de çağdaş erkek basit bir tekniğin başarısında çekiciliğinin kanıtını görmeyi başardı!

Doğal olarak, babaya karşılık sevgiliyi takas etmenin kadın için gerçekten kârlı olup olmadığı sorulabilir. Ama bu gülünç bir soru olurdu: genellikle kendilerinden daha büyük bir erkekle evlenen hatta bir homoseksüelle evlenen kadınların büyük çoğunluğu

---

(*) Doxa, Roma, 1974

bu soruya peşin yanıt veriyor. Çok sayıda genç kadının altmış yaşındaki bir erkekle evlenmesi için birçok neden var: kuşkusuz, cinsellikten dolayı değil. Altmış yaşındaki bir erkek, yirmi, otuz yaşındaki normal bir kadının cinsel ihtiyaçlarını artık, salt fizyolojik açıdan, doyuracak durumda değildir. Bunu başarıyorsa, nedeni karşı tarafın, buna ihtiyacı olmadığı içindir; bu da herşeyin ona değil, kadına bağlı olduğunu kanıtlar. Cinsel deneyimin bir erkeği daha çekici kıldığı düşüncesi erkekler arasında çok yaygındır; durumu iyi olan yaşlı bir bey, bir genç kızın kalbini fethettiği zaman bu fikir doğrulanmış olur. Doğal olarak bu düşünce her türlü gerçekçi dayanaktan yoksundur.

Kadın cinsinin en büyük soğukluğunun en belirgin kanıtı erkek fahişeliğin olmayışıdır. Yakın zamanlarda büyük şehirlerimizde bulunan kadınlara yönelik birkaç genelev amacından saptı: kadın müşteri olmadığı için oraya gidenler homoseksüeller oldu. Doğal olarak bu, sekse, erkekler kadar ilgi duyan kadınlar yoktur anlamına gelmiyor. Ama bu kadınlar her tarafta arz bulurlar, genelevlere gitmeye ihtiyaçları yoktur, bunu yaşayabilirler.

Feministler burjuva kadınlarının, kendilerini "rahatsız" hissedecekleri için genelevlere gitmediğini kesinlikle iddia ediyorlar. Oysa, arzularından birini yerine getirmek söz konusu olduğu zaman, her zaman, en az rahatsızlık duyan burjuva kadındır. Orta ve yukarı sınıfların, kürkün ne denli vahşetle elde edildiğini kesinlikle bildiği halde, kürk mantoyla dolaşan kadınlarını düşünün yalnızca. Büyük basın fok yavrularının yıllık soykırımını sürekli yeniden işliyor. Kadınların o denli sevdiği astragan vahşice bir kürtajla annenin karnından söküp alınan karakul kuzusunun derisidir. Bir mantoluk kürk elde etmek için düzinelerce kürtaj gerekir. Bir çocuk taşımanın ne olduğunu kendi bedenindeki deneyimlerle yaşamış ve buna rağmen bir dizi kürtajla elde edilmiş derilerle süslenen bir insan, bir kadın, tümüyle doğal olan, cinsel ihtiyacını karşılama iste-

ğini yerine getireceği bir geneleve gitmekten gerçekten rahatsızlık duyar mı? Buna inanmak saçmalıktan başka bir şey değildir.

Babanın güçsüzlüğü

Çocuklar annelerini, babalarını *sevmezler,* onlara yalnızca bağlıdırlar: onlara ihtiyaçları vardır; onlara çoğu kez şevkat duydukları da olur. Babayla anne besleme güdülerine fedakârlık görüntüsü verdiklerinde, çocukta uyandırdıkları suçluluk ve minnet duygusundan yararlanmayı başarırlar. Ama sevgi söz konusu değildir, bunun sevgi olmaması gerekir: çocuklar anneleriyle babalarını *severlerse,* ki bu görülmüş olay değildir, insan yaşamı dururdu, çünkü çocuklar hep onlarla kalmak isterlerdi. Genellikle çocuklar anneleriyle babalarından olabildiğince çabuk ayrılırlar ve kendi yeğleyecekleri bir koruyucu nesne ararlar. Çoğu hiç geri dönmez ya da nadiren görev duygusuyla gelir.

Aslında, çocuklar anneleriyle babalarını, ancak, onlar yavaş yavaş yaşlandıklarında, artık kendilerine yetemedikleri zaman severler. Fiziksel zayıflık, zihinsel gerilik ve benzerlik söz konusu olduğunda, yetişkin çocuk yaşlı babayı düşünerek onu gerçek bir koruma nesnesi gibi sevebilir. Bu tür bir koşulda babalık sevgisine gelince, o, artık yoktur: korunan-koruyan ilişkisi içinde seven her zaman yalnızca biridir ve bu seven kişi koruyandır. Korunan nesne ona bakmak isteyeni kabul eder. Bir başkası ona daha iyi bir bakım sağlarsa, aynı şekilde bunu da kabul eder. Onda yüce duygu yatırımlarının hiç biri yoktur. Ondan tüm beklenen belli bir dürüstlüktür. Çünkü korunanda yalnızca korunma içgüdüsü sözkonusudur ve bu içgüdü, doğası gereği bencildir. Öyle olmasıydı ve kendisinden başka birinde yoğunlaşsaydı korunan ölüp giderdi.

Kendisinden daha aşağı düzeydeki bir kadınla evlenen, onu "evlat gibi benimseyen" erkek, o andan itibaren, bu kadının ona belli bir şevkat ve belli bir minnet dışında hiçbir duygu duymadığı-

nı gözönünde bulundurmak zorundadır. Oysa, gerçekte kadın bir çocuğunkinden daha iyi bir durumdadır: çünkü çocuk değildir ve kendi ihtiyaçlarını erkek kadar karşılayabilir. Bunu kocasının yapmasına izin vermek, her an yeniden geri alabileceği bir ayrıcalıktır. Ve de özel koşullar ileri sürer: en başta ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Yoksa ya başkasına gidecektir ya da gerekirse yaşamını kendi kazanacaktır. Gerçek bir babanın aksine, bir kadının sözde babasının, yaşlılığında, sözde evladının koruma nesnesi olma şansı hiç yoktur. en çok umut edebileceği, *eksik* bir koruma nesnesi konumunu elde etmektir, yani yaşlandığı zaman, şansı varsa baktığı kadının özgeciliğinden, en yakınına duyulan sevgisinden yararlanabilecektir.

Ama daha önce gördüğümüz gibi özgecilik ancak bir karşılıkla sağlanabiliyordu: erkek, kadını ödüllendirmek için aylık gelir gibi sahip olduğu herşeyi bırakacaktır, ve bunun yanısıra kocası ölür ölmez, istatistiklere bakarsak ortalama altı yıl boyunca -yaş olarak aradaki farkı saymazsak- yani onu yaşatacağı tüm zaman boyunca alacağı bir aylık gelir bırakacaktır.

Kadının haricinde, koruduğunun ihtiyaçlarını sağlayan bir koruyucunun ona her an baskı yapacağını söyleyebiliriz. Oysa durum tam anlamıyla böyle değildir. koruyucunun elinden gelseydi ona bakmaya hiç başlamazdı. Ne de olsa, kendinden başkası için çalışmak zevk değildir. Besleme içgüdüsü o denli temeldir ki onu kimse yok edemez. Bunu kadınlar bile koşullandıramadı. Kadınlarda bu içgüdünün doyuma ulaştırılmasının büyük bir çabayla, ancak çok kısıtlı sayıda olaya bağlı olduğu doğrudur: kadın, çocuk istediği zaman bile -erkeğin, karısı çocuk olarak zaten vardır- tüm ailenin ihtiyaçlarını karşılamak zorunda olan hemen hemen her zaman erkektir. Besleme içgüdüsü çok sayıda işleve sahiptir, yani bir insanın aynı anda, koruduğu birçok nesnesi olabilir. İlk bebeğin doğumu sırasında kadın, yalnızca ve yalnızca erkeğin büyük kızı

mevkiine yükseldiğini görür. Çocuk sahibi olarak çifte avantajdan yararlanır: besleme güdüsünü doyuma ulaştırır ve aynı zamanda erkek tarafından bakılma koşulunu sağlamlaştırır. Rolünü iyi oynaması için gereği kadar şaşkın görünmekten çok uzak olsa bile doğal bir koruma nesnesinin annesi olarak, bundan böyle onun ihtiyaçlarını karşılamak gerekmektedir.

Çocuğun annesiyle babasının üzerindeki iktidarı -biyolojik açıdan zayıfın güçlü üzerindeki iktidarı- bir doğa yasasıdır. Küçük çocuk, ihtiyaçlarını karşılayacak güçte değildir: annesiyle babasının duyguları üzerinde bu iktidarı kurmasaydı açlıktan ölürdü. Anneyle baba onu kurtarmak için alevlerin ortasına ya da delice akan bir ırmağa atılacaklardır; bu, kendiliğinden, doğal bir şekilde gerçekleşir. Aynı şekilde, erkek de savaşa gidenin karısı değil de kendisi olmasını doğal görür. Bir kadın karşısında baba rolünü üstlenen bir erkeğin onun üzerinde hiçbir iktidarı olmadığı görülmektedir.

Sevgilinin güçsüzlüğü

Erkek de kadın üzerinde iktidar uygulamayı çok isterse bunu ancak bir olanakla: partnerinin örneğini izleyerek cinsel içgüdüsünü koşullandırarak sağlayabilirdi. Kadınla aynı soğukluk düzeyine ulaşırsa, kadın, seksiyle, erkeğe zokayı artık yutturamaz. Erkek cinsel partner olarak, kadının erkeğe bağlı olduğundan daha az bağlı olduğuna göre, kadın onun üzerindeki tüm iktidarını da yitirecektir. Erkek, geçici bir perhiz uygulamaya karar vererek, gerektiğinde, kadının cinsel içgüdüsünü normalleştirmeyi başarabilir ve belki de hiç olmadığı kadar kendini istetebilir. Eşinin üzerinde mutlak bir iktidar kurmaktan uzak olacağı kuşkusuzdur -ancak olağanüstü birkaç halde onun koruma nesnesi olabilir- ama gerçek bir eşitliğe doğru hatırı sayılır bir adım atmış olur.

Yine de, kadın soğukluğunun büyüklüğü karşısında erkekler baştan pes edecek gibidir. Aynı şekilde soğukluklarını açıkça itiraf

eden kadınların, iddia ettikleri kadar ölçülü oldukları kesinlikle söylenemez. Eskiden kadınlar: "Erkeklerin hepsi aynı şeyi istiyor" diyerek böylelikle "buna" hiçbir önem vermediklerini, hatta tam tersine bundan belli bir tiksinti duyduklarını göstermek isterlerdi. Günümüzde, işler daha açık: bir kadının bir günde ard arda elli kez orgazma ulaşırken, bir erkeğin ortalama beşte kaldığını, ve kadınların doksan yaşında hâlâ cinsel zevk alırken, erkeklerin altmışından itibaren buna zor güç eriştiğini kanıtlayan bilginler, kadın magazin dergilerinde ve feminist mücadele dergilerinde, sinema starları gibi kutlanıyor. Bu tür haberler normal bir libidoyla donanmış, kadın ya da erkek, her insanı delicesine bir paniğe iter: sanki azami içilebilir su ya da solunabilir hava payı saptanmak isteniyor. Oysa, kadınlar bunda yalnızca, kadın ilkesinin yeni bir zaferini görüyorlar.

Birleşik Devletler'de, bugün flamasının üstünde "cinslerin ayrılığı" parolasını yazan bir hareket var: bu kadınlar aşağılayıcı olarak gördükleri çiftleşmeyi artık gerçekleştirmemek için birbirlerini yüreklendiriyorlar. Sadece kadınların böyle fikirleri vardır ve Lysistrata'nın(*) kadın cinsinden olması bir rastlantı değildir. Lysistrata için, yatmayı reddetmek zaten sıradan olan bir şantajın geçici olarak ağırlaştırılmasından başka bir şey değildi, çünkü kadın için, cinsel eylemin reddedilmesi, özellikle "iyi bir dava" ya hizmet uğruna reddedilmesi kesinlikle bir fedakârlık değildir.

Bu tür kanıtlar önünde, aklı başında her insan, en iyi niyetlere rağmen, erkeğin, libidosuna egemen olmada hiçbir zaman kadınların ortalamasının üstüne çıkamayacağını düşünür. Tam özgürlüğe ulaşmak erkek için son derece zor olduğundan, erkek tam bir öz-

---

(*) Lysistrata: Aristophanes'in aynı adlı yapıttaki kadın baş kahramanı. Lysistrata kocalarının savaşmasını engellemek için Atinalı kadınları kocalarıyla sevişmemeye çağırarak onları örgütler. (çev. not.)

gürlüğün bulunmadığını baştan kabullenir ve kendiliğinden oluyormuşçasına, sevgili güçsüzlüğünü baba güçsüzlüğüne katar. Karısının üzerinde egemenlik kuramayarak, ona sınırsız tapabilmek amacıyla, onu bir heykel kaidesine oturtur. Kuşkusuz, daha ilerki satırlarda göreceğimiz gibi, erkeğin temel toplumsal iki içgüdüsünü iki kadınla doyurduğu, böylelikle kadına bağımlılığını iki kişi arasında bölüştürdüğü de olur. Çünkü iki kadın da söz konusu olsa, bizzat kadın, kadın cinsi karışısında erkeğin bağımlılığı her zaman bir bütün olarak kalır.

Durumu az da olsa kurtarmak için, erkek, "kadının karşısında eğilmesi, ama kadının onun karşısında nadiren eğilmesi" olgusunu değerler skalasına göre gururu okşayan bir tarzda: erkek *saldırganlığı* diye adlandırdı.

Bu erkek saldırganlığı, kadına cinsel ilişki önermekten ve kadının "evet" ya da "hayır" kesin yanıtını istediği kadar uzun süre beklemekten ibarettir. En becerikli taktikçiler çok kolon oynayarak şans sayılarını arttırırlar: aynı öneriyi aynı anda çok kadına yaparlarsa, gerektiğinde olumlu bir yanıt alma şansları bir o kadar artar. Tercihen bu yönteme ağırlık veren erkekler özellikle "saldırgan" olarak değerlendirilirler. Gerçek erkek saldırganlığına gelince -bir kadına tecavüz - bunu yasal olarak önleyerek, kendilerine yasaklayalı uzun zaman oldu.

Kadınların, erkek cinsinin gerçek seks sembolü olmuş bazı erkekler için gösterdikleri isteriye varan coşkusu daha önce söylenenleri yalanlar gibidir, ama bu sembol erkeklerin tümünün ortak özelliği vardır: *onları arzulayan kadınlar için erişilmezdirler.* O andan itibaren, insan neden libidosunun özgür akışına izin vermemeli: libidonun ardından bir olumsuzluğa sahip olma tehlikesine koşulmamaktadır.

Erişilebilir erkekse, sözde baba olma yeteneği konusunda dolaysız bir araştırmanın nesnesi olacaktır, bu deneme dönemi, çoğu

kez şiirsel bir aşkın örtüsü altında sürüp gitse bile. Parlak tekliflerden güçlükle kurtulan durumu ve görüntüsü iyi bekar bir genç, yalnızca görünüşte işin içinden ustalıkla sıyrılır. Doğal olarak, yatağında çok sayıda kadın bulunacak ve bunlar hızla birbirini izleyecektir, ama erkek çabuk tarafından bir kabullenme teklifi yapmazsa onları ilk fırsatta ,yani yarışmanın başında yitirir. Bu tür erkeklerin çok sayıda cinsel partneri vardır ama bu, özellikle, hiçbir kadının onlarla uzun zaman birlikte olmaması olgusundan kaynaklanır. En az zaman kaybedenler en çok arzu edilenlerdir, çünkü çok fazla seçenekleri vardır. Bir erkeğin onları evlat edinmeyeceğini anlar anlamaz, "yalnızca kendi zevkini düşünen değil" ama onları "gerçekten seven" bir koruyucunun yatağına süzülmek için ötekini terkederler.

"Yasal tören olmaksızın evlilik" -Fransa'da dendiği üzere "nikâhsız yaşama"- çoğu kez de, bir tür evlat edinmedir: şu küçük farkla ki korunan en azından geçici olarak kızlık soyadını korumaktadır. Giderek yaygınlaşan bu aile planlama biçimi kesinlikle kadının iktidarını kanıtlamaktadır: kadın, erkeğin onu koruma isteğine hukuksal bir dayanak kazandırmanın kesinlikle gereksiz olduğunu sonunda anladı.Tam tersine, bu yasallaştırma reddi, erkeği partnerine bağlayan duygusal bağı güçlendirebilir. Bu kadının ondan önce tanıdığı bütün kadınlardan farklı olduğunu, onun gerçekten dünyada bir tane olduğunu düşünmeye iter. Bu birleşmeden ortaya çıkabilecek doğal koruma nesnelerinin her koşulda onun soyadını taşıyacağı ve erkeğin "yasal olmayan" bütün bu ailenin ihtiyaçlarını karşılayacağı doğaldır.

En zayıf cins en güçlü cinstir

Cinsel içgüdü ve besleme içgüdüsü bütün yapıların, biyolojiye dayanan bütün iktidar ilişkilerinin temelini oluşturur. Bu iki içgüdüyü ya da bunlardan birini doyuma ulaştırmak için bir başkasına

bağımlı olan kişi onu "sever", yani onun bağımlılığına girer. Bir başka kişinin içgüdülerinin doyumunu kendi çıkarına kendinde yoğunlaştırabilen kişi "sevilendir", ve o kişiye "sahip olur". İktidar bir başka kişinin karşılıksız sevgi nesnesine dönüşme yeteneğinden ibarettir.

Daha önce gördüğümüz gibi yalnızca kadın cinsi,kendi içgüdüleri açısından, erkeğe bağımlı olmadan, erkeğin içgüdülerini, karşılıksız nesneye dönüştürebilir. Besleme içgüdüsünü doyuma ulaştırmak için kadının çocukları vardır ve cinsel içgüdüsü üzerinde öyle bir denetim kurar ki erkekten bağımsız kalabilir.Ve de bir cinsin diğeri üstündeki egemenliğinden söz edildiği zaman, egemen olan cins hiç bir zaman erkeğinki değildir, kadınınkidir.

Friedrich Engels ünlü bir cümlede "İlk toplumsal ezilme kadının erkek tarafından ezilmesidir" der. Engels iktidarla şiddeti karıştırdı. Ondan sonra soldaki bir çok adamın yaptığı gibi, eleştirisinde cinsiyetlerin mücadele alanına fiziksel şiddete dayanan egemenlik yapılarını koyma yanlışını yaptı. Erkek, kas yapısı açısından daha güçlü olduğu ve bunun sonucunda para kazandığı için, Engels erkeğin iktidar uyguladığını ve kadının buna katlandığını düşündü. Kuşkusuz, fiziksel şiddetle toplumsal bir sınıfa pekâlâ boyun eğdirilebilir ama bir cinsin diğeri üzerinde egemenliği söz konusu olduğu zaman iktidar bu şekilde oluşturulmaz.

Bu mücadelede, potansiyel ezilen, fiziksel açıdan daha güçsüz olan değil, daha güçlü olandır.Bir kadını arzulayan erkek hiçbir zaman onun zorbası olamaz.Arzulandığına göre, zorba, kadın olacaktır.Tinsel ve fiziksel aşağı düzeyliliği nedeniyle kadınların çoğu erkekte hala daha çok arzu uyandırıyorsa, "ilk sosyal ezilme" kadının erkek tarafından ezilmesi değil, erkeğin kadın tarafından ezilmesi olabilir. Zaten genellikle bir kadın açısından işler kötü gittiğinde bu, koca açısından işlerin daha da kötü gitmesi demektir.

Kadının iktidarı tüm toplumsal yapıların, diğer tüm güç ilişki-

lerinin altyapısıdır. Egemenliğinin temel içgüdülerimizin doyumuna dayanmadığı bir toplumsal sistem hiçbir zaman bir üstyapıdan başka bir şey olamaz ve önderleri, cinsel partnerlerin ve biyolojik koruma nesnelerinin hiç bir değer vermediği sınırlı alandan başkasına egemen olamaz. En güçlü cinsin iktidarını gözönüne almayan bir sistem başarısızlığa peşinen mahkumdur: yandaşsız kalır. Bu iktidar, tüm diğer egemenlik sistemlerinin işlemesini sağlayan önkoşulun kendisidir. Kadının onaması olmaksızın faşizm de, emperyalizm de, engizisyon da, hiçbir zaman mümkün olamazdı. Kadınlara bağımlı olmasalardı, erkekler hiçbir zaman, bu tür sistemlerin araçları olmazlardı. Bu ikincil sistemlerden birinin şiddetine boyun eğmek ve terörü, ikiyüzlülüğü, ihaneti kabul etmek zorunda olduğunu görmek için, bir insanın, en temel içgüdüleriyle bir başkasına bağlanmış olması önkoşuldur. Kadının iktidarı evrensel şiddet oyununu oluşturur.

Kilisenin pederleri, politikacılar ve diktatörler, bu yazılı olmayan yasayı hepsi bilir. Bir zorbanın en önemli siyasal eylemi her zaman kadını pohpohlamak, ona dalkavukluk etmektir. Bütün diktatörler şunu bilirler: kadınlar kendileri için varsa, erkek ister istemez onun safında yer alır. Kilise'nin kadını koruma nesnesi olarak salık verdiği uzun sürece, erkek, çocuklarının kültün devamı için gerekli olan, bu görünmez varlıklara inanç içinde büyütülmesini kabul edecektir. Politikacıların kadınlara toplumsal düzen kolaylıkları vadettikleri uzun sürece, doğrusu, ne askerlik hizmetinde ne de erkeklerin emekliliğinde bir şeyi değiştirebilirler. Diktatörler kadın ordularından vazgeçtikleri uzun sürece, genç erkeklerini savaşa göndermekte hiç zorluk çekmeyecekler.

Kilise ancak, Bakire Meryem'in kültüyle kadının tapılmaya layık olduğunu ilan ettikten sonra gerçekten kazandı ve bu Meryem kültünün bütünüyle varlığını sürdürdüğü ülkelerde kilisenin egemenliği olduğu gibi sürdü. İsa kadınlara bel bağlamayı ihmal

etmişti; bir gün annesine: "Kadın, benimle senin aranda ortak ne var" dememiş miydi? ve kadın düşmanı Saint Paul'ün de aynı şekilde şansı açık olmadı. Hristiyanlık, ancak, korunması gerken nesne olarak kadının konumunu kurumlaştırdığı zaman sürekli artan sayıda katılımcı sağladı.

Ve de toplumsal büyük devrimcilerin, asıl inançlarının aksine, taktik nedenlerle "ezilen kadın" mitini benimsemiş olmaları olasıdır. Yukarki satırlarda Engels'in iktidarla şiddeti karıştırdığını söylemiştik: yoksa bunun tersi miydi? Belki de Engels kadının bütün iktidarını kabul etmiş ve zaferi kolaylaştırmak için onu bilinçli olarak sistemine katmıştı? Proleter çevreyi şahsen tanıyan Marks, Engels, Lenin ve Mao gibi kişilerin bir işçi kadının yazgısının kocasınınkinden daha kötü olduğuna ciddiyetle inanmaları; sefalete ve aşırı derecede çok çocuk sayısına rağmen bu kadının en azından, sanayileşmenin başlangıç dönemindeki işçilerin insanlık dışı yaşamında en büyük payı almadıklarını bilmemeleri tuhaf olurdu.Bu devrimciler, diğerleriyle birlikte, proleteryanın kaderini gerçekten değiştirmek istediklerine göre onlara ancak tek bir çözüm kalıyordu: proleter kadınlarda ittifak kurmak ve onları, yürüttükler mücadelenin herşeyden önce onlara yönelik olduğuna inandırmak. Yasal ve sağduyulu bir taktik , ama artçılarının kafasından böyle bir karışıklık çıkmadı!

Adolf Hitler de değişik belirtilerle de olsa aynı taktiğe başvurdu. Tepeden tırnağa yarattığı "Alman kadını"nın desteği olmaksızın iktidar yolu ona hiç bir zaman açılmazdı, izlediği kan banyosu hiçbir zaman olanaklı olamazdı. Erkekler gerçek iktidarı ellerinde tutmadığı için, Hitler, hükümet programını: komşularıyla savaş ve ırksal işkenceyi açıkça önerebildi ve onaylatabildi. Bilindigi gibi, onu en büyük coşkuyla alkışlayan kadınlar oldu. Bu, kadının savaşı erkekten daha çok sevdiği anlamına gelmez -herşeye rağmen, kim savaştan yana?- ama savaşı kınamak için daha az nedeni oldu-

ğu da kesindir. Kadınlar cepheye gönderilmediklerinden şimdiye değin çok daha az tehlikeye atıldılar ve soyutlama yetenekleri daha az olduğu için, ölümün ne olduğunu gözlerinin önüne çok iyi getirmediler. Ve, 1939'da İngiltere'deki gibi demokratik bir hükümetin savunmasız sivil halkı bombardıman edeceği, böylelikle yarım milyon kadını, çocuğu öldüreceği öngörülemezdi. (Bu, gece bombardımanları hiçbir işe yaramadı, daha sonra da saptandığı gibi: savaşın sonunu getiren sanayi donanımlarının sistemli bir şekilde ortadan kaldırılmasıydı.) Ama bu İngiliz bombardıman uçakları erkekler tarafından kullanılıyordu ve İngiliz kadınlarının önem vermediği neden, gerçeğe uygun olarak buydu. Sufrajetler(*) ülkesinde, kadınlar seçme ve seçilme hakkı için mücadele etti. Ama savaş durumunda postlarını tehlikeye atmak için değil. Oysa kadınların oy kullandığı bütün ülkelerde kanlı bir çatışma varsa, bundan kadınlar da erkekler kadar sorumludur. Ama onlar suç ortaklıklarını kabul edecekleri yerde barışçı olduklarını iddia ediyorlar. Savaş sonrası Almanya'sında bir toplama kampındaki bekçinin aldığı parayla yıllarca bir eli yağda bir eli balda yaşayan kadınlardan hiçbiri koğuşturmaya uğramadı.

Uç noktadaki mücadele hareketlerine giren gencecik kızların dışında, kadın yığınları şimdiye değin hiçbir önemli tehlikeye atılmadı. Altı Gün ve Yom-kipur savaşlarında İsrail ordusunun kadın askerleri bile ancak levazım birliklerinde hizmet gördüler. Ateş olan yerlerde hep erkekler bulundu. Ölmesi gerekeni tayin eden en güçlüyse, o zaman en güçlü olan kadındır.

(*) *Sufrajet:* XIX. yüzyıl başında İngiltere'de seçme ve seçilme hakkı isteyen kadınlar. (çev. not.)

Babalık sendromu

3

Babalık sendromu nasıl doğar?

Kadınlar bize, erkeklerin gerçekleşmeyecek düşlerini gerçekleştirecek bir tür teminat işlemi gibi görünür. İlk bakışta, gerçekten de, kadın, üç temel içgüdümüzün ikisi olan cinsel içgüdüyle, besleme içgüdüsünü kendi üstünde yoğunlaştırma gücüne sahip gibi görünür. Oysa bu, aldatıcı bir izlenimdir; çünkü bir insanı hem korumak istemek, hem de onu cinsel yönden arzu etmek, o denli değişik iki temel davranıştır ki, olağanüstü zorluk çekmenin dışında, tek ve aynı insanı hedef alamaz. Korumak, vermek istemek; arzu etmekse, almak istemektir. Ve vermek almanın tam karşıtıdır.

Ne var ki, erkek, iki içgüdüsünü de bir Sisiphos kararlılığıyla tek ve aynı insan üzerinde doyuma ulaştırmaya çalışır. Gösterilebildiği kadar iyi niyet gösterir. Ereği, başından başarısızlığa mahkum olduğu için, çabaları çoğu kez boşa gider. İşe kendini suçlamakla başlar, ardından, başarısızlığın sorumluluğunun partnerine ait olduğuna inanmakla bitirir. Bir başkasıyla denemeye kalkar, böylelikle tekrar başlangıç noktasına gelir. Aynı sonucu alır.

Bu oyun, onun,cinsel içgüdüsünün zayıflamasına kadar sürer, bu arada besleme içgüdüsü giderek ağır basar. Sonunda erkek elli altmış yaşları arasında, baba rolünü, kabullenir ve muhtemel bir metres düşünü, kezera görür. Belki birlikte yaşlanmak isteyeceği bir kadın -"gerçek" kadını, "hayatının kadını"nı- bulur ya da bir ailesi varsa, "kürkçü dükkanına" geri döner ve "ağırbaşlı" bir adam olur. Onu duyan da "karısına olduğu gibi kendisine de sahip" zanneder. Gerçekteyse, yalnızca cinsel içgüdüsü yokolma yolundadır.

Bu şizofrenik durum, kadının hemen hemen her zaman, kendini, erkeğin çoğu kez can-ı gönülden kabul ettiği bir çift rolle sunmasından kaynaklanmaktadır. İki cins arasında ard arda sürüp giden, sonu gelmeyen anlaşmazlıkların sorumlusu kadındır. Ve doğal olarak, erkeğin cinsel ahlakı üstünde yıkıcı sonuçlara sahiptir, bu-

rada "babalık sendromu" adı altında toplayacağımız sapkınlıkların ve tabuların nedenidir. Babalık sendromunun en belirgin özellikleri (ensest) *ensest, çokeşlilik* ve *namusluluk taslama*dır.

Bu üç sendrom birçok erkekte aynı anda görülür; bazılarındaysa ard arda ortaya çıkar; tek bir sendromun görüldüğü, diğer ikisininse örtülü olduğu kişiler de vardır. Ama bağışıklık kazanmış olan erkekler yalnızca, kadınlarla genellikle ilgilenmeyen: yaşlılar, homoseksüeller ve libidosu zayıf yetişkinlerdir. Bundan sonraki bölümlerde bu sendromların herbirini ayrıntılı olarak işleyeceğiz.

Evlat edinme ve ensest

Eş seçimlerinde, erkekler besleme içgüdüsüne özellikle büyük yer verirler ve tümüyle çocuksu niteliklere sahip, yani daha genç, daha aptal, daha küçük, daha zayıf bir kadın ararlar, aynı zamanda cinsel içgüdülerini de bu korunanı kullanarak doyuma ulaştırmak zorunda kaldıklarını görürler. Gerçekte, bu, erkeğin çocuğu gibi gördüğü biriyle yattığı dolayısıyla da ensest suçu işlediği anlamına gelir.

Doğrusunu söylemek gerekirse, erkekteki bu ensest bilinçsizdir. Zaten, bir kadınla yaşayan erkeğin özellikle beslenme içgüdüsüne boyun eğdiği pek düşünülemez: göze görünen, onların cinsel ilişkisidir. Bununla birlikte, onun kadına adadığı tüm özgeci duygular -onu koruma, savunma, onun için çalışma ve savaşma isteği- bir aşığın, karısı için değil, bir babanın çocuğu için duyduğu duygulardır.

"Evlat edinme" sırasında, erkek, babalık duygusuyla sevgililik duygusunu doğal olarak zor ayırdeder. Şansı varsa kendini koruyucu olarak değil, sevgili olarak hisseder. Yüreğinde bir kadın için ilk kez bir duygu uyandığında, onu öteki kadınlarla karşılaştırır ve onun tümüyle farklı olduğunun tam bilincine varır. Daha önceki aşkları onda hiçbir zaman bu tür bir kendini adama isteği uyandır-

mamıştır. Bu, onun gözünde, gerçek aşk, çok uzun zamandır beklediği aşk olduğunun kanıtıdır. Yalnızca "yattığı" öteki kadınlara karşılık bu, onun gözünde "evlenilecek kadın"dır. Gerçekten baba olduğunda, duygularını tanımladığında ve çocuklarına duyduğu duyguların hemen hemen karısına duyduklarınınkine yakın olduğunu anladığındaysa aradan uzun bir zaman geçmiş olmayacaktır. Dürüstse, onunla cinsel eş niteliklerinden çok korunacak nesne olduğu için evlendiğini kendine itiraf edecektir. Ama öte yandan, seks isteği de olmasaydı onunla evlenmiş olmayacaktı.

Bir çocuk-kadınla evlenen erkek, tüm işlerin yolunda gitmesi gerektiği gibi gitmediğini anlar ama neyin yolunda gitmediğinin ayırdına varmak onun için zordur. Bu kadınla her seviştiğnde, ondan, gerçekte hakkı olmadığı, uygunsuz bir şeyler istiyormuş duygusuna kapılır. Onu bu eylemden bağışık tutmak ister ama öte yandan onu bu şekilde gözetmek için hiçbir nedeni olmadığı ve buna karar vermediği için, her kezde vicdanı az çok rahatsız olur. Kadın, kocanın ona minnetini olabildiğince çabuk göstermesi gerektiği büyük bir hizmet sunar.

Eskiden, kadınlar bugünkünden daha erken evlendiklerinde ve iki eş arasındaki yaş farkı daha büyükken evlat edinme ve ensest ilişkisi özellikle belirgindi: nikah töreninin hemen ardından koca, koruduğuna nerdeyse kaba davranmak zorundaydı. Yeni cinsel ahlak sayesinde, şimdiki erkeklerin, en azından duruma yavaş yavaş alışma fırsatları var. Evlilik, giderek enseste daha az, kendini adamaya daha çok geçişi oluşturmaktadır.

Kendine rağmen baba olan erkeğin, kendini "karısından" ayıran bu ensest duvarını zorlamaktan başka çözümü yoktur. Kadın, gerçekten çocuğu değil, sözde-küçük kızı olduğundan, gerçek bir ensest söz konusu olmayacağı için, olay bir anlamda kolaylaşır. Yine de insan; içgüdülerini, bu şekilde, önem vermeden yönetemez. Psikanalistler, bir çok erkeğin, gerçek ensest karşısında bilinç

altına attıklarını, en azından düşlerinde yasak meyveye yaklaşarak, engelledıklerini göstermektedir. Psikanalistlerin kanısınca, bir babanın, düşünde kızını görerek, kendisini cinsel düşlere bırakması yaygındır. Her zaman, her yerde kompleksler görmeye hazır olan psikanaliz, bir hastayı bu tür düş gösterilerinden kurtarmaya bile çalışmadı. Bu belirgin olayda psikanalistin tek derdi, hastanın, düşlerinden dolayı kapılabileceği suçluluk duygusunu saf dışı etmektir, bundan "daha olağan bir şey" olmadığını söylemekten hiç bıkmaz.

Ve bu olağandır. Gerçek ensestlerle, yani birinci ya da ikinci dereceden yakın akrabalar arasındaki cinsel ilişkilerle ilgili rakamların her defasında doğruladığı budur, çünkü baba kız ilişkileri eskiden beri en yaygınıdır. İsveç hükümetinin desteğiyle, son yirmi yılda İsveçte'ki ensest olaylarına ilişkin yapılan yakın tarihli bir anket bize şu istatistik bilgileri sağlamaktadır: ensest ilişkilerin yüzde altmışı babayla kız, yüzde yirmisi kız kardeşle erkek kardeş ve yalnızca yüzde bir anneyle oğul arasında olmuştur. Geriye kalan yüzde ondokuzsa bir erkekle torunu ya da yeğeni arasındaki cinsel ilişkiyi göstermektedir.

Besleme içgüdüsünü ve cinsel içgüdüsünü tek ve aynı kadında yoğunlaştırmaya çalışan, üstüne üstlük alabildiğine çocuksu bir eşe düşen erkek özellikle şizofrenik bir durumda bulunmaktadır. Seçilen kişi karşısında davranışının, çoğu kez tuhaf olmasında şaşılacak birşey yoktur: kadını kimi kez göklere çıkartır, kimi kez lanetler; kimi kez ona bir zorba gibi davranır, kimi kez kulu kölesi olur; kimi kez kötü davranır, kimi kez de onun için canını vermek ister. Besleme içgüdüsüyle ve cinsel içgüdü bağdaşmadıkları için, bu erkeğin bir aşırı uçtan ötekine gitmekten başka olanağı yoktur.

Dolayısıyla, en duyarlı erkekler bu ensest ilişkisinden bir an önce kurtulmaya çalışırlar ve çokeşliliğe ya da namusluluk taslamaya sığınırlar. Daha az duyarlı olan diğerleri ensestte kalır. Yasak

meyvenin verdiği zevk, giderek cinsel davranışlarının bütünleyici bölümünü oluşturur. Başlangıçta, erdem gibi göstermeleri gereken bu zorunluluk, büyük bir hızla ihtiyaç ve tam bir sapkınlık haline gelir. Bu erkekler, cinsel zevki bir kez "küçük kızlardan" almaya başladıklarında, her türlü olağan cinsel ilişkiyi -kadınlarla- kesinlikle can sıkıcı bulurlar. Özellikle çocuksu kadınlarla birlikte olanların -başlangıçta yalnızca besleme içgüdülerini doyuma ulaştırmak için- daha büyük zorluklar yaşadıkları düşünülebilir. Gerçekten de, yaşlanınca gittikleri batakhanelerde reşit olmamışları isteyenler bu tiplerdir; tüm cinsel faaliyetleri içinde en önemli olan, tabuyu yıkmaktır.

Erkeğin çokeşliliğinin nedenleri

Çocuk gibi davranan bir kadına bağlanmış olan erkek tekeşlilik denilen çılgınlıktan olabildiğince kaçarak, bir çok kadınla birliktelikte iç huzurunu arayacaktır. Sevgisini bölüştürecektir: besleme içgüdüsünü karısının üzerinde, cinsel içgüdüsünü de ötekilerin üzerinde yoğunlaştıracak, sırasıyla verici, alıcı, koruyucu, kışkırtıcı, ilgi dolu, ve de tümüyle ilgisiz olacaktır.

Erkeğin çokeşliliğinin kökeni çok açıktır: erkek, üreme ve besleme içgüdüsü olan iki içgüdüsünün tatminini kadında bulmak ister. Onun, iki kadını sevebileceği izlenimi buradan kaynaklanır. Gerçekteyse, sevgisinin öteki nesnesi çocuğu olduğundan, bir kezde yalnızca birini sever. Kadında bu tür bir duygusal karmaşa neredeyse olanaksızdır, çünkü her bir içgüdüsünü doyuma ulaştırmak için, alabildiğine farklılaşmış iki ayrı insan tipine gider: beslemeye yönelik özenler için çocuğu, ve cinsel açıdan ihtiyaç durumunda, erkek vardır. Böylelikle kadın tekeşli, erkekse çokeşli görünür. Yine de, erkeklerin çoğu, çokeşliliklerinin derin nedeninin bilincinde değil gibidirler. Görünüşe göre, kadın tek bir erkekle yetindiğinden, erkekler "bir erkeğin bir çok kadına ihtiyacı vardır" demekte-

dirler. Erkeğin, koruduğu nesneyle olduğu kadar, cinsel eşiyle de - kuşkusuz, bu ikincisiyle daha çok- cinsel ilişkisi olduğundan, çokeşliliğinin nedenini erkek cinselliğinin özelliğine bağlarlar, oysa ki bu cinsellik özelliği kadınınkinden yalnızca sözde farklıdır.

Kadının erkek tarafından evlat edinilmesine dayanan evliliklerde, kocanın çokeşlilik döneminin başlangıcı, genellikle ilk çocuğun doğmasıyla kendisini gösterir. Kocaların en babacanında bile, bu doğum, onların bütün besleme içgüdülerini doyuma ulaştırır ve o andan itibaren cinsel içgüdü ses vermeye başlar. Erkeğin bir cinsel partnere duyduğu arzu son derece güçlenip, utancını bastırdığı güne kadar sürer - çünkü erkek, koruduğunu her türlü sıkıntıdan uzak tutmak ister ve bir adım atmadan önce düşünür. Kısacası, bir metres tutar. "Evlenilecek kadın"ı olduğundan, şimdi de "yatılacak kadın"ı olması gerekir.

Bu adımı atmak, erkeğe, ilk koruma nesnesinin doğumundan sonra, çocuk-kadının cinsel partner rolünü oynamak için artık, eskisi kadar büyük enerji harcamadığı oranda, kolay gelir. Libidosu normal olan bir kadın, babasının vekili gibi seçtiği erkeğe biraz arzu duyarken, çoğu da onunla her türlü cinsel ilişkiden belirgin bir tiksinti duymaktadır (daha önceki sayfalarda belirttiğimiz İtalyan istatistiğine bakınız). Başlangıçta kadın, erkeğin oltaya yakalanması için, bir ya da birçok çocuğun yetiştirilmesiyle birlikte onun tarafından evlat edinilmek amacıyla cinsel eş rolünü üstlenmişti. Bu amaca bir kez ulaşılınca kadının durumunun ağırlık merkezi koruma nesnesine doğru kaymakta, erkeğin istekleri giderek azalmakta, herşey en küçük çaba ve en az direnç yokuşunu izlemektedir. Aslında kadın, yalnızca bunalım döneminde, örneğin, korunan nesne olma ayrıcalığı bir başka kadın tarafından tehlikeye sokulduğu ve yalnızca koruyucusunun onu terketmesinden korktuğu zaman yeniden cinsel olmaktadır. Doğrusu, çocukları olan bir kadının, artık, korunacak nesne rolünü oynamaya ihtiyacı

kalmaz., bu rolü onun yerine çocuklar oynarlar ve bunu kadının hiçbir zaman yapamadığı kadar inandırıcı bir şekilde yaparlar. Çocuklarını korumak isteyen erkek, çocuklarının annesini de aynı şekilde korumak zorundadır, çünkü anne, çocukları için vazgeçilmezdir. Aile babası: "çocuklarımı ve karımı seviyorum" der, sanki ikisi aynı duyguymuşcasına. Gerçekten, onun için ikisi de aynı duygudur.

Böylelikle, evlat edinilmiş bir kadına bağlanan erkeğe, çokeşlilik en iyi çözüm gibi değil olası tek çıkar yol gibi gelir. Bununla birlikte, bütün erkekler çokeşli yapıya sahip değildir. Ve bu, gözümüzün önünde açıkça duran bir nedenden dolayıdır: yaşadığımız dünyada, ister besleme içgüdüsünü, ister cinsel içgüdüsünü doyuma ulaştırması söz konusu olsun, erkek hiç bir nesneyi karşılıksız edinmez. Dolayısıyla, istekten eyleme geçmek ve çokeşli olmak isterse birçok kadını "besleyebilmek" gerekir bu da, çoğu zaman olanaksızdır. Çokeşlilik, her zaman, adaletsiz bir gelir ve servet dağılımını varsayar. Bu, bir ülkede, toplumsal adaletsizliğin meşrulaştırılmasının yansımasıdır. Kadınlarının bedelini ödediği için, erkeğin, çok parası varsa çok kadını vardır, az parası varsa az kadını vardır. Sosyalist devletlerde, erkek, cinsel arzularının gerçekleştirilmesi açısından kötü bir durumdadır, çünkü bir halkın servetinin eşit ve adil bir şekilde üleştirildiği oranda erkeğin çokeşli olma olasılığı azalır. Batı'nın sanayileşmiş ülkelerinde kadınların sayısı hemen hemen erkeklerinkine eşit olduğundan ve bu erkeklerin her birinin besleyecek bir karısı olduğundan (çocukları saymayalım) kalıcı metres, Genel Yönetim Başkanı'nın bir ayrıcalığı olmuştur. Gelişmekte olan batılı ülkelere gelince, bunlar, çokeşlilik uygulamasında özellikle elverişli bir alan oluşturmaktadır. Latin Amerika'da iki karılılık uygulamada var olan bir kurumdur; Meksikalı bir erkeğin rahatlıkla iki evi vardır:yasal eşinin yaşadığı "casa grande" ve metresinin oturduğu "casa chica". Doğal olarak, bu dü-

zen, ancak erkeğin, her iki evin de geçimini sağlayabildiği sürece sürer.

Böylelikle, erkeğin çokeşliliği tümüyle onun ekonomik durumuna bağlıdır. Varlıklı erkeklerin daha çokeşli değil, daha varlıklı, yoksul erkeklerin de daha tekeşli değil daha yoksul oldukları söylenebilir.

Şu halde çokeşliliğin alabileceği biçimler arasında bir ayrım yapmak gerekir: *eş zamanlı, art arda, ara ara, ve sembolik çokeşlilik*. Sonunda, erkek, sahip olduğu servete göre, yani, arzularını gerçekleştirme gücüne göre bu biçimlerden birini seçer. Eş zamanlı ya da artarda çokeşlilik varlıklıların, ara ara ya da sembolik çokeşlilikse yoksulların işidir.

Eş zamanlı çokeşlilik

Eş zamanlı çokeşlilik gerçek çokeşliliktir; erkek birçok kadına sahiptir ve onların hepsini yalnızca kendisine saklamak ister. *Art arda çokeşlilik* zaman içinde artarda dizilir; erkeğin iki karısı vardır ama bir diğerinin yükümlülüğünü üstüne almadan önce, bir öncekinden kurtulur. *Ara ara çokeşlilik*, adının da belirttiği gibi fırsat düştükçe yapılır; *Sembolik çokeşlilikte* erkek, cinsel içgüdüsünü eş olmadan doyuma ulaştırır. Varlıklı bir erkek eş zamanlı ya da artarda çokeşlilikte karar kılar; ara ara ya da sembolik çokeşliliğe genellikle hiç değer vermez.

Korunan nesneyi cinsel nesneden ayıran uçurum en belirgin şekilde eş zamanlı çokeşlilikte -erkeğin hem eşe hem de metrese sahip olduğu- görülür. Koruyucu, koruduğu nesneyi bırakmaz, hatta onun ihtiyaçlarını eskisinden daha iyi giderir, ama erkeğin çokeşlilik döneminin başlangıcından itibaren, korunan nesneyle her türlü cinsel ilişki, komediye dönüşür. Gerçek bir cinsel partner bulmuş olan bir erkeğin, koruma nesnesiyle, artık, bu tür hiçbir ilişkisi olmamasını yeğleyeceği de düşünülebilir. Erkek ona hiçbir şe-

kilde acı çektirmemek için -ki bu onun koruyuculuk işlevinin bir bölümünü oluşturur- zaman zaman her şeye rağmen katlanır ama bunu olabildiğince dolambaçsız ve yalın şekilde yapar. Bundan böyle erotizminin bütün nüanslarını ötekine saklayacaktır. Bütün bu ikiyüzlülüğe, yakalanma sıkıntısına ve parasal yükümlülüklerin artmasına rağmen, cinsel içgüdüsünü ve besleme içgüdüsünü aynı anda, iki farklı nesnede doyuma ulaştırabilen eşzamanlı çokeşli, tekeşli olduğu dönemden sinirleri yatışmış gibidir. Erkek bu bütünlük duygusunu, bütün erkeklerde çokeşliliğin varlığının bir kanıtı gibi görmektedir.

Ama işte o zaman ilginç şeyler olur: erkek yeni aşkını kendine itiraf edeceği yerde, koruma nesnesi olan eşine duyduğu duyguyu tanımlamak için kullandığı bu sözcüğü kullanmayı sürdürür. Ve tam tersine "metresi" tarafından, -ki bu sözcük zaten fransızcadır- yalnızca bir tür "sarhoşluğun" pençesine düşürüldüğünü "bir süre için baştan çıkarıldığını"iddia eder. Onunla olan ilişkisinden -sonuçta gerçek *karısı* sayılacak kadına olan duygularından- aşağılık hatta bazen iğrenç bir şeymiş gibi söz eder. Ahlaksızlığa "itilmiş" olduğu izlenimine kapılır; bu kadının, onu, "en aşağılık içgüdülerine" götürdüğünü düşünür. Bir gün eşi sitem ederse, kendisini anlamadığını söyler: çünkü ötekiyle, söz konusu olan aşkla hiçbir ilgisi olmayan "cinsel ilişkidir".

Bu tür bir davranışın açıklaması çok basittir. Erkeğin koruma nesnesiyle cinsel partneri arasında yaptığı ayrım tümüyle keyfidir. Eşiyle, çocukları, erkeğin, besleme içgüdüsünü tam bir doyuma ulaştırdığından, metresinin onu kendine çekmek için önde gelme şansı cinsel nesne olmak olduğuna göre, doğal olarak, kendini bu şekilde sunar. Ama gerçekte erkeğin metresi de ötekilerin çoğu gibi: yarı korunacak-nesne, yarı cinsel-nesne; yarı-çocuk, yarı-dişi bir kadından başka bir şey değildir ve kendisine en çok kazanç sağlayacak yüzünü gösterme yeteniğiyle donatılmıştır. Hatta sık

sık, belirgin bir şekilde, eşe benzer; birçok erkek belli kadın "tipine", hep aynı tipe karşı duyarlıdır. Yeni gelense, yasal eşten daha güzel olmakla kalmaz, aynı zamanda daha genç ve daha aptal olduğundan kusursuz bir tuzak oluşturur; her an, sessiz sedasız cinsel nesneden, korunacak nesneye dönüşme olanağına sahiptir. Eşzamanlı çokeşli erkek bu durumda, düşlediği metres yerine, sırtında, şu toplumsal sonuçlara ulaşan ikinci bir yük taşır: yeni koruduğunla yeni bir aile kuracak, başka çocuklar yetiştirip büyütecek ve rastlantı sonucu yeni bir metres tutacak olursa, bu, bir öncekinden daha acınası bir ikileme düşmesine yol açacaktır. Çünkü her zaman korumak istediği yasal eşine karşı hiçbir yanlış yapmamak isterken, etrafında bütün bu oyunun döndüğü cinsel içgüdüsü az çok doyuma ulaştırılacaktır.

İki kadının yükünü omuzlarına almış olan bir erkeğin en büyük görevi, bu kadınlardan birincisini, yeni cinsel eşe karşı alabildiğine koruyarak bu tür karmaşıklıkları önlemektir. Erkek, diğer çokeşlileri örnek alarak bu amaçla bir tür beyin yıkanmasına boyun eğer; yeni aşkına sağlamak istediği toplumsal konumu verme girişiminde bulunmamak için, ona karşı duyduğu duyguları bir yana iterek, bunları yüzeyselleştirerek yalanlar. Metresini sevme konusunda kendisini savunmak için, karşı konulamayan onun yanında olma ihtiyacını, olabildiğince sürekli onunla birleşme, onu okşama, onun dokunmasını isteme ihtiyacını da, basit, adi, ilkel, iğrenç ve aşağılık bir şeye, "yalnızca yatak ilişkisi" diye adlandıracağı bir şeye dönüştürür.

Bu cinsel partnerin küçümsenmesine koşut olarak, korunan nesneye aşırı değer verilir. Besleme içgüdüsünün bu ihtiyacı -çocuklara, yaşlılara ve hastalara karşı duyulduğuna göre, aslında kadın erkek ilişkisiyle hiçbir ilintisi yoktur- çok büyük bir değer, (sahip olmadığı ve hiçbir zaman da olamayacağı) kadınla erkek arasındaki "gerçek" sevginin değerini kazanır. Evlat edinilmiş çocuk-ka-

dın "çocuklarımın anası" olarak, giderek daha çok "saf", "önemli" "yaşamımın anlamı" olurken, metres, bunun tam tersine dönüşür.

Evli adamın cinsel partneriyle ilişkileri "herkes"in bildiği bir şey olur; erkek, bundan arkadaşlarına her an söz etmeye hazırdır, hatta kimi zaman onları tam bilgileri, örneğin metresiyle kaç kez aşk yaptığını dinlemeye zorlar. Koruma nesnesiyle ilişkilerine gelince -hâlâ sürdüğünü varsayarsak- bunlar tabudur. Erkek, koruduğu nesneden, bir başka erkeğin cinsel nesne gibi söz ettiğini duyarsa ve erkeklerin deyimiyle "karısının namusuna göz diktiyse" hemen ondan hesap sorar. Bu koşulda cinselliği, genellikle aşağılık, iğrenç bir şey olarak görmeye kadar gidecektir. Yalnızca görev gereği yattığı karısının ününü temize çıkarmak için düello eden, ve ne kadar inanılmaz görünürse görünsün bunun için canını veren erkek olayının üstünden uzun bir zaman geçmedi.

Bütün bu kavram oyunlarından yararlanan ve sonunda kendini kutlayan evlat edinilmiş eş, olup bitenlerin uzağında, bir köşede hiç etkilenmeden kalmaz: bu bağlamda, o, cinsellikle besleme içgüdüsünü hiçbir zaman birbirine karıştırmaz. Aldatılan evli kadın da yeri geldiğinde bir dost tutarsa, duyduğu duygunun sevgiyle ilgisi olmadığı hiç aklına gelmez. Yalnızca, önemsenmeyecek bir sayıda kadın, erkeği bir koruma nesnesi olarak gördüğü için -hastalar ya da eşlerinde analık içgüdüsü uyandıran aydınlar olmadıkça- kadın hiçbir zaman, besleme içgüdüsünün sevgiden olduğuna kendini inandırmaya ya da sevgisinde bir delilik belirtisi görmeye çalışmaz. Bir kadın için aşk, cinsel içgüdüsünün doyurulmasıdır ve cinsel içgüdüsünün doyurulması aşka ilişkindir. Kadın, duyduğu duyguyu değersizleştirme ihtiyacını hiç duymaz ve duyduğu "yalnızca cinsel" olan kocasını taklit etmeksizin, seks olanı tam bir bilinçle "sevgi" olarak adlandırır. Doğal olarak, gizi kendi açısından korur; onun gözünde bütün sevgiler resmen en yakına duyulan sevgi, katışıksız özgecilik olarak kalır.

Art arda çokeşlilik

Tıpkı bir önceki durumda (eşzamanlı çokeşlilik) olduğu gibi bunda da çokeşli erkeğin iki eşi vardır. Ama şu farkla ki, o, çokeşliliği pahalı bir yük gibi görür ve iki kadının birinden, çoğu kez de daha yaşlı olandan kurtulmak için ilk fırsatı kollar. Oysa eşzamanlı çokeşli, başarabildiği sürece hep çokeşlidir, artarda çokeşlide çokeşlilik ve tekeşlilik, evreler halinde birbirini izler, bu değişikliklerin ritmi doğrudan doğruya, erkeğin onlara ayırabileceği servetle ilintilidir.

Erkeğin besleme içgüdüsünü ya da cinsel içgüdüsünü doyuma ulaştırmaya verdiği öneme göre iki tür artarda çokeşlilik bulunmaktadır:

1- Her zaman yeni bir koruma nesnesi arayan çokeşli, ya da *ebedi baba.*

2- Her zaman yeni bir cinsel eş arayan çokeşli, ya da *ebedi bekâr.*

Hiç kuşkusuz, en çok görülen kategori ebedi babadır. Bu kategorideki erkek besleme içgüdüsüne cinsel içgüdüden daha çok önem verir ve bunun sonucunda bir partner seçerken, onun, en başta, olabildiğince çocuksu olmasını şart koşar. Yirmi beşini ya da en çok otuzunu geçen kadın artık bu izlenimi vermeyeceğinden, artarda çokeşli, en az on yılda bir yeni bir kadın arar. Ve böylelikle servetiyle doğrudan ilintili olarak "çocuk-kadın"ın sayısını değil, aynı zamanda fizik tipini de evlat edinir. Yani zengin, tercihen, sağlığı yerinde, köylü kadın tipinde bir "çocuk" arar, sosyete erkeği ya da gün görmüş erkek, hastalıklı değişken olan "manken" tipinin koleksiyonunu yapar. Her zaman belirleyici olan etmen, erkeğin minik koruma nesnesinin, onda, yardıma gerçekten ihtiyaç duyduğu izlenimini uyandırmasıdır. O olmadan, kadının kendi başının çaresine bakacağını düşünürse, besleme içgüdüsü çalışmaz olur. Yıllar geçtikçe kadın, yetişkin görünümünü aldığında, erkek, onun yerine

bir başkasını koyacaktır. Bu tip erkeğin korunacak yeni bir nesne aradığı süreç, onun çokeşlilik evresi gibi değerlendirilmelidir. Artarda çokeşlide, bir anlamda, bu evre, kadındaki hamileliğe tekabül eder.

Kadının, erkeğin çocuğu olma rolünü oynadığı bu komedi, dünyada bedelinin en iyi ödendiği kadın mesleğidir; tanım gereği ebedi baba, gerçekten varlıklı olması ya da iyi para getiren bir mevkide bulunması koşuluyla, "çocuk-kadın"ını evlat edindikten az bir zaman sonra gözleriyle ufku taramaya yeniden başlayacaktır. Yeni bir "çocuk" bulur bulmaz, ve onun da kendisine ihtiyacı olduğuna güven getirir getirmez, "artık yetişkin oldu" gözüyle baktığı kızının cömertçe çeyizini verir; çoğu kez, birlikte yaşadıkları evi ve evlenmemesi koşuluyla geçineceği kadar bir aylığı ona bağışlar (çok gelişmiş ülkelerde bu aylık yeni bir ad aldı: geçici mesleki formasyon yardımı).Ardından bütün gücüyle kendini yeni çocuk-kadına adar. Doğal olarak, erkek yeni bebeğini pusette değil, Lincoln'de ya da Mercedes'te gezdirecek, onu, komşularının değil, arkadaşlarının ve meslektaşlarının beğenisine sunacaktır. Yine de manzara aynı olacaktır. Kimse ona bebeğinin konuşmaya başlayıp başlamadığını ya da ilk süt dişlerinin çıkıp çıkmadığını sormayacaktır, ama her koşulda son derece nazik bir şekilde, "küçüğün" "çıtıpıtı" olduğunu söyleyeceklerdir. Erkek de bundan bir baba ya da anne kadar gurur duyacaktır. "Kesinlikle, çıtıpıtı, ama aynı zamanda karakter sahibi; inanın bana bazı zamanlar tam bir azgın -üstü kapalı olarak yatakta demek istiyor-" yanıtını verecektir.

"Ebedi baba"ların yalnızca varlıklılar değil sıradan burjuvalar arasında da olduğu gibi, besleme içgüdüsüne dayanan art arda çokeşliliğin de burjuva değişkenleri vardır. Burjuvanın sürekli, yeni bir nesneyi arayacak kadar varlıklı olmadığı açıktır. Ama yirmi otuz yıllık mesleki uğraştan sonra, çoğu kez kendine bir servet ya-

ratmıştır, bunu da sıkça görüldüğü gibi ikinci bir evlât edinmeye yatırır. Hoşgörülü insanlar bunu "ikinci baharına girmek" diye adlandırırlar. Onun bankadaki hesabından ve karısının yaşından yola çıkılarak bu olayın olacağı zaman tam olarak hesaplanabilir.

Varlıklı ya da sıradan burjuva ebedi baba için birinci planda cinsellik söz konusu değildir. Eşzamanlı çokeşli erkeğin tersine, artarda çokeşli erkek cinsel içgüdüsünün değil, besleme içgüdüsünü doyuma ulaştırmak için kadın değiştirir. Kuşkusuz, ilk eşi, kadın değil ama çocuk olarak çok yaşlanmıştır. Ve bu koşulda kural, boşanma ve bunu izleyen yeni bir evliliktir, yani tam anlamıyla eşzamanlı çokeşli erkeğin bütün gücüyle engellemeye çalıştığı durumdur. Ve art arda çokeşli, eski eşinin yerine geçeni küçümsemez: tam tersine, yeni karısı hep, hayatının en büyük aşkıdır; küçümsediği bir öncekidir. Bulduğu kadını cinsel partner gibi değil, koruma nesnesi olarak gördüğü için ona verebileceği en büyük desteği: evlat edinilmesinin yasallaştırılmasını önerecektir.

Ebedi bekârın tersine, ebedi baba cinsel güçsüzlük kaygısını hiç duymaz. "Hadi canım, cinsel yönden gepgenç bir kadını bile doyuma ulaştıracak kadar güçlüyüm" demez, ama: "Hâlâ, bu masum çocukta güven uyandırabilecek güçteyim" der. Ebedi baba, az çok soğuk bir kadından başkasını kendisine saklayamayacağını deneyimleriyle bilir; diğerlerinin tümünün, kendisinden yirmi ya da otuz yaş büyük bir erkekle birlikte olması ancak istisnai olacaktır.

Kendini, erkeğe koruma nesnesi olarak sunan bir kadının, içinde saatli bomba taşıdığı, çünkü erkeğin, ondan daha genç bir kadın bulmak için er ya da geç, bir gün onu bırakacağı söylenerek karşı çıkılabilir. Ama sözcüğün tam anlamıyla mevcut bir tehlike yoktur; ne olursa olsun, bu rol ona gerçek bir cinsel partnerinkinden daha dayanılır gelir. Bir erkek daha genç bir kadınla evlendiği zaman, daha yaşlı eşin ihtiyaçlarını da görmesi gerektiği, kendiliğinden, üstü örtülü olarak anlaşılır; yoksa daha genç olanı onu cid-

diye almaz. Erkek de bizzat; kendisini, daha önceki eşlerinin yaşamını uygun bir şekilde sağlamak zorunda bırakan kesin yasalar koydu. Süresini doldurmuş olanın geçimini sağlamak için bir başka erkeğin ortaya çıkmaması durumunda, bu erkek, yaşamının sonuna dek o kadının geçimini sağlamak zorundadır. Çoğu zaman, kadın ve erkek nüfusunun oranı hemen hemen her yerde birliğe oldukça yakın oldukları için, bu durum, böyle olmaz. Yalnızca kocalarını bir sevgili gibi hisseden kadınlar, bu tür bir ayrılıktan kendilerini gerçekten yaralanmış hissedebilirler. Evlât edinilmiş kadın hiç acı çekmez: onun gözünde, kocası bir tür babadır; bir çocuk için, babasının bir ya da on çocuk beslemesinin ne önemi vardır; önemli olan tek yan eşit davranıştır. Doğal olarak tek çocuk, iki üç kardeşi olan çocuktan daha rahat koşullarda yaşar ama gerektiğinde daha küçük bir payla yetinir. Para sorunu bir kez çözümlenince, çocuk-kadın, babasına istediği özgürlüğü geri verir kimi zaman da hemen ardından bir aşık arayışına koyulur.

Cinsel içgüdüye dayalı art arda çokeşliliğin değişkeni olan *ebedi bekâr* görece olarak çok az görülür. Bu koşulda, gerçek bir kadın arayan ama çocuk-kadına düşen erkek söz konusudur. Erkek, çocuk-kadınların da cinselliğinden vazgeçmek istemediği için, onlarla da, ama kısa bir süre için ilişkiye girer; bu kadınlar, ona göre, çocuk olarak değil kadın olarak çok sığdırlar. Bu artarda çokeşliler çocuk istemediklerinden, dolayısıyla, partnerlerine evl,t edinme önerisini çok ender lütfettiklerinden, ayrılık her ikisi için de acısız gerçekleşir. Evlat edinilmek için gösterdiği çabaların bir işe yaramadığına inanır inanmaz ayrılık için sözde-kız çocuğunun ilk adımı attığı da açıkça görülür.

Doğal olarak, *ebedi bekâr* da besleme içgüdüsünü doyuma ulaştırmak zorundadır, ama, korumak için, gerçekten onun desteğine ihtiyaç duyan nesneleri arar. Çoğu kez, özgürlük için mücadele edenlerin ya da toplumsal sistemin zarara uğrattığı kişilerin lehine

çalışanların saflarında savaşır; ya da doktor, toplumsal yararlılıklarda bulunan biri, siyasetçi olarak tüm besleme içgüdüsünü yeterince doyuma ulaştıran, tüm özgeciliğinin yoğunlaştığı nesneler mesleğiyle uğraşır. Dolayısıyla, dinlenme anlarında, erkeklerin çoğunluğunun tersine, kendisini koruma nesnesi olarak sunan kadınlara karşı alabildiğine bağışıklık kazanmıştır.

Ara ara çokeşlilik

Ara ara çokeşlilik, küçük adamın çokeşliliğidir. Varlıklıların tersine, zavallıcık, cinsel içgüdüsünü düzenli olarak değil, ancak fırsat çıktığı zaman ve şu iki tip kadınla doyuma ulaştırabilir.

a) Kendisinin olmayan (sevimsiz bir arkadaşlık)

b) Herkesin elde edebileceği (fahişelik)

Bu tip çokeşlinin *kendisinin olmayan kadınlar* başka erkeklerin kadınlarıdır. Normal bir libidoya rağmen bu tür kadınlar, gerçekten arzu etmedikleri erkeklere "sözde-baba"ya uygun görülmüşlerdir ve bunun sonucunda, cinsel içgüdülerini evlat edinme ilişkilerinin dışında doyuma ulaştırmak zorunda kalırlar. Çoğu kez de bunlar belirli bir erkeğe ait olmayan kadınlar olduklarından olası bir evlât edinicinin tasarrufuna bağlıdırlar. Bunu beklerken, bir başka kadını evlât edinmiş erkeğin cinsel partneri rolünü oynarlar. Bağışlarını her zaman karşılıksız yaptıkları için -çünkü her ne kadar, kadında cinsel sorun, hiçbir zaman koruma olayı kadar önemli değilse de, onlar için önemli olan cinsel sorunudur- kendini sunduğu erkek uzun düşünmez; seks alanında arz enderdir, talep büyüktür.

Yalnızca zenginler yatmak istediği kadını seçebilirler; yeterince servet sahibiyse ilk "babanın"kine oldukça yüksek bir arzda bulunup, böylelikle, başka türlü sahip olamayacağı bu kadınlardan birini edinebilir. Yoksula gelince, o, fırsatın çok çabuk ele geçmeyeceğini bilerek, sahip olabileceği bütün kadınları, düşün-

meden, gözleri kapalı kabul eder. Bu sevimsiz birlikteliğin iğrenç yanına rağmen, küçük adam, önüne gelenle ilişkisini canlandırmak için "fantastik" sözcüğünü yürekten kullanır. Zaten daha önce başkasına ait olduğu için hiçbir zaman sahip olamayacağı ve elde etme gücüne sahip olmadığı kadın, bu elverişsiz koşullar altındaki biri için hiç olamayacağı kadar fantastik bir "serüveni" simgeler.

Herkesin sahip olabileceği kadınlar kuşkusuz kendilerini karşılıksız vermezler ama çok pahalı değillerdir. Çünkü bir kadının, erkeğin cinsel içgüdüsünü doyuma ulaştırmak için talep ettiği bedel, lutufta bulunduğu erkeklerin sayısına göre matematik olarak değişir. Cinsellik, bizim koruyucu devletlerimizde bile, günlük yaşamın -içinde toplumsal sınıfların silinmeye yüz tutmadığı- ender yanlarından biridir. Çokeşli erkeğin elinin altında bulundurabileceği cinsel partner türü, sözcüğün tam anlamıyla, erkeğin gelirine göre değişmektedir. Bir tekelcilik sözleşmesinden yararlanabilen, "tek bir erkeğin olan" kadınlar en pahalılarıdır, çünkü ayrılık koşulunda otomatik olarak, tazminat ve yaşam boyu gelir vardır. Hiçbir sözleşmenin değerlendirilmediği ilişkiler, örneğin bir adamla metresinin ilişkisi ancak sürdüğü sürece pahalıdır: sözleşmenin olmayışı, bu ilişkinin sonunda ödenecek hiçbir tazminatın söz konusu olmamasını içerir. Tele-kızlarla -günde bir, iki müşteri alan- cinsel ilişki, para açısından daha elverişlidir; burada, müşteri tuzu kuru burjuvazidir. Müşteri sayısı arttıkça fiyat düşer, çünkü giderek erkek yoksul olur. Günde beş müşteri alan genelev hayat kadını,kazancı iyi olan firma tanıtıcısının cinsel nesnesidir, otomobilde günde on müşteri alan hayat kadını orta halli memurla yetinir, kaldırım orospusu günde otuz göçmen işçi ya da proleter kaldırır. Bir erkeğin her türlü cinsellikten gerçek anlamda yoksun olması için işsiz olması gerekir.

Hayat kadınlarına koşmak, kuşkusuz, bir erkek için, cinsel iç-

güdüsünü canlı bir nesneyle ama aynı zamanda cinsellikten en uzak nesneyle doyuma ulaştırmanın en ucuz yoludur. Bir fahişeye koşan erkek, karşı cinsten bir yetişkini sevme ihtiyacını neredeyse mekanik bir tarzda gideriir. Kollarında canlı bir insanı tutar ama bunun ancak simgesel bir değeri vardır. İnsanoğlunun sahip olduğu, karşılıklı iletişimin en mutlak biçimi olan cinsellik, en kaba ifadesine, birkaç dakikalık iki derinin birbirine sürtünmesinin neden olduğu bir dizi istemsiz kas kasılmalarına indirgenmiş bulunur. Tekniği ne olursa olsun,bu kasılmalara neden olan kadının, bu koşulda, üretebileceği ve bu amaçla sunabileceği, bir delikten -nasıl olursa olsun- farkı kalmaz.

Her koşulda genelevdeki kadın ucuza mal olur ve erkeğin evinde baktığı koruma nesnesi olan kadını korur. Fahişenin, evlât edinilmiş sözde-kız çocuğunu, bir cinsel partnerin ödevlerinin en zor bölümünden kısmen ya da bütünüyle kurtardığı az görülmüş değildir. Buna karşılık geneleve gitmenin bir erkekte sapıklık belirtisi gibi değerlendirilmesi az görülmüştür; tam tersine, erkeğin evlât edinilen kadına koşulsuz bağlılığının kanıtıdır. Hatta bu kadın kocasında bu tür çokeşliliğin farkına varsa da hiçbir ciddi sorun çıkarmaz. Rakip, genel kanıya göre, bir kadınla hiç ilgisi olmayan "yalnızca" bir fahişe değil midir? "Gerçek" bir kadın, başka bir kadının sahip olduğu koruma nesnesi konumunu tehlikeye sokabilendir. Bu bakış açısıyla, bir fahişe hiçbir tehlike arz etmez: bir kaldırım yosmasıyla evlenmek için "evlât edindiği" karısından ayrılacak olan bir erkek sansasyon yaratır.

Aslında, fahişeliği ahlaksızlık olarak görenler yalnızca erkeklerdir. Erkekler, bir kadını -erkeğe öğretildiği üzere, korunmaya değer bir varlığı- yalnızca azıcık bir para karşılığı bu denli kolaylıkla alabilmeleri düşüncesi karşısında şok geçirmektedirler. Bu düşünceye dayanabilmeleri için, onlara diğer erkeklerin de bu tür kadınlarla aynı işi yaptıklarını -bu da onun son derece ucuz oluşu-

nu açıklar- hatırlatmak gerekir. Oysa kadınların gözünde, kadın fahişeliği kınanacak bir durum değildir. Hemcinslerini erkek değerlerine göre yargılayan feministlerin dışında, kadınlar, benzerlerini, gerçekten korunmaya muhtaç görmemektedir. Doğal olarak, hijyen nedeniyle, sözde-babalarının tam anlamıyla sembolik birçokeşlilikle yetinmelerini ve ayda bir kez geneleve gitmelerindense, *Playboy* ya da *Penthouse* gibi bir dergiye abone olmalarını yeğlerlerdi.

Sembolik çokeşlilik

Küçük adamın çokeşliliğinin ara ara ya da sembolik olduğunu söylemiştik. Küçük adam, bu biçimlerden birini, ya da ötekini seçse de, para sorunu -her iki biçimde hemen hemen aynı derecede pahalıdır- cinsel isteklilik sorunundan daha hafiftir. Dışa dönük olanlar ara ara çokeşliliğe daha çok yöneliktir, sembolik çokeşliliği içe dönük olanlara bırakırlar. Gerçekten de, bir erkek tanımadığı bir kadınla, sokak ortasında konuşmak ve sorgusuz sualsiz, iki insan arasında olabilecek en sık fıkı ilişkiyi teklif etmek için kendini biraz zorlamak zorundadır. İçe dönük erkek, bir fahişeye bu şekilde yanaşamayacak kadar duyarlıdır, ve cinsel hayali tercih eder. Doğal olarak, varlıklı içe dönük erkekler de vardır. Cinsel bir partner edinmekte zorluk çekmezler -tam tersine- ve duyarlılıklarına rağmen sembolle yetinmeye ihtiyaçları yoktur. Az-ayrıcalıklı kardeşlerini taklit etmek için, zengin bir erkeğin canlı bir partnerle hiçbir iş yapamaması, yani yaşlı olması ya da libidosunda bir bozukluğu olması gerekir.

İnsanlar farklıdır: düş gücünü uyarmak için kimine görüntüler kimine sözcükler gerekir. Bir üçüncüsü her ikisinin birleşimini yeğleyebilir. Arz bu farkları hesaba katar ve dolayısıyla her sembolik çokeşlinin kendi zevkine denk düşen bir cinsel nesnesi vardır. Düş gücü özellikle görüntüye dayanan erkeklere, içinde hiçbir metin olmadığı halde, görme açısından arzulanacak en ufak bir yan

bırakmayan pornografik resimler ve filmler vardır. Kendilerini sözcüklerin uyarısına daha kolay bırakanlara -çoğu aydındır- pornografi edebiyatı vardır. Bu iki aracın her ikisinden de vazgeçmek istemeyenler için de "erkek dergileri" bulunmaktadır.

Bu erkek dergilerinde, görüntü sözcüğü, sözcük de görüntüyü destekler; bu da onları üretenler için büyük bir avantaj oluşturur: daha bundan birkaç yıl önce Hugh Hefner A.B.D.'de *Playboy*'unu piyasaya sürdüğü zaman, sansür suç unsuru sayılabilecek bir yan bulamamıştı; ne resimler ne de metinler gerçekten çarpıcıydı, bütün etki ikisinin birleşiminden oluşuyordu, dolayısıyla da zor anlaşılabilirdi. Bu nedenle başarı büyük oldu ve bugüne dek de büyümeyi sürdürüyor: birçok taklidine rağmen *Playboy,* utangaçların başvurduğu "ilaç gibi gelen" cinsel dergidir; bunun nedeni de onlara sunulan cinsel nitelikli tasvirlerden çok -genellikle bunların, rakip dergilerin görüntülerinden daha az iç gıcıklayıcı olduğu değerlendirilmektedir- satışında etkili olan anlaşılması güç oyuna bağlıdır. Hefner tam içedönüklerin ölçüsüne göre hareket etti: *Playboy*'da iki sayfalık bir ilan, kadınlardan, erkeklerine bir abonelik armağan etmesini istiyordu. *Playboy* okuyan kadın çok azdır, dolayısıyla ilan onlara değil, erkeklere yönelikti. Erkekler: "Vay canına, kocalarını *Playboy*'a abone eden karılar da varmış! Öyleyse ben kötü bir iş yapmıyorum" demeliydiler. Kısa öykülerin, röportajların ve resimlerin dikkat çekici birleşimi kandırmacayı kusursuzca tamamlamaktadır: müşterilerin çoğu derginin bu yanını bilmese de, bu bölüm, satın almayı ahlâkça haklı çıkarmaktadır. Hefner bir kadın tekelini kırmıştır: o döneme değin kadınlara ayrılmış bir alanda başarıya ulaşarak, aile babasının cinsel yoksunluğundan ticari kazanç sağlayabilen ilk adam olmuştur. Kendi cinsinin ihtiyaçlarını daha iyi tanıyışı, onları kadınlardan daha iyi giderebilmesini sağladı. İki yüz milyon dolarlık bir imparatorluğun sahibi olarak, gelmiş geçmiş en büyük pezevenk oldu.

Doğal olarak gerçek kadın olmayan bu cinsel semboller yalnızca içe dönük çokeşliyi uyarırken onu hiçbir zaman doyuma ulaştırmaz. Ona sunulan çözüm, kendi kendini doyuma ulaştırmak ya da koruduğunun nesnesinden yararlanmaktır. Cinsel açıdan ilaç gibi gelen bu nesnenin uyarısı sayesinde, bir an için koruyucu rolünü unutup, sözde-çocuğunda gerçek bir baştan çıkarıcı görmesi de başına sıkça gelir. Biraz düş gücüyle, kollarında, evlilik nesnesini değil, *Playboy* kızını -derginin orta iki sayfasına yayılan kızı- tuttuğunu varsayabilir.

Namusluluk taslayan yalnızca erkektir

Babalık sendromu genellikle, *ensestle, çokeşlilikle ve namusluluk taslamakla* belirginleşir. Hem ensest tavırlı, hem çokeşli ve hem de namusluluk taslayan erkek sayısı, hatırı sayılır derecede çoktur. Erkekteki ensest tavırlardan ve çokeşlilikten daha önce söz etmiştik. Şimdi babalık sendromunun üçüncü belirleyici özelliği olan erkeğe özgü namusluluk taslamayı ele alalım.

Namusluluk taslamak, cinsel içgüdüsünü inkâr etmek demektir. Ve bu tanım, yalnızca erkeğin gerçekten böyle olabileceği anlamına gelir; kadın yetişkinlikten itibaren, daha ilerde izleyeceği güç politikası açısından (bkz. "daha soğuk olanın" iktidarı) cinsel içgüdüsünü bastırır. Sekse karşı çıktıkları zaman, kadınların inkâr edecekleri hiçbir cinsel arzuları yoktur; hiçbir şeyin olmadığı yerde, hiçbir şeye ket vurulmaz. Ve de yalnızca, gerçek yetişkin çok az sayıdaki kadın namusluluk taslayan olabilir. Namusluluk taslamak erkeklere özgü bir niteliktir.

Ama namusluluk taslayan bütün erkekler böyle değildir. Dolayısıyla:

a) Sözde namusluluk ("yöneticinin" namusluluğu) ve

b) Gerçek namusluluk ("baba"nın namusluluğu) arasında ayrım yapalım.

Sözde namusluluk, dünyanın istedikleri gibi dönmesi için, kadınların yönetim görevini verdikleri erkeklerin namusluluğudur. Çünkü insan iktidar sahibi olduğu zaman, canının istediğini yapmak için geri kalanların tümünü başkasına yükleyerek, bu iktidarı mantıklı şekilde kullanır. Doğal olarak, can sıkıcı işlerin başında, meslek yaşamındaki onur kırıklıkları gelir. Bu nedenle de kadınlar, dışarıdaki işleri, yaşamını istediği gibi yaşayacak güçte olmayanlara bırakırlar. Zengin bir adamla evli olduğu halde çalışan kadınla ("özgür kadın" benzeri) bürosuna her gün canı istediği için giden çok zengin adam, olayının kanıtladığı gibi, mesleki rekabetin kimi zaman belli bir hoşluk içerdiği çok açıktır. Ama iş, çoğu erkek için zorunluluktur. Onların seçme hakkı hiçbir zaman olmadı, olmayacak da.

Anonim şirkette hissedar neyse, kadın da odur: hiçbir şey anlamaz, hemen hemen hiçbir iş yapmaz ama ne yapılırsa yapılsın onun çıkarı için yapılır. Onun için, tam onun istediği gibi evler yapılır, onu koruyan yasalar onaylanır, kazanılan para onun yararlanması için bankaya yatırılır,onun için onun almak isteyeceği tarzda tüketim malları üretilir. Yasaları yapan erkekler, kadını evde bırakarak, kendi kendilerini yasal bir şekilde savaşa gönderirler; dünyanın bütün borsalarında kadının parasını öyle bir tarzda işletirler ki, birçok büyük sanayi ülkesinde hisse senetlerinin çoğuna şimdiden kadınlar sahiptir. Bütün bunlar, başka erkekler -rahipler- hemcinslerine namus, sadakat ve tekeşlilik vaaz ederken olur.

Yıllık genel toplantı sırasında "kabul, ama daha çok kâr isterim" diye yanıt vermesi için hisse sahibine "Yönetimimizi kabul ediyor musunuz, yönetime devam edelim mi?" diye sorulduğu gibi, bir kocanın da bir an soluk vererek, "kabul ama biraz daha sıkı çalışmalısın" yanıtını duymak için eşine "Yaşamımız hoşuna gidiyor mu? Böyle sürdürmeli miyiz?" diye sorduğu olmuştur. Kadın, zavallının hangi alanda ve nasıl ne yapması gerektiğini bile merak

etmez: çark döner, öyle ki çoğu kadınların, sorumluların boşluklarını gösterecek, sorunları nitelendirebilecek gücü yoktur. Sistemin olası zayıflıklarını saptayanlar ve aralarındaki en iyileri, yönetim mevkilerini tutmak için saptayanlar hep erkeklerdir.

Kadının tek istediği, korunacak nesne olarak, erkeğin onun statüsüne saygı duymasıdır, çünkü onun bütün iktidarını bu statü sağlamaktadır. Bu kanıtı erkek ona lekesiz, özel bir yaşamla vermelidir. Kadının çıkarlarını temsil etmek ve yüksek bir toplumsal konumda bulunmak isteyen erkek, işe sözde-evlât edinmekten başlamalı ve onunla birlikte koruyacağı bir sürü nesneyi de büyütüp yetiştirmelidir. Doğal olarak, geçmişinde ne boşanma ne sadakatsizlik ne de herhangi bir cinsel "başarısızlık" olacaktır. Bu önkoşullar olmaksızın kadınlar uzmanların bütün öğütlerine rağmen onları yeğlemeyeceklerdir; zaten uzmanlar da bunu bilirler ve bu tür adayları hiçbir zaman önermezler. Kadın imparatorluğunun yönetiminde yüksek bir mevkiye gelebilmiş olan erkek -örneğin devlet başkanı, bakan, general, savcı ya da büyük bir bankanın müdürü olmak isteyen- tüm mesleki yükselmesi sırasında kadının idealine göre yaşamalıdır. Sevmediği eşi terk etme yasağı (hepimiz, bazı yüksek dereceli memurların yaşamı boyunca sürükledikleri ve "gençlik günahı" olarak adlandırılan "pranga"ları biliriz). Metres sahibi olma yasağı. Kendi cinsinden herhangi birine arzu duyma yasağı vb. Kısacası, bir *yönetici* namusludur ya da namusluluk komedisi oynamak zorundadır; yoksa başarma şansı yoktur. Herkesin önünde, kesin bir tavırla, aile yaşamının en başta geldiğini, her türlü cinsel karışıklığı mahkum ettiğini, hiçbir eşcinsel arzu duymadığını ve buna benzer şeyleri söyler. Düşünmeden söylenmiş bir cümle, kaçamak bir öpücük, gizli bir buluşma, erkek gibi yetenekli kişi için yüksek kariyer düşünün yok olması demektir.

Gerçek namusluluk -babanın namusluluğu- sözde namuslu-luğunkinden daha zor tanımlanır, çünkü bu, isteyerek, olduğunun zıt-

tı: tıpkı erkeğin hareket özgürlüğünün kanıtı gibi görülür. Oysa gerçek nedeni, kadınları korunacak nesne gibi gören erkeğin -sözde baba- sonuçta aşk eylemini kendisinden daha zayıf birine uyguladığı şiddet gibi görmesidir. Erkeğin yalnızca ayrıntılı *itiraflar* aracılığıyla kurtulabildiği suçluluk duygusu buradan kaynaklanır. Bu itiraflar dolaylı ya da dolaysız olur. Dolaysız olanlar "erkek erkeğe konuşmak", dolaylı olanlarsa "erkek şakaları" olarak adlandırılanlardır. Bunun her ikisi de namusluluk taslama biçimidir.

Bir erkeğin başka bir erkekle seks üzerine konuşarak ortalama ne kadar zaman geçirdiği bilinmez ama, bir olasılıkla, seksin kendisine ayırdığı zamandan çok daha fazladır. Oysa, yetişkin bir erkeğin -eşcinsel değilse- bu konuyu başka bir erkekle anımsamasının hiçbir nedeni yoktur. Normal olarak, cinsel eylem iki cinsel partner arasında bir konuşma konusudur. Erkeklerin bu konuda isteyerek ve başka erkeklerle bu kadar sık konuşması ancak bir suçluluk kompleksinin çözülmesiyle, bir kadınla cinsel ilişkilerinde her birinin duyduğu vicdan rahatsızlığıyla açıklanabilir.

Bu durum, itiraf dolaylı olduğu zaman, "erkekler arasındaki şakalaşmalar" söz konusu olduğu zaman daha da açıktır. Bir kadınla aşk eylemini yasak ama vazgeçemeyeceği bir iş olarak değerlendiren için, edepsizlik eden, yasak işi gerçekleştiren kahramandır. Bu nedenle de tipik erkek şakalaşmasının konusu her zaman cinsel eylemdir: örneğin söz konusu olan kişilerden biri, toy bir çocuktur, ateşli bir kadın doğum doktorudur, bir rahibe ya da bir din adamıdır. Özünde, şaka değil itiraf söz konusu olduğu için, bu tür şaka buna katılmayanları pek ilgilendirmez. Bu tür şaka ihtiyacı doğrudan doğruya bir sözde gerekçe, kafelerde ve psikoloji enstitüsü yerine geçen erkek kulüplerinde grup terapisine başlangıç gibi görülüp değerlendirilmelidir. Her teşhiri izleyen kahkahalar bir kurtuluş hareketi, ortak bilincin rahatlamasının ifadesidir.

Erkek namusluluğunun çok yaygın bir şekli, gelin adayında

bekaret gerekliliğidir. Bu gereklilik özellikle sözde namusluluk - bu koşulda papazların namusluluğu- gerçek namusluluğun bir arada gittiği yerde görülür. Koca, genç karısının bakire olmasını isterken, cinselliğin kınanması gereken bir şey olarak gördüğünü kesinlikle bildirir. Karşılaştığı her kadını şu en basit testlerden birine tabi tutar: bir kadın onunla yatıyormu, o zaman o, kötü kadındır; reddediyorsa "iyi" kadındır. "İyi" kadın ancak onu cinsel olarak arzu etmediğini kanıtlayacak olan kadındır. Erkek bu kadını tüm yaşamı boyunca bakmak için kabullenecektir.

Bir insan yirmi üç yaşına dek her türlü cinsellikten vazgeçtiği için bu olgu yaşamının geri kalan kısmında da belirleyici olarak kalır, bir bakireyle evlenen erkek, çoğu kez içten içe dilediği nesneyi: soğuk bir partneri elde eder. Bir süre sonra eş zamanlı ya da ara ara çokeşliliğe yeniden döner ve tıpkı evliliğinden önce olduğu gibi cinsel içgüdüsünü "kötü" kadınlarla doyuma ulaştırır. "İyi" olan "çocukların anası", cinsellikten uzak, erkeğin korumakta yarar göreceği kadın olacaktır. "Erkeklerin kurduğu" bir toplumda yaşadıkları için, kadınların cinsel yoksunluğa zorlandığı iddiası, olguları iyi bilmemek demektir: ihtiyaçlarını kendi gidermek isteyen bir kadın, hiçbir şekilde bakire kalmaya zorlanamaz: istediği kadar sevgilisi olabilir.

Bütün bu namusluluk kavramları daha önce de söylediğimiz gibi kadınlarda hemen hemen hiç yoktur. Namusluluk taslayan kadınlar vardır ama bunlar kaideyi değil istisnayı oluştururlar. Sıradan kadın cinsel deneyimlerinden çok az konuşur, başını döndürenleri çok ender anlatır ve eşinin evliliğe bakir gelmesini hiçbir zaman şart koşmaz. Çocuksu olma komedisini çok az erkek oynadığı için onlarla yatarak kınanması gereken bir eylem yapan kadınlar çok azdır. Dolayısıyla, vicdanları rahatsız değildir, bu da onların her türlü itirafa başvurma isteğini ortadan kaldırır. Tam tersine: cinsel eylemde hiçbir duygu hissetmeyen, sayısı oldukça kabarık

kadınlar açısından (örneğin Birleşik Devletler'de orgazma ulaşmak için zorluk çeken kadınlar oranı yüzde yetmiş beşe ulaşmaktadır) yalnızca özgecilikle gerçekleştirdikleri bir eylem, gurur duyabilecekleri bir fedakârlık söz konusu olmaktadır.

Kadınla erkek arasındaki sevgi tekeşli, tekelci ve sadıktır

4

Aşk nedir?

Cinselliğin kadınla erkek arasındaki ilişkinin temeli olduğunu söylemiştik. Peki ama neden genellikle tek bir eşi seviyoruz da birçok kişiyi sevmiyoruz? Neden seçim yapan insanlar her gün bir başkasıyla yatmıyorlar? Neden sevdiğimiz kadın ya da erkek yakınımızda olmadığı zaman olası ilk partnerle yetinmek yerine, cinsel olan her şeyden vazgeçiyoruz? Neden sever sevmez sadığız, neden kıskanç ve hoşgörüsüzüz? Neden kadınla erkek arasındaki sevginin tanımlanması tek bir kişiye sabitleşmeyle oluyor? Bunu anlamak için öncelikle gerçekten ne olduğumuzu anlamamız gerekir yani *Ben*'imizin yapısını kısaca sergilememiz gerekir.

Wagn(*): "biri ya da birşey olan, kendisinden başka bir şey olanla, kendisi olmayanla tanımlanır" demektedir. Kendisinden başka olan her şey onun *sistemidir.* Belirlenmiş nesne olarak, o, bu sistemin *nesnesidir* ve bu nesne sistem ilişkisi fizyolojik olduğu gibi psikolojik bütün süreçle ilgilidir. Dolayısıyla, ben'imiz olan nesnenin sistemi onu belirleyen insanlardan oluşur: beni ben yapan başkalarıdır; onların belirlemesi olmasaydı, ben birey olamazdım, çünkü hiçbir özel niteliğim olmazdı, ne herhangi bir nesneden ne de herhangi bir kişiden farklı olurdum. Ve beni belirleyen insanlar ne kadar az olursa benimle ilgili tanımlama o denli güvene değer. Çünkü kendinde çok çelişki içerme tehlikesi o denli azdır. Bireyin tam anlamıyla tanımlanmış olarak hissettiği, yani bir dış değerlendirmeye gönüllü olarak boyun eğdiği bu mutluluğu Wagn *özgür olmama arzusu* olarak adlandırmaktadır, bunun karşıtı: insanın tanımlama yokluğu, yani özgürlük karşısında duyduğu *yaşamla ilgili kaygıdır.*

Şu halde bu kitabın konusuna geri dönmek için ideal "tanımlayıcımız" öteki olacaktır ve role en uygun düşen kuşkusuz aşık

---

(*) Klaus Wagn, *Was Zeit ist und was nicht* (zamanın ne olup ne olmadığı), Munih, 1975.

partnerimiz olacaktır. Çünkü ben her şeyden önce bir insansam sonra da cinsel bir varlığım: insanlar arasındaki en önemli fark gerçekten de erkek ve kadın olma farkıdır. Bu nedenle, *Ben,* karşı cinsten biri tarafından daha iyi tanımlanmasına ziin verir. Bu da iki avantaj içerir: Öteki -sistemim- tek bir kişidir, benim hakkımdaki düşüncesi bir üçüncü kişi tarafından yalanlanamaz, öte yandan, cinsel açıdan, o benim karşı kutbumdur. Bir *kadın* olarak beni bir erkekten daha iyi kim tanımlayabilir? Sevgilimin dışında, bir insani varlık ve bir cinsel varlık olarak benim ne olduğumu en doğru ve net şekilde kim söyleyebilir? Bu, aynı zamanda, aşkın bizi herşeyden daha mutlu -ya da mutsuz- kılmasının da nedenidir.

Mutlu bir aşk, iki sevgilinin karşılıklı ve gönüllü boyun eğmesine dayanır. Birbirini seven bir kadın ve bir erkek tam bir tanım halinde bulunur, her an, her biri kim olduğunu, ne olduğunu ve nasıl olduğunu bilir; her biri ötekinin en üst düzeyde ısrarıdır. İki sevgiliden her biri ötekinin nesnesidir ama aynı zamanda da onun sistemidir, dolayısıyla her biri karşılıklı olarak ötekinin *her şeyidir.* Şu halde tanımlamam olabildiğince doğrudur: "tanımlayıcı" olarak benim tek bir kişim vardır ve o, benimle konuşarak tinsel olarak, aşk eylemiyle de fiziksel olarak beni tanımlar.

Bir dost ya da düşman, düşüncemi anlayabilir ya da anlayamaz, ucuz bir sevgili, bedenimle ilgili değerlendirme yapabilir; sevdiğim, tüm varlığım ile ilgili karar verir.. Onun her okşayışı, benim nasıl olduğumu söyler: güzel, arzu edilebilir; sorularının her biri, yanıtlarının her biri bana ne olduğumu açıklar: ilişki kurmak istediği, onun gözünde bütün tanıdıklarından daha ilginç olan bir insan. Doğrudan doğruya beni seçtiği için sevdiğim adam beni tekil kıldı: o yalnızca beni seviyor, başka kimseyi değil.Mutlu bir aşksa, tanımlamalar günden güne daha doğru olur: her buluşmamızın ardından, kim ve nasıl biri olduğumu daha iyi anlıyorum. Baş-

kaları hakkımda istediğini söyleyebilir, bir sözcüğüne bile inanmam. Yalnızca, sevdiğim beni ikna edebilir. Onun tanımı günden güne daha doğru olduğundan, ona gitgide daha çok bağlanıyorum ama, o da benim gözümde başka türlü değil. Ben ona ait olduğumu, bana ne isterse yapabileceğini, onsuz yaşayamayacağımı söylüyorum. Bu abartı değil: gerçekte, onsuz yaşayamazdım, kimin için yaşayacağımı bilemezdim, çünkü o olmadan kim olduğumu bilmiyorum. O, benim, yaşamamın *sistemi*dir.

Sevdiğim beni terk ederse, bunu ani ve acı bir tanımlama yokluğu, yalnızca umutsuzlukla, delilikle, intiharla, iç kırıklığıyla, *yaşamla ilgili kaygıyla* tepki verebileceğim -gerçekten büyük bir aşk sözkonusuysa, bedenimin ve düşüncemin mutlak bir tanımlaması sözkonusuysa- tam bir özgürlük durumu izler. Çoğu kez, pek ciddiye alınmayan aşk acısı, bir insanın başına gelebilecek en büyük mutsuzluktur; bu, dünyanın bize sunduğu en yoğun tam özgürlük, dolayısıyla yalnızlık duygusudur.

Aşk nasıldır?

Aşk bir başkası tarafından bedenimizin ve düşüncemizin tam bir tanımlamasıysa kesinlikle şu niteliklere sahiptir:

1- Aşk tekeşlidir.

Kuşkusuz iki partner tarafından sevilmeme izin verebilirim ama ben yalnızca birini sevebilirim. İki eşlilik alabildiğine belirsiz olan bir tanımlamadır: iki partnerimin hakkımdaki düşünceleri ancak küçük ayrıntılarda da olsa birbiriyle çelişmelidir, ama aşkta da doğrudan doğruya bu sözkonusudur. İki farklı kişinin yargısına boyun eğersem kim olduğumu bilemem, bunun sonucunda da mutlu olamam.

Burada insanın koruma nesnesine duyduğu şefkatle aşk nesnesine duyduğu duygu arasında önemli bir fark çıkıyor: insan koruduğu birçok nesneyi aynı anda "sevebilir" ama yalnızca tek bir

aşk nesnesi vardır. Koruduğumuz nesneler bize çok zayıf tanımlarda bulunurlar: bize, ancak "sana ihtiyacım var" diyebilir ve başka bir söz söyleyemezler. Sahip olduğumuz ve bu nedenle bizden yararlandıkları niteliklerimizi bize özellikle belirtmezler: bu niteliklere karşı kayıtsızdırlar. Ve ihtiyaç koşulunda, bizi, hemen daha iyi bir koruyucuyla değiştirmeye hazırdırlar (bkz. "babanın güçsüzlüğü"). Koruyucuyla, korunan nesne arasındaki entellektüel seviye farkı nedeniyle, korunan nesne de kendini yeterli biçimde tanımlanmamış hisseder, dolayısıyla koruyucusuna karşı bağımlılığı özellikle "fiziksel" niteliklerdir.

2-Aşk kıskançtır

Sevdiğim, sevgisiyle benden başka birini tanımlarsa ben bireyselliğimi kaybederim. Benim sevdiğimi seven öteki gibi olurum (aşk tekeşli olduğuna göre, kimseyi sevmez ama ben bunun bilincinde değilim), *bir tür ikiz olurum. Yeniden tek olabilmem için benzerimi öldürmem ya da başka bir sevgili aramam gerekir.*

Kıskançlık sevginin mutlak bir işareti değildir ama kıskançlık olmadan aşk da olamaz. Hoşgörü, aşkın kanıtı değil tam anlamıyla onun tersidir. Aşkının nesnesini bir başkasıyla paylaşmaya hazır olan biri, o kişiye karşı cinsel partner olarak duyduğu ilgisizliği açıkça gösterir; en iyi koşullarda ona karşı yalnızca dostluk ya da en yakınına duyulan sevgiyi duyuyor demektir.

İnsanın birisine kıskançlık duyması, ancak onun tarafından tanımlandığını hissetmesiyle olur. Koruduğum nesne, beni ancak koruyucu olarak tanımlar: yalnızca, beni bu şekilde tanımlamayı bir yana bıraktığı zaman kıskançlık duybilirim. Bunun dışında, o, bende kıskançlık uyandırmadan her istediğini yapabilir.

Bir arkadaş beni sevgili partnerim gibi tanımlamaz, dolayısıyla, onu, ancak dostluğunu bir başkasına vermesi koşulunda kıskanırım. Özgür olarak tanımlanan, her birinin karşısındakinin bir üçüncü kişiyle yatmasını hoş gördüğü çiftler aşka değil dostluğa

dayanır. "Özgür çiftler" arasında var olabilen cinsel ilişkiler, aşkla hiçbir ilişkisi olmayan bir dostluk hizmetidir.

3-Aşk sadıktır

Aşk partnerimin hiç haberi olmadığı bir iş yaparsam, benim için yapacağı tanımlamalar, artık doğru olmaz. Cinsel sadakatsizlik ancak onun tanımlamalarına, deyim yerindeyse, hiçbir değer vermediğim, artık onu sevmediğim zaman olasıdır. Sevdiğimi aldatırsam, her şeye rağmen, daha sonra ona hepsini itiraf etmeliyim. Benim için ne kadar ürkütücü olursa olsun, o, beni doğru bir tanımlamaya ancak bu şekilde yeniden başlayabilir.

Aşk sürebilir mi?

Bir kadınla bir erkek arasındaki aşk bütün bir yaşam boyu sürebilir. On yedi yaşında, birbirine aşık olan bir çiftin aynı duyguları yetmiş yaşında da duymaması için zorlayıcı hiçbir neden yoktur. Bu tür bir duygu pratikte az görülmekteyse de, bu, daha önce sözünü ettiğimiz nedenlere bağlıdır: bir yandan, bir kadınla bir erkek arasındaki aşk en yakına duyulan sevgi kavramlarına göre değerlendirilir; öte yandan, eksiksiz partnerlerin arzı yetersizdir.

Aşkta eksiksiz bir partner ne demektir? Bir kadınla bir erkek arasında aşkın olabilmesi için iki önkoşulu hatırlayalım:

a-Fiziksel açıdan olabilecek en büyük karşıtlık,

b- Zihinsel açıdan olabilecek en büyük benzerlik.

İlişkilerin çoğunda dış karakterlerin zıtlığı saptanır: biyolojik yasalar en farklı kalıtım öğelerini, aynı türün çerçevesi içinde birbirine karıştırma eğilimindedir (bkz.: "cinsel partner denince ne anlıyoruz?" bölümüne). İçgüdüsel olarak, fiziksel açıdan bizden belirgin bir şekilde farklı olan partneri seçeriz.

Ama çoğu zaman, zihinsel benzerlik aksar. Oysa ki bu, aşağıda sayacağımız nedenler için kaçınılmazdır.

1. Bir cinsel partner sizden daha az akıllı olduğu zaman içgüdüsel olarak, onu kollamak istersiniz. Kendisinden daha alt konumda olan biriyle cinsel arzusunu doyuma kavuşturmak isteyen kişi onu kötüye kullanıyormuş izlemine kapılır. Bu tip cinsellik her zaman hatalı bir cinsel tavır (ensest, çokeşlilik) ve vicdan rahatsızlığı (namusluluk taslama) doğurur.

2. Zihniyet benzerliği aksadığı zaman partnerler birbirlerini tanımlayamazlar. Zihinsel açıdan daha zayıf olan ötekine ne, ne olduğunu tam söyleyebilir, ne de onu anlayabilir.

Başka bir anlatımla, bir kadınla bir erkek arasındaki aşkın kalıcı olması için kadınla erkeğin, çok özel, cinsel diye değerlendirdikleri alanlar dışında her yanıyla benzer olması gerekir; cinsel alanlardaysa olabildiğince birbirine karşıt olmalılardır. Aşkın sürerliği bu iki koşulun yerine getirilebilme ölçüsüne bağlıdır.

Kısa süreli aşklar ya da aşkcıklar: partnerlerden biri zihinsel açıdan ötekinden çok daha aşağı düzeydedir. Bu tür küçük aşklar evlilikle son bulabilir ve böylelikle iki insan yaşamları boyunca birbirine zincirle bağlanmış olarak yaşayabilir. Ama bu, özünde, aşklarının acınası bir durum olduğu olgusunu hiçbir şekilde değiştirmez.

Kısacası, aşk, nasıl olur da eşit olmayan iki insan arasında doğabilir? Bir erkeğin geçici de olsa koruduğu kişiye duyduğu büyük şefkati, bir kadının uyandıracağı büyük aşkla karıştırabilmesi nasıl olasıdır? Bir kadın özü kesinlikle anlaşılmaz bir erkek için neden gerçekten kendinden geçebilir? Aşkın bedensel olduğu gibi düşünsel açıdan da tam bir tanımlama olduğunu hatırlayalım. Küçük bir aşkta bedenim, özellikle sevgilimin dış görünüşü estetik duyguma büyük ölçüde uygun düşerse kusursuz bir şekilde tanımlanmış olabilir. Partnerimin sarılışları bana "Güzelsin, çekicisin" der; benim sarılışlarım da "Yakışıklısın, çekicisin" diye yanıtını verir. Bedenlerimizin bu şekilde tanımlanabilmesi için beynimiz küçük bir stra-

tejiye başvurur: aşığım benden daha az akıllıysa onu yüceltmiş olurum; ben ondan daha az akıllıysam kendi kendimi yüceltmiş olurum.

a- Partnerin idealleştirilmesi: Hiçbir iş, yatmaktan hoşlandığınız sevdiğiniz bir aptalın sizde uyandırdığı arzuyu aşk olarak görecek derecede, yüceltmek kadar kolay değildir. Partnerin aptallığını, bir süre için, özel bir zeka türü gibi görmek tümüyle olasıdır. Çünkü zeka mantıklı ve anlaşılabilir eylemlerle ifade bulur ve dolayısıyla da denetlenebilir, öngörülebilir ve ölçülebilirken, aptalın hareketleri her türlü akıldan yoksundur; bunlar, ne öngörülebilir ne de denetlenebilir. Aptallığın şaşırtıcı sonuçları olabilir: örneğin, aptalın, bir durumun tehlikesini anlaması için, gereken düş gücü yoktur: bu nedenle, çevresine üstün ve kendinden emin olduğu izlenimini verebilir. Bir aptal kolay karar alır: soyut düşünmediği için, verili bir durumda, çoğu kez tek bir çıkış yolu görür ve bu çıkış yolunun doğru olması da az görülen olaylardan değildir. Hiçbir şey bilmediğine ve bunun sonucunda karşılaştırma yapacak güçte olmadığına göre, aptal, bir zeka problemini de akıl yürütürken sık sık şaşırtıcı sonuca varır.

Aptalın sistemsizliğini, sisteme sokabilmek ve güveninin: özünde ne olduğunu: tam bir deneyimsizlikle açıklanabilen duyarlılıktan yoksunluk ve yetersiz bir soyutlama gücünüanlamak için bazen aylar gerekir. O andan itibaren gösterilen tüm çabalara rağmen artık onu ideal haline getirmek olanaksızlaşır ve yüceltme olmadığı için, sevgili, artık sevilmez. Sahip olduğu azıcık kavramla bir aptal partnerinin karmaşıklığını tanımlayamaz; babasına harika olduğunu söyleyen bir çocuk etkileyicidir ama kimseyi inandıramaz. Babanın kendisi bile, çocuğun sahip olduğu küçük deneyim servetinin, kendisine, diğer erkeklerle karşılaştırıldığında gerçekten harika biri olup olmadığını değerlendirmeyi sağlıyamıyacağını bilir.

Bir gün, sevgilisinin, aslında aptalın teki olduğunu keşfeden biri , her ne kadar onu hâlâ iyi bulsa da, onun sarılışlarından hızla soğur. Yatağını bir aptalla paylaşmak yeryüzünün en büyük yalnızlığıdır. O zaman seks artık "cinselliğe ilişkin" olmaz ve bu arada "evlat edinme" olayı gerçekleşmezse ilişki sona erer.

b- Kendinin yüceltilmesi: Bir sevgilim var, X..., son derece kültürlü bir profesör ve beni beğenisine uygun buluyor. Söylediğine bakılırsa, özellikle bende hoşuna giden çok az görülen ve bütün kadınlarda olmayan bir "y" niteliğiymiş. Kuşkusuz bununla ne demek istediğini anlamıyorum ama gurur duyuyorum: ben "y" niteliğine sahip bir kadınım, dolayısıyla tümüyle istisnai bir insanım: kendimi yüceltiyorum.

Ne var ki, bu iş zamanla beni sıkmaya başladı: "y" niteliği bana kesinlikle bir şey ifade etmiyor, benim kişisel değerler skalamda görünmüyor. Profesörle anlaşamıyoruz, aynı dili konuşmuyoruz. Bu kültürlü adamın beni sevmesi kesinlikle belli bir tanımlama içeren bir olay. Kabul, kültürlü bir adamın metresi oldum ama bu, bana ne olduğuma ilişkin hiçbir bilgi vermiyor. Eğer aynı zamanda "evlat edinme" olmazsa çok geçmeden, benim dilimden konuşan ve kavramlarımın dünyasını paylaşan daha aptal bir sevgili bulmak için, bana çok karmaşık gelen sevgiliyi terk edeceğim. Aşk açısından, profesör benim için eksiksiz bir partner değil; ilişkimiz "yalnızca cinsel", bu ilişki beni hiçbir zaman bir insan olarak yeterince tanımlayamayacak.

"Yalnızca cinsel" bir ilişkisi olmak, aşk eylemini aşksız yapmaktır; bu, özünde, birbirini anlamayan partnerler arasındaki cinsel bir iştir. Farklı zihniyet düzeyindeki iki kişi ancak, her biri onu tanımlayacak bir başkasıyla ilişkisi olursa, birlikteliklerini sürdürebilirler. "Yalnızca cinsel" olan bir ilişki psişik bir sadakatsizliği kesinlikle beraberinde getirir, bu, dış nedenlerle yaşamlarının geri kalan bölümünde birbirine bağlı kalmış bütün çiftlerde sık görülen

bir çözümdür. Kadının, onu, "kadınlık" sisteminin son derece titiz kurallarına göre tanımlayan ve bütün kadınların adına onun "kadın olarak" değerini bilen "bir sırdaşı" vardır: çocuk sayısına göre, evin düzenlenmesi, giysilerin şıklığı, kocanın toplumsal durumu vb. Kocanınsa arkadaşları, aynı siyasal ideallerle hareket eden ve böylelikle ona kendisinin kısmi bir tanımlamasını veren dostları, meslektaşları vardır. Bu oyun onların, ortak yaşamlarının gerçek nedenini göstermek için "aşk" sözcüğünü kullanmalarına yarar.

Aynı şekilde birçok partnerle de "yalnızca cinsel" olan ilişkilere girilebilir. Eşi ve metresi, her ikisi de, iki aptal olan bir erkeğin eşiyle bakım özeniyle koşullanmış "yalnızca cinsel" ilişkisi, metresiyle de geçim özeni olmaksızın "yalnızca cinsel" ilişkisi olacaktır. Kendisi için vazgeçilmez olan tanımlanmasını başka yerde arayacaktır.

Orta süreli bir aşk, her iki partnerde zihniyet benzerliğine ya da başlangıçtaki fiziksel karşıtlıklarına ilişkin bir değişiklik olduğu zaman ortaya çıkabilir. Örneğin:

a- Aşk ilişkilerinin başlangıcında, partnerlerden biri yaşam için bütün mücadeleyi bir yana bırakır, ötekiyse tam tersine her ikisi için mücadele eder. Bunun sonucunda biri günden güne daha karmaşık hale gelirken öteki, ilişkilerinin başlangıç düzeyinde kalır. Bir süre sonra öylesine farklılaşırlar ki artık birbirlerini yeterli doğrulukla tanımlayamazlar: bu, aşklarının sonu olur.

b- Partnerlerden biri değişkendir; çevresini saran dünyaya ilişkin hiçbir durmuş oturmuş kavramı yoktur. Oysa değişkenlik çoğu kez ortanın üstünde bir zekaya sahip olan insanların temel çizgisidir. Bu tür bir sorunun her zaman birçok yanı vardır, her konu üzerinde, aynı anda, doğru ve yanlış olmak üzere en azından iki fikre sahip olunabilir. Orta düzeyde bir zekaya sahip biri bunu anlamaz, olayların yalnızca bir yanını görür. Zekası ortanın üstünde olan, bunu bilir ve de yargılamalarında çoğu kez bir uçtan ötekine gider.

Doğal olarak, bu sürekli parıltılar, durağan olmayanı sık sık irdelediği ortamın bir bölümünü oluşturan partneri hiç gözetmez: dolayısıyla kendini sürekli kendi şahsının çelişkili tanımlarına boyun eğmiş bulur; bir bakarsın iyidir, bir bakarsın kötüdür; sabah kutsanır, akşam lanetlenir. Kuşkusuz tutarlı bir şekilde tanımlanmıştır, ama bu tanımlama sürekli değişir. Yavaş yavaş partnerinin ona söylediğine artık inanmama noktasına ulaşır, ona olan güveni kırılır ve bir başka "tanımlayıcı" arayışına çıkar.

c- Bir aşk, zihinsel benzerlik olduğu gibi kalırken fiziksel karakterlerin zıtlığı giderek zayıfladığı zaman da, sona doğru yol alır. Erkek meslektaşlarına bakarak onların tavırlarını benimseyen, saçlarını kısa kesen, onlarla aynı tarzda hareket eden, gülen, konuşan bir mühendis kadın partnerine giderek daha az "kadınsı" görünür. Buna karşılık tırnaklarını manikür yapmaya, koku sürmeye ve saçlarını boyamaya başlayan bir kadın kuaförü, partnerine, kuaförün ne manikür yaptığı, ne koku sürdüğü ne de saçlarını boyadığı zaman aşık olduğu partnerden daha az çekici gelecektir, onun "erkeksi yanının olmadığını" düşünecektir.

Büyük aşkların çok az görüldüğünü, istisnai oldğunu herkes bilir. Büyük bir aşkın doğması için daha önce söylediğimiz gibi iki ön koşulun öncelikle yerine getirilmiş olması gerekir: iki partnerinin dış görünüşündeki tam karşıtlık (biri ötekinin karşıt kutbu: erkek çok erkeksi, kadınsa çok kadınsı) ve tam anlamıyla cinsel olmayan bütün alanlarda benzerlik: aynı zeka, aynı duyarlılık vb. Oysa bu ön koşullar çok az yerine getirilir.

Dış görünüşleri erkeklerinkinden belirgin bir şekilde ayrılan -gerçekten kadınsı bir izlenim yaratan- kadınlar, biyolojik nedenlerle diğerlerinden daha çok arzulanırlar, çünkü biyolojik yasalar en çok farklılaşan kalıtım öğelerini, aynı türün içinde en uygun şekilde birbirine karıştırma eğilmindedir. Oysa, bu kadınların uyandırdığı arzu, onlara, yaşam mücadelesi dışında geçimini sağlama

gücünü güvence altına alır: onları arzu eden erkekler bedeli ne olursa olsun ödemeye hazırdırlar. Dolayısiyla çok kadınsı görünüşlü bir kadın, erkeklerin baştan çıkarma girişimlerine aldırmayarak yaşam için rekabet mücadelesinde onlarınkiyle aynı değişimlere uğramak için büyük bir irade gücüne sahip olması gerekir. Oysa kadın çoğu kez en kolay yolu seçer ve erkeğin onun için savaşmasına izin verir. Çok kadınsı görünüşlü bir kadının yaşamak için zeki olmaya ihtiyacı yoktur, genellikle de zeki değildir. Gerçek bir aşkta vazgeçilmez olan iki koşuldan yalnızca birini, partneriyle cinsel,fiziksel karşıtlığı yerine getirir.

Dış görünüşü bir erkeğinkinden çok fazla farklı olmayan -pek kadınsı bir izlenim uyandırmayan- kadınlar biyolojik nedenlerle ötekilerinden daha az arzu edilirler. Erkeklerin baştan çıkarma girişimleriyle çok az karşılaşırlar ya da hiç karşılaşmazlar. Bu kadınlar yaşamak için, erkekler gibi mücadele etmek zorundadırlar ve tamı tamına onlar gibi zekalarını geliştirme zorunluluğu içindedirler. Pek kadınsı bir izlenim uyandırmayan kadınlar da aşkta gerekli olan iki koşuldan yalnızca birini: partnerleriyle zeka eşitliğini yerine getirirler. İkincisini: fiziksel karşıtlığı yerine getirmezler.

Bu analizden şu sonuçlar çıkmaktadır:

1- Seçtiği partner ne olursa olsun, erkek aşkta gerekli olan iki ön koşuldan birinin yokluğunu duymaktadır: kadın ya çok kadınsı değildir ya da erkeğe göre çok aptaldır.

2- Seçtiği partner ne olursa olsun, kadın, aşkta gerekli olan iki ön koşuldan birinin yokluğunu çekmektedir: erkek ya pek erkeksi değildir, ya çok aptaldır ya da aşırı zekidir.

3- Biyolojik yasaların yerine getirilmesi geri kalan her şeyden daha önemli olduğu ve en önemli bir içgüdü psikolojik ihtiyaçtan daha güçlü olduğu için, erkekler aptal ama kadınsı görünüşlü kadınları, zeki ama kadınsı görünüşlü olmayan kadınlara yeğleyeceklerdir.

Dolayısıyla şu sonuca varılabilir:

a- Erkekler kadında zekanın onu az kadınsı yaptığını düşünüyorlar. Oysa gerçekte doğru olan, bunun tersidir: bir kadın pek kadınsı bir görünüşe sahip olmadığı için zeki olmak zorundadır.

b- Kadınlar, kadındaki zekanın erkek için korku nesnesi olduğunu düşünüyorlar. Burada da doğru olan bunun tersidir: erkekler kadında zekadan korkmuyorlar, onun aptallığından çok kadınlıktan yoksunluğundan korkuyorlar (bu yalnızca bir öncelik sorunudur).

Böylelikle bir kısır döngü içindeyiz: erkek sevdiği kadını bulamıyor, erkeğin aşkına onun korumasından daha çok değer veren kadınsa onda aşk uyandıracak güçte olamıyor. Kadınların çoğu, erkeklerin zeki kadınlardan kaçtığını düşünerek ufuklarını genişletebilecek herşeyden vazgeçiyor, bu da onları aşktan bir o kadar daha uzaklaştırıyor. Bu yasa yalnızca istisnalar oluşturduğu için, büyük aşkın, tüm bir yaşam boyu sürecek aşkın arada bir ortaya çıktığı görülüyor.

Halk babalarına, halk çocukları

5

Gazeteciler halk babası rolünü oynuyorlar

Batı dünyası, erkeklerin ataerkilliği oynadığı bir anaerkil düzen: bu komedi olmasaydı günümüzdeki anaerkil düzen kesinlikle olanaksız olurdu. Ama bu erkek tavrı her zaman sıradan bir komedi olarak kalmak zorundadır; bir gün gerçek olsaydı kadın gücü konumunun işi bitikti. Kadınların bu olasılığı sonsuzluğa dek saf dışı etmek için bir silahı vardır: medya. Kadınlar kendilerine kazandırmak istedikleri imajı aldatıcı yollarla yaymak için gazetecilerin büyük bir bölümünü kullanırlar. Bu gazeteciler, öteki erkeklere, kadının zayıf olduğunu, korunmaya büyük ölçüde ihtiyaç duyduğunu ve bir erkeğin bir kadın için duyduğu aşkın, eğer gerçekse, en yakınına duyulan sevginin yani özgeciliğin bütün belirgin özelliklerini sunduğunu yineleyeceklerdir.

Oysa, gerçek bir ataerkil

a- Başkalarının temel ihtiyaçlarını gideren ve

b- Verdiği hizmetlere karşılık, onlara yaşamaları gereken tarzı buyuran erkektir.

Kadınlar için yalnızca a maddesinin değeri vardır; b maddesi akıllarına gelmez. Ne var ki, b maddesi olmaksızın a maddesi işlemez: para kazanan, onun nasıl harcanacağına da karar vermek ister; yoksa, kazancından ne zevk alırdı? a maddesini kabul etmek için erkek b maddesini uyguladığına inanmalıdır.

Başka bir anlatımla: erkeğin işgücünün ekonomik değerlendirilmesinde hiçbir pürüz olmaması için, onu, karısını ezdiğine inandırmak gerekir. Dolayısıyla erkeğin karısına verdiği paraya karşılık, karısını bir yandan cinsel açıdan sömürürken, onu olabilecek en aşağılık köle işlerini yapmaya zorladığı telkin edilir.

Her özel koşulda bu kamuflaj oyunu zor gerçekleştirilebilir ve bütün kocalar bilir ki tüm otomatik eşyalarla dolu evinde, karısı bir köleden daha başka bir şeydir. Çiftlerin çoğunda, genelinde parasal kararları alan kadındır: istatistiklere göre ne alınıp ne alınmayaca-

ğına kadın karar verir; kocanın yalnızca teknik bilgilerinin vazgeçilmez olduğu (otomobil, ev aletleri) tüketim eşyalarının alımında birlikte olmasını ister. Toplumsal alanda, genellikle bütün kararları veren kadındır: kadınlar, doğum kontrol aygıtlarının isteğe bağlı olarak kullanılması sayesinde çocuk sayısına, onların yetiştirilmesi için kaçınılmaz olan zamandan sonra, evinde kalmalarına ve çoğu kez de çifte gidip gelecek akrabaların ve dostların seçimine... Cinsel sömürü sorunu olamaz: Kinsey'e göre, Birleşik Devletler'de on yıllık ortak yaşamın ardından, birleşme sıklığı haftada ikiye çıkmaktadır. Harcanan çaba soğuk bir kadın için bile -diğerleri için sömürü söz konusu olamaz- gerçekten çok korkunç değildir.

Kamuoyunu etkileyen medya sayesinde erkeğin oynadığı role ilişkin aldatmaca çok daha kolay oldu. Tek tek ele alındığında her erkek kimseyi sömürmediği gibi, karısını da cinsel açıdan istismar etmediğini çok iyi bilir. Ama belki de bütün erkekler onun gibi değildir? Gazeteler, radyolar ve televizyon gün boyu bunu ona yinelerse, o da sonunda buna inanır. Kültürlü erkekler daha basit olan erkek kardeşlerini, en normal bir cinsel ilişkinin bile, kadının boyun eğdiği bir şiddet eğilimi gibi yorumlanması gerektiği, arkadaşlarının ve çocuklarının sürekli ilişkisinin yanı sıra, kocanın eve dönmesi için bitmez tükenmez bekleyişin, insan köleliğinin en ince biçimini oluşturduğuna inandırmak için delice çabalasalar da, kocalar er ya da geç kendilerini, karılarına "kendilerini gerçekleştirmeyi" engelleyen şu hayvanlarla özdeşleştireceklerdir! Böylelikle, "Korudukları" ve "evlât edindikleri" uğruna, ekmek kavgası için mücadeleleri bile bir anlam kazanacaktır.

Kadınlar üzerine yanlış haberler üreten ve onların korunması gereken nesne statülerini sağlamlaştıran bu gazetecileri: başyazarları, reklamcıları, "kadın sorunu"nda uzmanlaşan süreli ve günlük yayın eklerinin sekreterlerini, "ezilen" kadın üzerine tefrika yumurtlayıcılarını, "kadının kurtuluşu"na ilişkin filmlerin prodüktör-

lerini, hangi siyasal renkten olurlarsa olsunlar, masum oyun arkadaşlarını nasıl "istismar" ettiklerini roman ya da öz yaşam öyküsü biçiminde anlatan müsveddecileri, bundan böyle halk babaları olarak adlandıracağız.

Bütün bu "halk babaları"nın ortak yanı: onları etkileyen nedenler aşağılık olmamasıdır. Bazıları yalan söylemeye zorlanır, bazıları söylediklerine inanmayı yeğlerler, diğerleri de buna gerçekten inanırlar. Ve bu nedenle;

a) İstemeyerek halk babası olanlar,

b) İsteyerek halk babası olanlar,

c)Düşünme yeteneksizliğiyle halk babası olanlar,

arasında ayırım yapmalıyız.

İstemeyerek halk babası olanlar

Onlar, yazı işleri müdürlerinin yalan söylemeye zorladıkları gazetecilerdir. Omuzlarında geçim derdinin yükü olduğu için, işini kaybetmeyi göze alamayan gazeteci, "patronunun", ondan beklediği cevheri yumurtlamak zorundadır. Şu halde "basın özgürlüğü" diye adlandırılanın, yalnızca yazı işleri müdürünün özgürlüğü olduğuna inanabilir, ama aslında o da özgür değildir. Ürünü satmak istiyorsa, yazı işleri müdürünün piyasanın ekonomi yasalarına boyun eğmesi, yani yalnızca halkının okumak istediklerini yayınlaması gerekir. Sonuçta basın özgürlüğü, tüketicinin, satın aldığı gazetede, düşüncelerini bulma özgürlüğüdür. Daha önce belirttiğimiz nedenlerle erkekler de, kadınlar gibi, kadının ezildiğini okumak *istiyorlar:* bir gazetecinin hiçbir zaman çelişkili bir makale yazma fırsatı olmayacaktır; kapitalist toplumda bireyi yöneten medya değil, açıkça görüldüğü gibi, medyayı yöneten bireydir.

Bazı erkekler işlevlerine ilişkin gerçekleri söylemek ya da duymak isterlerse de, kumanda yine kadının elindedir. Çünkü herkes okursa da, kadınlar en büyük tüketicidirler. Zaten, ev aletlerin-

den yaygın tüketim mallarına kadar bütün nesnelerin alımına kadınların karar verdiğini, bu nedenle de reklam kampanyalarının çoğunun dolaylı ya da dolaysız olarak onlara yönelik olduğunu biliyoruz. Batı basınının büyük bölümü gazetelerde çıkan ilanlarla finanse edildiği için, yazıları hoşlarına gitmediği gerekçesiyle kadınların şu ya da bu dergiyi almaz oldukları gün, ilancılar azalacaktır. Ama isteseler de, erkeklerin kadınlar hakkında gerçek düşüncelerini, her iki cinse de yönelik büyük basında yayınlatmak için en ufak şansları olmayacaktır.

Aynı durum, reklamla finanse edilen televizyon yayınları için de geçerlidir. Batı ülkelerinin çoğunda, televizyon, reklam televizyonudur. Bu da, kanallarda, yalnızca kadın sansürü engelini aşanların gösterildiği anlamına gelir. Doğal olarak, önsel değil, sonsal bir sansür söz konusudur. Bu, şu ilkeye göre işler: bir ürün lütuf görmediği zaman, üreticisi işten çıkarılır, o da kendi kendini sansürleyerek bunu engellemeye çalışır.

Arada bir sudan bir program yapılabilir ve kadınlar, gerçeğe daha yakın bir görünüşte ama çok tedbirli olarak sunulur. Bu, yararlı olabilir ve gazeteye biraz taze kan verebilir. Sonunda, hep üstün gelen kadındır. Kadını eleştiren bir makaleye karşılık, onu yücelten yüz makale yayınlanır.

Özellikle erkeklere yönelen gazete ve yayınlar şunun saptanmasını sağlar: erkek, gerçek işlevi konusunda bilgi edinmeyi reddeder. *Cosmopolitan* gibi bir kadın dergisi, kendini sevgili sanan bu babalıklar topluluğuyla dalga geçme cüretini gösterebilir, çünkü yalnızca, eşlerini özünde nasıl kullandıklarını çok iyi bilen kadınlar tarafından okunur. Ama halk babalarının ürettikleri erkek dergilerinin, hemen hemen tümü sözde babalar içindir: *Time, Newsweek, L'Express, Der Spiegel* erkekleri, kadınları hayvanca ezen birileri gibi tasvir eder. Bu okurlar, koruduklarının korunmaya hiç ihtiyaçları olmadığının ayırdına varsalardı, gerçek kölelerin sonuçta

kendilerinden başkaları olmadığı onlara açıklansaydı, günlük mücadelelerinin anlımı ne olurdu? Erkek dergilerinin editörleri kadınlarla aynı çanağa ediyorlar: ezilenin ezeninin ayırdına varsalar da, yayınlarında ondan yana olmamaya çok dikkat ediyorlar.

İsteyerek halk babası olanlar

Zekâ belli bir düzeyi aştığı zaman ona sahip kişiye tehlikeli olabilir. Orta düzeyde bir zekaya sahip birinin, sorunun yalnızca bir yanını gördüğünü, ve belli bir durumda kolaylıkla karar verebildiğini, yaşamını da nisbeten sade bir şekilde idare ettiğini söylemiştik. Ne var ki, hangisi olursa olsun, bir sorun yalnızca tek yanlı değil, çok yanlıdır. Üstün zek, bunların hepsini, anında fark eder: birinci kanıya, hemen, kendisine aynı şekilde açık görülen ikinci kanıyı ekler. Oysa bunların hangisi doğru, hangisi yanlıştır? Her şey belli bir şekilde olup bitiyorsa, şimdi ne olacak, şu mu, bu mu, çünkü her ikisi de olasıdır. Aşırı üstün zeka kararsızlık ve yaşamsal iç sıkıntısı kaynağıdır. Üstelik, aydın, nasıl davranması gerektiğini kendisine söylenilmesini ister. O, her zaman, hiçbir yerde bulamayacağı bir korunmanın arayışı içindedir. Çünkü kimi koruyucu gibi kabul edebilir? Kendisinden daha aptal biri olamaz; ilk aşamada da daha zeki biriyle karşılaşmayacaktır.

Kadında "kadın yanının yokluğu" (tam anlamıyla kadınlara özgü niteliklerin yokluğu) çoğu kez normal bir zeka kapasitesinin başlangıç noktası olduğu gibi, erkekte de bu, çoğu kez bir üstün zekaya dayanan "erkek yanının yokluğu" (tam anlamıyla erkeklere özgü niteliklerin yokluğu) dur. Aydın denilen erkeklerin büyük bir yüzdesi, fiziksel açıdan boylu poslu değildir. Okuldaki bir arkadaşının suratına bir yumruk indirebilme gücünün olmayışı, başlangıçta evrenin gizlerine duyulan ilgiden daha büyük düşünürler üretmiştir: şu halde, insan başka yerde sağlanamayan "kendinin doğrulanması"nın bulunduğu alanlara çekilmektedir. Örneğin,

genç yaşta gözlük takanların çoğunun iyi birer okur olması karşısında, okumanın gözleri bozduğuna inanan çoktur. Gerçekteyse, bu gözlüklüler, gözleri bozuk olduğu için çok okurlar: özel yapılarının temeli üzerinden, bir başka değerler skalasını kullanmışlardır.

Bir aydın için iki olasılık vardır: ya kendini yaşama sıkıntısına bırakır ya da bunu gözüpeklik maskesi ardına gizler. Birinci yolu izleyenlerin sayısı azdır. Bir kadın iç sıkıntısını gösterebilir, hatta göstermelidir de, oysa erkeğin buna hakkı yoktur. Gergin biri korunacak nesne değil, onu koruyacak birini, bir anne aradığı için, erkek daha çok zorluk çeker. "Anne", fiziksel açıdan onun karşıt kutbu olurken, zekaca ondan üstün olmalıdır: erkek, bu iki koşulu yerine getiren kadını kolay bulamaz. Anne dengini ancak ilk mesleki başarısından sonra elde eder. Bir aydın, yaşam sıkıntısını, öteki aydınların kendilerini onunla özdeşleştirebileceği kadar inandırıcı biçimde tasvir ettiği için, yazar, ressam, yönetmen, besteci olarak tanındığı zaman "koruyucusunu" birden bulur. O andan itibaren yürek darlığını açıkça gösterebilir, hatta bunu yaptığı her kez de ilginç biri sayılır. Onun yapıtında, kadınlar erkeklerin koşulsuz ödün verdiği güçlü, kuvvetli cinstir. Dolayısıyla, kadınlarla ilişkilerinde, erkek sanatçılar Ingmar Bergman ya da Norman Mailler gibi tapan ya da ihbar eden kişiler olacaktır, başka bir anlatımla hiçbir zaman eşitlik kaidesi üstünde olmayacaklardır.

Doğrusunu söylemek gerekirse, aydınların çoğu, bir Norman Mailler imajını sürekli tapanınkine yeğler. Sıkıntılarının anlaşılmasından korktukları için, içten içe olmak istedikleri erkek tipine öykünürler. Rolünü iyi oynayanlar sayıca az olduğu için, çoğu zaman ipin ucunu kaçırırlar. Özellikle birkaç kişi yan yana geldiği zaman, aşırılıkları gülünç olur.

Günlük bir gazetenin yazı odasına,televizyon stüdyosuna, ya da reklam ajansına, yani özellikle, çok duyarlı insanların bir araya geldiği yere, uyarılmadan giren biri, açık denizde giden bir mavna-

da olduğunu sanabilir. Baştan aşağı klimalarla donatılmış, yerleri halı kaplı bu bürolarda, onu karşılayanların görünüşleri, her an sintinede kazana kürek kürek kömür atmaya, ağır yükleri sürüklemeye ya da fırtınada demir atmaya çağrılacak olsalardı, ancak bu kadar olurdu. Eskimiş deri ceketleriyle, haki kadife pantolonlarıyla, sakallarıyla, top sakallarıyla, pipolarıyla, yalnızca bir elin üç parmağıyla bir kalem tutmak için fiziksel güç harcayan erkeklere değil, deniz kurtlarına, kamyon şoförlerine, ya da inşaat işçilerine benzerler.

Bu adamlar "aşırı ödünleme" yapmaktadırlar. Olmadıkları kişilere öykünmekte, dolayısıyla da aşırıya kaçmaktadırlar. Başkalarının yaptıklarını yapmaktalar ama bu, hiçbir gerçek ihtiyaca yanıt vermemektedir; onların ölçü duygusu da yoktur. "Erkeklik" olduğuna inandıkları için viskinin ve sert içkilerin azabına katlanırlar, kendi sardıkları sigaralarla sağlıklarını mahvederler, cumartesi öğle sonralarını maç sahalarının tribünlerinde geçirirler, dakikada binlerce devir yapan BMW motorlarda ya da rahatsız spor arabalarda kemik eğrilmelerine yakalanırlar.

Her türlü kan dökmeye karşı başkaldırdıkları halde, yollarda sürat kısıtlamalarını fanatikçe protesto ederler. Ölümden, herhangi birinden daha çok korktukları halde -ölüme atılmak için gerçekten de yeterince düş gücüne sahiptirler- sigaraları birini söndürüp ötekini yakarak yalnızca akciğer kanseriyle değilse de, yaşamlarını kesin bir biçimde kısaltırlar. Çoğu zaman kadınlardan çekinirlerken ve düşüncelerini başka türlü, yeğlenir biçimde anlatırlarken - kendilerine pek güvenmediklerinden, "engellemeden" "özgürlüğe kavuşmak"tan söz ederler ve bu sözcüklerin anlamını bile bilmezler- erkek erkeğe oldukları zaman kadınlar için, vasıfsız işçilerin en aşağılık argo sözcüklerini kullanırlar: kadınlar "düzülecek" ve "becerilecek" "aftoslar"dır. Kendilerine örnek aldıkları işçiler, hafta sonunda "pazar giysileri"ni giyerlerken, onlar, haftanın "tebdil-i

kıyafet"ini özenle korurlar. Yapay olarak soldurulmuş "jean" giysileriyle düzenledikleri entelektüel gösterilere -konserler, tiyatrolar, sanat sergileri- giderler. "Yabanıl" görünüşlerini her an temsil etmek ve savunmak zorundadırlar.

Ama, örnek aldıklarıyla rekabet edemeyecekleri alanlarda üstün zekalarına başvururlar ve güçlerini, zayıflıklarının oluşturduğunu iddia ederler. Genellikle, bir aydın "çivi bile çakamaz", "para işlerinden hiç anlamaz", "bir arabanın nasıl çalıştığı"na ilişkin en küçük fikri yoktur ve elektrik sigortasını değiştirmek için kapıcıyı çağırması gerekir.

Bu tür ayrıntılarla ilgilenmek için "basit" olmak gerekir değil mi? Oysa ilkel olmak istenir ama basit asla! Böylelikle, bir kadının, kadın olduğu için hiçbir şey bilmek zorunda olmadığı gibi, bir aydının da, başka bir iş yapmak istediği için, hiçbir işin elinden gelmemesi gerekir.

Gerçekten de, soyut düşünebildiği için bu "aşırı ödünlenmiş", kadınların ondan en iyi yararlanabilecekleri yerlerde çalışır: gazetelerde, yayınevlerinde, radyoda, televizyonda, araştırma enstitülerinde ve reklam ajanslarında... Ve kadın sorunlarını büyük bir istekle işlemesi olgusu, kadın hedefleri için, paha biçilmez bir değer taşır. Çünkü "tapanlar" gibi, kadınlara: "En büyük sizsiniz" demez. Doğal olarak bu noktada, özellikle de bu noktada "aşırı ödünlemeyle" abartması gerekir; zaten "Kadın sorunuyla" da bunun için bu denli ilgilenir. Bu, göğsünü şişirmesi için fırsat oluşturur: "En büyük, en güçlü biziz! Zavallı kadıncıklar, sizi nasıl sömürdüğümüzü, size nasıl kötü davrandığımızı görmüyor musunuz?". Bu, başka türlü olamaz: aşırı ödünlenmiş aydın, korunmaya ne çok ihtiyacı olduğunu göstermemek için, desteğini istediği kişiyi, korunmaya ihtiyacı olan kişi gibi tanıtmak zorundadır. Sıradan insan, her koşulda bir güç izlenimi uyandırırken, aydın, güçlü görünmek için kendisinden daha zayıf birilerini bulmak zorundadır.

Dolayısıyla aydın, kadının korunacak nesne statüsünü savunmak için, isteyebileceği en mükemmel müttefiktir. Kadınlarla erkeklerin çıkarı, burada, hiçbir yerde olmadığı kadar çakışmaktadır: kadın, zayıflığı oynamak ihtiyacındadır; aydınsa kendisine güçlülük komedisini oynamak zorundadır. Gazetesinde, her gün, erkeklerin, kadınları acımasızca ezdiğini -doğal olarak, kendisinin yapmadığı bir şey- yazan bir gazeteci, kadınların iyi gazetecilik tasvirine olabildiğince yakınlaşır. Kadının cinsel nesne gibi görüldüğü için kızan ve diğer erkeklerden, karılarıyla aşk ilişkilerinde en yakınına duyulan sevgiyi yani özgeciliği, hoşgörüyü, adama düşüncesini uygulamalarını isteyen televizyon prodüktörü, kadın değerleri skalasına göre olabilecek en iyi kanalı üretir.

Olaylardaki ironi cinsel açıdan en yansız, en gevşek erkeklerin -iddia ettiklerine göre- aşk ilişkilerinde, kadınlardan gerçekten tüketici taleplerde bulundukları için onlardan şikayetçi olması gibi, en çok korunmaya ihtiyaç duyan erkeklerin de, kadınlara, bir koruyucuya ihtiyaçları olduğunu kesin bir tavırla belirtenler olmasına kadar uzanıyor. Ama bütün bunlar, diğer erkeklerinki de içinde olmak üzere herkesin çıkarları arasında yer aldığına göre, kimse ötesini karıştırmayacaktır -diye belirtiliyor. Korunmayı kabul etmeyen kadınlara gelince -bu komediye karşı yalnızca onlar baş kaldırabilir- onların sayısı o kadar az ki, fikirlerinin ağırlığı duyulmamaktadır.

Düşünme yeteneksizliğiyle halk babası olanlar

Kadınların gerçekten ezildiğini söylemekle kalmayıp, buna gerçekten inanan erkekler de vardır. Bunlar, düşünme yeteneksizliğiyle halk babası olanlardır. Gerçekten de bunlar en basit olayları bile tutarlı şekilde yorumlayamayan erkeklerdir.

Bu düşünme yeteneksizliğinin, düşüncenin bütün alanlarına uygulanması gerekmez, anlamanın yalnızca bir bölümüne yönelik

olabilir. Friedrich Engels, Karl Marx, Auguste Bebel, Sigmound Freud zekiydiler ama iki cins arasındaki ilişkileri analizinde açıkça başarısızlığa uğradılar (bkz.: "En zayıf cins en güçlü olandır"). Gerçekten de, bir kadın tarafından yetiştirilen erkek - yetiştirilmeyeni var mı?- kadınları kesinlikle ön yargısız olarak değerlendiremiyor.(*) Modern psikoloji bir insanın ileriki yıllarda bağlanacağı değerlerin çoğunun yaşamının ilk yıllarında onunla ilgilenen insanın, yani annesinin işlemesi sonucu yer aldığı ilkesinden hareket etmektedir. Büyük feministlerin hepsi burjuvazinin yerleşik ailelerinden gelmektedir, anneleri birinci derecede korunacak nesne olmuştur ve doğal olarak ayrıcalıklı konumlarını çok iyi bilinen beyin yıkama yöntemiyle savunmuşlardır. Ailenin gerçek kölesi olan babaya gelince, baba, karısının ve çocuklarının geçimini sağlamak için kaçınılmaz olan işte köle gibi çalıştığından onu ancak çok az görüyorlardı.

Daha önce varsaydığımız gibi, bu devrimcilerin usta demogoglar olmaları ve siyasal nedenlerle ezilen kadının peri masallarının bütün parçalarını uydurmaya itilmesi de olasıdır. Bunların diğer alanlardaki entelektüel kıvırtmaları da hesaba katılacak olursa bu açıklamanın zorunlu gibi olduğu görünüyor görülmektedir. Yine de bunda Sigmund Freud'dan bir istisna vardır: Freud, kadın konusundaki kuramının çılgınlığını anladıysa, bir olasılıkla "aşırı ödünlenmiş" bir aydın, gönüllü bir kördür.

Yine de kadınların bu tarihsel savunucularını bağışlamak için, erkeklerin, kadınlara tanınan oy hakkından ve içgüdü konusundaki yeni bilgilerimizden önce, kadınların ezildiğine bugünkünden daha çok inanabildiğini söyleyelim. 1976 yılında Harward Üniversitesinde profesör olan John Kenmeth Galbraith gibi bir entellektüelin Amerikan kadınını "erkeğin hizmetçisi" olarak tasvir etmesinde

---

(*) Bundan bir önceki kitabım *L'homme subguge*'e bkz. Stock yayınları, 1972

ve: "demokratikleştirme akımında erkek nüfusunun hemen hemen tümü bugün hizmetçi gibi bir eşe sahiptir(*)" gibi cümlelerin basılmasına izin vermesinde, mantığa uygun ancak iki açıklama bulunabilir: ya olayları olduğu gibi görmeyi reddediyor ya da onları göremiyordu (ya aptal numarası yapıyor ya da aptaldı). Çünkü diğer olaylar arasında, Batı'nın birçok sanayi ülkesi için şu aşağıda yazdıklarımızın geçerli olduğunu ya bilmiyor ya da bilmek istemiyordu, hatta Galbraith bunlara ilişkin kitapları ve makaleleri arttırmıştır:

1- Erkekler askerlik hizmetine zorlanır, kadınlar zorlanmaz.

2- Erkekler savaşa gider, kadınlar gitmez.

3- Erkekler emekliliklerini kadınlardan daha geç elde ederler (yaşam umutları daha kısa olduğuna göre, erken emekliliğe hakları olması gerekirdi.)

4- Pratikte, üreme eyleminin sonuçları üzerinde erkeklerin hiçbir etki olanağı yoktur (onlar için ne hap, ne de kadın hamileliğini durdurma olanağı vardır; kadınların aldırmamaya karar verdikleri çocuklara sahip olmak zorundadırlar -ve başka türlü de yapamazlar)

5-Erkekler kadınlara bakarlar, kadınlar, geçici olmanın dışında erkeklere hiç bakmazlar.

6- Erkekler tüm yaşamları boyunca çalışırlar, kadınlar geçici olarak çalışırlar, ya da hiç çalışmazlar.

7- Erkekler tüm yaşamları boyunca, kadınlarsa yalnızca geçici olarak çalışsa, ya da hiç çalışmasa da, erkekler bütünü içinde kadınlardan daha yoksuldur (Amerikalı kadınlar şimdiden Birleşik Devletler'deki özel sermayenin % 61'ine sahiptirler).

8- Erkeklere çocukları "ödünç verilir"; onlara sahip olanlar kadınlardır (erkekler tüm yaşamları boyunca çalıştıklarından ka-

---

(*) J.K. Galbraith, *Devletin ve Toplumun Ekonomisi.*

dınların değil, onların çalışmak zorunda olduğu kabul edildiğinden; boşanma durumunda çocuğun bakımını kaçınılmaz olarak kadınlar alırlar.

Erkeklerin dezavantajlarının listesi uzundur. Bu yadsınmaz olayların karşısına koyulan, kadının erkeğin kölesi olduğunu iddia etmeyi sürdüren -ve buna inanan- gazeteci mesleğinde yanılıyor demektir: mantıklı bir şekilde düşünme gücünden yoksundur.

Halk çocukları

Aleyhte tanıksız suçlama neye yarardı? Halk babalarının, bütün erkekler gibi, kadını ezdiklerini iddia edebilmeleri için, mahkeme heyetinin önünde geçit yapan kurbanlara ihtiyaçları vardır, çünkü kimsenin mağdure olduğunu bildirmediği, açıklamadığı bir yerde suçtan ya da cürümden söz etmek zordur. Bu yalancı tanıklığı yapacak kadınlar vardır: bunlar da evlat edinilmiş çocuklardır ama *evlat edinilmiş halk çocuklarıdır.* Bunlar bütün hemcinslerinin adına söz alarak, gerçekten köleliğe indirgendiklerini, erkeklerin onlara kötü davrandıklarını, sömürdüklerini, kendilerini hiçbir şekilde anlamadıklarını ve onlar tarafından "aşağılandıklarını" hissettiklerini kesin bir dille belirtirler. Amaçlarına ulaşmak için, özel durumları dramatize ederek örneğin tek başlarına bir trajedi yaratarak yalancı kanıt üstüne kanıt yığarlar. Kadın ya da erkek feministlerin "ölü gömmecilik" oynayan çocuklara benzediklerine hiç kuşku yoktur: yere bir mezar kazarlar, oraya yalancıktan bir ölü gömerler ve ağlayıp sızlanmaya başlarlar.

Doğal olarak, tören yeri çok önemlidir: annelerinin babalarının dikkatini acılarına çekmek isteyen çocuklar en iyi duyulacakları yerde, dolayısıyla onların en yakınında bağırıp çağırmaya başlarlar. Erkekleri, yazgılarının acıklı haline inandırmak isteyen kadınlar, "yalancıktan ölülerini" büyük bir gösteriyle metropollerde, tercihen metropollerin en büyüğü olan Newyork'ta gömerler. Ora-

sı, dünyada adı en az geçen, Amerikan kadınlarının en rahat yaşadığı, yer de olsa, genel heyecanlarda neredeyse tümüyle siliniyor.

Gerçekten de, özellikle bu *halk çocuklarının* istedikleri, en büyük koruyucularının şimdiki çevrelerinde gösteri yapmaktır ve bu, doğal olarak *halk babalarının* çok kalabalık ve en etkili olduğu New-York'tur. Dünya basınına en çok kopya edilen ve en çok alıntı yapılan gazeteleri *Newyork Times, Time* ve *Newsweek* burada çıkmaktadır. Bütün dünya, zorunlu olarak, onlara ayak uydurmaktadır: Amerikalı gazeteciler erkeklerin kadınları köleleştirdiğini ileri sürmektedirler. Avrupalılar, Güney Amerikalılar ve Avusturalyalılar karşı çıkmaya pek cesaret edememektedir. Zaten bu, "Business"le ilgilidir: tüm ülkelerde, koşullanmış erkekler Amerikalı *halk babalarının* yazdıklarını okumak istemektedirler.

Amerikan Ulusal Kadınlar Örgütü N.O.W.'ün kırkbini aşkın üyesi vardır, ama bu, onun savunduğu düşüncenin mantıklı olduğu anlamına gelmez. Kendi ülkelerinin gülmece yazarı Alan Abel, yurttaşlarını, görünüşleriyle namuslarına aykırı gelen evcil hayvanların çıplaklığını giysileriyle örtmeye çağırdığında, bu soytarılığı da kırkbin Amerikalı ciddiye almıştı! Bu sayıyı gerçek oranları içinde değerlendirmek gerekir: nüfusu iki yüz milyonu aşan bir ülkede, mantıksız olsa da her düşünce; belli bir nicelikte katılımcı bulur. Kadınların en iyi yaşadığı bir yerde, ayrıcalıktan yoksun kadın aldatmacasının en çok sayıda savunucu bulması şunu göstermektedir: bu tartışılmaz olguyu gizlemek için kadınlar da erkekler de en büyük çabayı orada göstermektedirler.

N.O.W., aynı derecede önemli diğer bütün gruplardan daha büyük bir kitle bulduysa -Alan Abel'in namusluluk üzerine tüm ayrıntılarıyla hazırladığı testten Avrupa'da konuşulduğunu kim duydu? - bunun nedeni, örgütün dışında kadınların köleleştirildiğinin yinelenmesini duymaya hazır kadınların ve erkeklerin olmasıdır. N.O.W. 'nun feministlerinin propagandaları için kullandıkları

araçlar ne denli beceriksizce, saçma ve aptalca olursa olsun, gazeteniz ertesi gün size bundan söz eder. Ya da, bu makaleleri onlar kendileri yazar -çoğu gazetecidir ve Amerika'da bütün günlük gazetelerin kadın eklerini ellerinde tutmaktadırlar- ya da bir halk babası olayı bilinçli bir şekilde aktarır. Ve buradan hareketle, mesaj, dünyanın geri kalan bölümüne yayılır: Amerikan gazeteleri Kissinger'den yana, ya da ona karşı olan feministlerin Marilyn Monroe, uzun pantolonlar, kısa külotlar, vajina spreyleri, salt sevicilik ya da cinsel fihrist üzerine düşüncelerini ciddiyetle aktarırlar. Bu yürekli kadınların özgürlükleri için sürdürdükleri savaşın son haberlerini basmayacak kadar "ırkçı" olmaya kim cesaret edebilir ki?

Aslında kendimize bunu neden yaptıklarını sorabiliriz. Kadın gazeteci ve yazarlar her yerde bu kurban rolünü oynayarak ne gibi bir avantaj sağlıyorlar? Maddi sorunun soyutlanmasıyla erkeklerin rahatsız vicdanlarından daha çok mu yararlanıyorlar?

Gazeteci kadınlar kahraman değildir. Ellerinin altında olanı kullanırlar ve birkaç istisna dışında doğrudan doğruya halkın okumak istediğini yazarlar. Kadın için yaratılan imajın sorumluları onlar değil, onların yazılarını satın alanlardır. Ünlü kadın gazeteciler arasında ezilen kadın mitine günümüzde inanan bir kişi bile yoktur -en azından onurları açısından böyle olduğunu varsaymalıyız- ama bu konuda yazmaları istendikçe, onlar da bunu yerine getireceklerdir. Özellikle Birleşik Devletler'de kadının bu sözlü kurtuluşu düzenli bir endüstri haline gelmiştir. Örneğin Ms gibi özel yayınlar vardır, bunların işleri öylesine gelişmiştir ki ezilen ve özgürlüğüne kavuşan kadınlar"ının" renkli fotoğraflarını aydinger kağıt üzerinde sunabilmektedirler. "Erkeğin hizmetçisi olan kadın" aldatmacası bundan böyle Oye Anne masallarıyla rekabet edecektir.

"Kadın sorunu" gazeteciliğinin, diğer konulara ayrılan sütunlara göre özel bir yalınlık avantajı vardır. Suçlamanın tanığı olarak kadın köleliğini teşhir ederek kıpırdayamaz duruma getirmek için

ne cesaret (kimse buna karşı değil, doyayısıyla düşman yoktur), ne biçem (nasıl yazılacağı pek önemli değildir, önemli olan cinsinin ezildiğini kesinlikle belirtmektir), ne özel bilgi (gerekli tek diploma bir vajinaya sahip olmaktır), ne de fikirler (bunu erkeklere bırakırlar) gerekmektedir.

Çünkü daha önce söylediğimiz ve yinelediğimiz gibi köleleştirilen kadın düşüncesi bir erkek düşüncesidir. Bunları, Beauvoir, Frieden, Millett ve Greer tarafından değil -kadınlar ezildiklerini nasıl düşünebilir?- Marx, Engels, Bebel ve Freud tarafından icat edilmiştir. Aydın kadınlar gerekli "uydurukları"nı cenaze törenlerine bırakmakla yetiniyorlar. Şu yöntemleri kullanıyorlar:

a) Olayların raporu

b) Girişim raporu

c) Güdük istatistikler

Olaylar raporunda, bir kadın, çoğu kez, tek, gerçekten acıklı ama öteki kadınların örnek olarak sunacağı bir olayı anlatır.

Öğrenme raporunda, bir kadın, herhangi bir olayı, "kadın olarak" nasıl hissettiğini anlatır. Gerçekten de Germaine Greer, *Playboy* okurlarına "bir kadın için" bütün cinsel ilişkilerin bir şiddet eylemiyle karşı karşıya kalmakla eş değerde olduğu anlamına geldiğini söylüyor. Glorya Steinem, *der Spiegel* okurlarına çok az sayıda kadın doktor varsa bunun nedeninin "kadın olarak" kendi cinsinden bir doktora görünememek olduğunu açıklıyor! Ellen Frankfort'un(*) kadın cerrahların az oluşununun nedenini açıklamakta kendine göre bir tarzı var: saatlerce ayakta durmanın varislere yol açtığını söyleyen erkekler yüzünden ve kadın birden onlar için her türlü çekiciliğini yitirdiği için "kadın olarak" bu meslekten kaçılıyor! Günlük yaşamda "Kadın olarak" ne hissedildiğini açık seçik anlatabilmek için ırkçı azınlıklar karşılaştırılmasına başvuruluyor:

(*) Ellen Frankfort, *Vaginal Politicks Newyork,* 1972

Amerikalı kadınlar, kendi ülkelerinde kendilerine zenciler gibi davranıldığını söylüyorlar, diğer batı ülkelerindeki kadınlar, kendilerine Amerikalı zenciler gibi davranıldığını hissettiğini söyleyerek onlara ayak uyduruyorlar ("bizler ulusun zencileriyiz").

Olayların ve girişimlerin raporu dramatizasyona yol açarken, Güdük İstatistikler yöntemi alabildiğine soğuk bir şekilde bilimsel kalmayı sağlıyor. Bir anketin birinci bölümünden alıntı yapılıyor ve ne raslantıdır ki ikinci bölümü unutuluyor.

Politikayı meslek edinen kadın yüzdesinin az olmasından yakınılıyorsa, bütün oyların yüzde elli birle elli beş arasındaki orana sahip olan kadınların, istedikleri bütün kadınları seçebilecekleri sessizlikle geçiştiriliyor.

Bir mesleği olan kadınların yüzde oranının yüksekliği kutlanıyorsa da, söylenen rakamlar tam gün çalışanların yarısına tekabül ettiği, "tüm yaşam boyu" çalışanların küçük bir azınlık olduğu (istatistikler her zaman başkalarından sözediyor) ve çalışan bir kadınla bir erkeğin kesinlikle karşılaştırılamayacağı, çünkü kadının çocuklar ve koca da içinde olmak üzere evin tüm ihtiyaçlarını hiçbir zaman üstlenmediği sessizlikle geçiştiriliyor.

Dışarda çalışan kadınların çifte yüke sahip olması kınanıyor, ama istatistiklere göre, kadının da erkeğin de dışarda bir işi olması koşulunda, annenin harcadığı kadar bir zamanı babanın da ek işlere: resmi işler (fatura ödemeleri), vergi beyanı, evdeki onarımlar, arabanın bakımı, bahçe işleri , çocukların gözetimi vb., ayırdığı sessizlikle geçiştiriliyor.

"Erkeklerin kurduğu toplumda" kadının düşük ücretle çalışması suçlanıyor ama toplu sözleşme pazarlıklarının sendikalarla işyerleri arasında yapıldığının, sendikalarda etkin bir çalışma yapanları geçelim, kadın memur ve işçilerin çok az bir bölümünün sendikalara kaydolduğunun söylenmesi unutuluyor.

Kadınların hizmetçi ve tuvalet bakıcısı olarak bütün pis işleri

yaptığı söyleniyor ama gerçekten en pis işlerin erkekler tarafından gerçekleştirildiği unutuluyor: erkekler madenci, ızgara temizleyicisi, çöpçü, lağımcı, mezarcı, sivil savunma uzmanı, kasap, hukuk doktoru, bağırsak hastalıkları, cildiye, zührevi hastalıklar ve patolojik anotomi uzmanıdır.

Erkekler, çocuk aldırmayı yasaklayan yasaları için kınanıyor ("bedenim bana aittir") ama istatistiklere göre çocuk aldırmanın yasallaştırılmasını isteyen erkeklerin kadınlardan daha çok olduğu ve buna karşı çıkan seçmenlerin çoğunun kadınların oluşturduğu muhafazakar kesimlerden geldiği söyleniyor.

Erkekler, kendilerine değil, kadınlara doğum kontrol hapı yaptıkları için kınanıyor, ama uluslararası ilaç endüstrisinin şimdiye değin, kadın doğum kontrol haplarını bulmayı sağlayanlara yaptığından bin kez daha fazla başarısız yatırımı erkek doğum kontrol haplarına yaptığı ve üstelik bu kadın haplarının, erkeği kadının mutlak bağımlılığına ittiği söylenmiyor.

Kadınlarda sinirlerinin yıpranmasının da çok sayıda görülmesi kanıt olarak ileri sürülerek, psikanilistlerin müşterilerinin erkeklerden çok kadınlardan oluştuğu olgusu kullanılıyor ama intiharların erkeklerde daha çok görüldüğü ve çoğu kez, tükenmiş eşlerinin iflas ettirici psikanaliz seanslarının ücretini erkeklerin ödediği unutuluyor.

Halk çocuklarının istediği, kızkardeşlerinin, koruyucularından kurtulması değil, tam tersinedir. Kadınlar, kadın yaşamında hoş olmayan bütün şeylerden erkekleri sorumlu tutarak, onları babalık rollerine daha çok gömüyorlar. Onların istedikleri kendilerinin sorumlusu olmak değil, otoriter olmayan bir eğitimdir: bebek evlerinden bıktılar ve küçük erkek çocuklar gibi -Almanların deyimiyle- gerçek "bıçaklarla, çatallarla, makaslarla ve kibritlerle" oynamak istiyorlar.

Halk çocukları, cinslerini, sersem cinsinden olmaya böyle

mahkum ediyor. Çünkü yapabileceğinden başkasını yapmak istemeyen birinden söz etmekle onun yapamayacağını söylemek arasında fark vardır.

Kadınların başka iş yapmak istemediklerini söylemek onları zenginlerle aynı küfeye koymak demektir: zenginin aptallığı, lüksünün bir sonucudur, yaşam biçimi onun seçimine bağlıdır, her türlü önemli etkin mevkiyi kabul etmemek, onun üstünlüğünün bir kanıtıdır. Kadının yazgısının değişmesi için, bunu istemesi yeterlidir: *bu yalnızca ona bağlıdır.*

Buna karşılık, *kadınların başka hiçbir iş yapamıyacağını söylemek* onlara doğuştan salak gibi davranmak demektir. Onlarca yıllık oy hakkı, seçimde sayısal çoğunluk, maddi rahatlık, öğrenimde ve meslekte özgür seçim ardından en yoğun çabalarına rağmen bugün oldukları yerden daha uzağa gidemedilerse bunun tek açıklaması doğuştan psişik olarak daha aşağı düzeyde olmalarıdır. Bu tür insanlar yazgılarını tek başlarına değiştirecek güce sahip değillerdir, gerçekten çevrelerinin anlayışına ve acımasına bağlı olacaklardır, kadınlar gerçekten erkeğin *özgeciliğine* ihtiyaç duyacaklardır.

Feministlerin, kadınları ulaştırmaya çalıştıkları yeri iyi düşünüp düşünmedikleri pek anlaşılmıyor. Onlar çocuk gibi davranıyorlar, peki, öyle olsun! Ne var ki *halk çocukları* da olsa, çocuklar eylemlerinden sorumlu olmazlar.

Erkek çokeşliliğin kurbanıdır

6

Çokeşli erkek yalnızca erkekleri aldatır

Kadınlar, "erkekler bizi yalnızca cinsel bir nesne gibi görüyorlar" diye yakınıyorlar. Bu, gerçek olsaydı bütün işler yolunda giderdi! Gerçekten de, bir erkeğin, partnerini bir cinsel nesne gibi görmesi için düş gücünü alabildiğine zorlaması gerekir. Kadınların çoğu, yanlarında kendilerini daha aşağıda hissedecekleri bir erkeği, kendi deyimleriyle "hayran olabileceğim bir erkeği" yeğliyorlar. Oysa insanın kendisinden daha aşağıda bir insan, cinsel nesne değil korunacak nesnedir, bir çocuktur. Bir insanı cinsel bir nesne olarak görebilmeniz için fiziksel açıdan karşıtınız ama kafaca eşitiniz olması gerekir. Aptallık cinselliğe özgü bir nitelik değildir; aptal *erkeksinin değil, akıllının* karşıtıdır. Bu çoğunun inandığı gibi kadını daha kadınsı değil, daha çocuksu kılar.

Aşağı düzeyde olan biri, eşinin cinsel içgüdüsünü değil, besleme, koruma içgüdüsünü yönetir; dolayısıyla onu çokeşliliğe iter. Eşi büyük ölçüde ona özenle davranma ihtiyacını duyduğundan, her türlü cinsel eylem bir vicdan rahatsızlığı nedeni olur. Yine ikinci bir partner arar; bu partner de ondan daha aşağı düzeydeyse aynı şekilde acı verecek, o da yine bir başkasını bulacak ve bu, böyle sürüp gidecektir. Bazı eşcinseller, kadınlar arasında, uzun zaman, gerçekten yetişkin bir cinsel partneri arayan boyun eğmiş erkeklerden başkası değildir. Aşkta seksin benzerini kafaca çocuksuluğa yeğleme noktasına gelmişlerdir.

Orta akıllı bir çokeşli, gerçekte karısını değil başka bir erkeği aldatsa da, bunun çok az bilincindedir: kocasını bir sözde baba gibi gören bir kadın, cinsel açıdan nasıl aldatılabilir? Evlat edinilmiş çocuk için, baba-koca sevgili değildir, bu nedenle kadın, ancak bakımı için bir tehlike oluşturduğu zaman öteki kadınları kıskanır. Doğal olarak, tek çocuk olmayı yeğler ama bir "kız kardeş" ortaya çıktığı zaman, yeni gelenin özellikle daha çok sevilen olmaması gerkir. Haksever bir paylaşma varsa ve baba yeterince varlıklıysa

erkeğin "ötekiyle" ne yaptığı, kadın için özünde pek önemli değildir.

Dolayısıyla çokeşlinin vicdanının karısına karşı değil, öteki erkeklere karşı rahatsız olması gerekir. Kadın ve erkek nüfusu arasında hemen hemen kusursuz bir denge olduğuna göre, kendinde ikinci bir kadına sahip olma hakkını gören her erkek, olası bir partneri başka bir erkekten kaçırıyor demektir. Yüz kadına sahip olan bir Arap şeyhi onlara çok büyük kötülük etmez: hareminde onlara iyi bakılır; cinsel "sömürü" büyük bir çoğunlukla bunların arasında paylaştırıldığından en aza iner; bu kadınların çocuklarından ayrılmaları gerekmez ve her zaman arkadaşları ile beraberdirler. Bu durum yoksul erkekler için aşağılayıcıdır; şeyh bu erkeklerin doksan dokuzunu partnerden yoksun kılar.

Yine daha önce sözünü ettiğimiz çok eşlliğin Güney Amerikalı biçiminde, kaybeden kadın değil, erkektir. *Maçoluğun* gerçek kurbanı bir başka *maço*dur, çünkü iki kadını olan her erkek, bir başka erkekten, onun olası karısını çalıyor demektir. Zengin *maço* bakımları karşılığında bütün karılarından sadakat istediği için öte yandan genç kızlar bekaretlerini koruyarak ticari değerlerini arttırmaya çalıştıkları için, parasız erkeğin herhangi bir cinsel doyumu bedava olarak elde etme umudu hiç yoktur. Bunun sonucu, genelevlerin dünyada benzerinin görülmediği kadar kurulmasıdır: sahip olabilecekleri kadınları elinden alınan yoksul erkekler, geriye kalanları paylaşmak zorundadır. Ama daha önce sözünü ettiğimiz beyin yıkama yöntemi sayesinde, yoksul *maço* da, zengin gibi, olup bitenin farkına varmaz. O da hemcinslerinin, karşı cinsi ezdiğine inanmıştır ve cinsel partnerin hizmetini yarım saatliğine kiralayacak parası olduğu zaman, kendini bütün kadınlardan üstün zanneder!

Servetten yoksun Güney Amerikalıların -gafletlerinden uyanabilmesi koşuluyla- bir gün ünlü "maçoluk"larını unutacakların-

dan emin olabiliriz. Ama kadın ahlakı -tüm yaşamlarınca başkası tarafından bakılmaya izin veren birçok kadının ahlakı- günümüzde onlara en ufak bir şans tanımamaktadır. Bir başka kadına sahip olması olanaksız olduğu için fahişelerle yetinmek zorunda kalan *maçolar*, cahillerin sözünü ettiği, Güney Amerika'ya özgü "erkekler tarafındandan kurulmuş" toplumu kesinlikle temsil etmemektedir. Satılık denen bu kadınlar, para ödeyen erkeklerin kurbanı değildir, bu kadınlar yazgılarını, onları cinsellikten yoksun ettiklerinin kollarına iten sözde "edepli " denilen bu kadınlara borçludur.

Kadın özgecilik istemektedir

Kadının seçme hakkı vardır: erkeği sözde babası ya da sevgilisi edebilir, eşinin cinsel arzusuna ya da acımasına oynayabilir. Korunacak çocuk rolünü oynadığı sürece, kaçınılmaz olarak, bir acıma nesnesi olmayı yeğlediğini kanıtlayacaktır. Her açıdan en zayıf, en genç ve en aptal olmak istedikçe, erkeğin kendisinden üstün olmasını diledikçe, partnerinin aşkına değil, açıkça özgeciliğine yönelecektir.

Kadın erkeğin duygularını bilerek saptırır: yetişkin bir insan görünüşüne ve çocuk tavırlarına sahiptir; soğukkanlılığını korurken tutku ister ve şefkatten sözettiğinde, bu söz, onun gözünde koruma anlamına gelir. Her iki cinsi de aşktan yoksun eder, kendisi de bundan istiyerek vazgeçer, erkek onun varlığını sürdürmesine izin verdiği kadarıyla yetinmek zorundadır: Kadın: "Gerçekten seven, önce karşısındakinin mutluluğunu düşünür." der. Kadının aşk için yaptığı tanımlama budur, erkekse buna bağlı kalmaya çalışır. Ama bir kadının ondan ne istediğini hissettiği -kadının kendi mutluluğunu düşündüğü her kezde- mutluluk elinden kaçar ve bir kadınla kendini alabildiğine mutlu hissettiği her kezde, bu, başta kendini düşündüğü içindir.

Kadının, erkeğin içgüdülerini nasıl istediği gibi kolaylıkla yö-

nettiğini gördük: bunun için kadının biraz daha zayıf, biraz daha soğuk ve erkeğin, çok geçmeden onun geçimini sağlayabilme isteğini duyması için, ondan biraz daha aptal olması yetmektedir. Ama bu kolaylığın kendisi, kadının başvurması için yeterli bir neden midir? Hangi kişisel avantaj, ne zamandan beri bu tür bir eylemi haklı çıkarmaktadır?

Yapılabildiği halde yapılmayan işler vardır. Örneğin uygar bir kadın ya da bir erkek, olanakları olsa da bir hayvana kötü davranmaz. Ne zaman kadınlar bir erkeği artık istismar etmeyecek kadar uygarlaşacaklar? Sevgililerini "güçleri olduğu için" gibi basit bir nedenle, besleyici babaya dönüştürmeyi ne zaman kesecekler? Dolayısıyla kadınlar aşkta sürdürdükleri barbarlığı ne zaman bırakacaklar?

Kadınlar, bunu yapmadıkları sürece erkeğe çokeşlilikten başka yol kalmayacaktır. Bu yüzden bu konuda erkeklerin hiç vicdan azabı duymaması gerekir. Kadın, çocuğa öykündükçe, hiçbir neden olmaksızın korunmasına izin verdikçe, erkeğin çok sayıda kadına sahip olma hakkı olacaktır. Yaşamı boyunca karşılaştığı sözde küçük kızlar arasında, Kadın'ı bulana kadar aramaya hakkı vardır. Sonuçta ne de olsa çokeşliliğin kurbanı yine erkeğin kendisi olduğunu söylemiştik. Onu kendi bindiği dalı kesmeye karar vermekte özgür bırakalım.

ÇIKAN KİTAPLARIMIZ

1- **Sınıf Açısından Azgelişmişlik** / Yves Lacoste
Çeviren: Sevil Avcıoğlu

2- **Hazreti Muhammed** / Maxime Rodinson
Çeviren: Atillâ Tokatlı

3- **Bir Bunalım Çağında Toplum Felsefeleri** / Sorokin
Çeviren: Mete Tunçay

4- **Felsefî Aklın Eleştirisi** / Orhan Gökdemir

5- **Osmanlı Devleti'nde Aşiret Mektebi** / Alişan Akpınar

6- **Bizans Siyasal Düşüncesi** / L.Seidler
Çeviren: Mete Tunçay

7- **Böyle Buyurun Gaz'a Bayanlar, Baylar**
Tadeusz Borowski / Çeviren: Mete Tunçay

8- **Din Kuramı** / Georges Bataille

9- **Ahlak ve Şiddet** / M.Mukadder Yakupoğlu

10- **Niçin Oyun?** / Prof.Dr. Mücella Ormanlıoğlu Uluğ

11- **Ulusal Kurtuluş Savaşında Bolşeviklerle Sekiz Ay**
Em. General Veysel Ünüvar

12- **Onların Ahlakı Bizim Ahlakımız** / L. Troçki
Ahlakın İdeolojik İşlevi

13- **Uluslararası Hukukun Oluşumu** / Ahmet Haluk Atalay

14- **Eros'un Gözyaşları** / Georges Bataille
Çev.: M. Mukadder Yakupoğlu

15- **Korkmayınız Mr. Sherlok Holmes** / Erol Üyepazarcı

16- **Erkek Aşkının Ötesinde** / Lilian Faderman
Çeviren: Zülal Kılıç